Dosar nr. 2-18/25
2-25139335-02-2-30092025-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

22 iulie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Președintele ședinței, judecătorul – Ana Panov
Judecătorii – Elena Bolocan și Svetlana Vîșcu
Grefier - Victoria Chirilov

Cu participarea:
Reprezentanților părții reclamante, intervenienților accesorii și a părții pârâte, fiind respectată procedura legală de citare, participanții la proces, înaintea pronunțării instanței asupra fondului, având posibilitatea legală de a prezenta probe, a face explicații și a se apăra în ordinea prevăzută de Lege,-

examinând în ședință publică, în limba de stat, în procedură contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic „Moldova Mare”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, cu privire la limitarea activității partidului politic, -

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

Poziția, argumentele şi solicitările reclamantului.

La 30 septembrie 2025, Ministerul Justiției a depus la Curtea de Apel Centru cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „Moldova Mare”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate privind limitarea activității Partidului Politic „Moldova Mare”, pentru termenul de 12 luni.

În motivarea acțiunii depuse, reclamantul indică că la 29 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală, prin scrisoarea nr. CEC-8/9218 din 28 septembrie 2025, a notificat Ministerul despre adoptarea Hotărârii nr. 4119 din 26 septembrie 2025 „cu privire la sesizările nr. CEC-7/23379 din 22 septembrie 2025 a Partidului Social Democrat European, nr. CEC-7/23334 din 22 septembrie 2025 a Inspectoratului de Poliție Orhei, nr. CEC-7/23413 din 23 septembrie 2025, nr. CEC-7/23492 din 24 septembrie 2025 și nr. CEC-7/23636 din 26 septembrie 2025 ale Inspectoratului Național de Investigații, nr. CEC-7/23420 din 23 septembrie 2025 a Direcției de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, nr. CEC-7/23454, nr. CEC-7/23487, nr. CEC-7/23514 și nr. CEC-7/23515 din 24 septembrie 2025 ale Inspectoratului de Poliție Bălți, nr. CEC-7/23557 din 25 septembrie 2025 a Centrului Național Anticorupție, precum și a informației prezentate de către Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova cu adresa nr. CEC-

7/23556 din 25 septembrie 2025” și a solicitat examinarea aplicabilității art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic „Moldova Mare”. Odată cu această notificare, Comisia Electorală Centrală a transmis dosarul administrativ aferent hotărârii adoptate.

Reclamantul a menționat că, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4119 din 26 septembrie 2025, a fost admisă parțial sesizarea Partidului Politic „Partidul Social Democrat European”, s-a luat act de sesizările Inspectoratului de Poliție Orhei, Inspectoratului de Poliție Bălți, Direcției de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Inspectoratului Național de Investigații, Centrului Național Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate, s-a anulat înregistrarea concurentului electoral Partidul Politic „Moldova Mare” și a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea acestui partid și a fost sesizat Ministerul Justiției în vederea examinării aplicabilității art. 3 și art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.

Ministerul Justiției a arătat că Comisia Electorală Centrală a concluzionat că au fost comise încălcări grave ale procesului democratic electoral în partea ce vizează acțiunile Partidului Politic „Moldova Mare”, constatările având la bază sesizările și materialele prezentate de organele de drept și de autoritățile competente.

În acest context, reclamantul a făcut referire la actele publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova privind alinierea Republicii Moldova la măsurile restrictive internaționale ale Uniunii Europene instituite în vederea contracarării acțiunilor de destabilizare a Republicii Moldova. A indicat că, potrivit Deciziei (PESC) 2025/1435 din 15 iulie 2025, în lista persoanelor supuse măsurilor restrictive a fost inclusă Victoria FURTUNĂ, lider al Partidului Politic „Moldova Mare”, fiind reținut că aceasta a beneficiat de sprijin semnificativ din partea lui Ilan ȘOR și a blocului politic „Victorie/Pobeda”, succesor al Partidului Politic „Șor”, declarat neconstituțional. În expunerea de motive a deciziei s-a menționat că, în timpul alegerilor prezidențiale din anul 2024, membrii blocului politic „Victorie/Pobeda” au fost încurajați să voteze pentru Victoria FURTUNĂ, inclusiv prin acțiuni de mituire, iar Ilan ȘOR și asociații săi au transmis susținătorilor instrucțiuni în acest sens.

Ministerul Justiției a mai invocat că, potrivit Deciziei (PESC) 2023/891, măsurile restrictive vizează persoanele responsabile de acțiuni sau politici care subminează ori amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova, democrația, statul de drept, stabilitatea sau securitatea statului, inclusiv prin obstrucționarea ori subminarea procesului politic democratic, încercarea de destabilizare sau răsturnare a ordinii constituționale, organizarea ori sprijinirea demonstrațiilor violente sau prin abateri financiare grave.

Reclamantul a susținut că informațiile prezentate de Comisia Electorală Centrală denotă că acțiunile Partidului Politic „Moldova Mare” s-au materializat prin fapte contrare principiilor fundamentale ale unui scrutin liber, corect și transparent, afectând atât egalitatea de șanse dintre concurenții electorali, cât și libertatea alegătorilor de a-și exprima voința în mod conștient și neconstrâns.

Potrivit probatoriului acumulat de Comisia Electorală Centrală, au fost reținute folosirea fondurilor financiare și materiale nedeclarate în rapoartele privind finanțarea campaniei electorale, utilizarea mijloacelor financiare din străinătate, oferirea alegătorilor de bani, bunuri, servicii sau alte foloase în scopul determinării acestora să-și exercite

drepturile electorale într-un anumit mod, precum și participarea în cadrul unui bloc electoral camuflat cu reprezentanții unor partide politice a căror activitate a fost limitată ca urmare a recunoașterii acestora drept succesori ai unui partid politic declarat neconstituțional.

Ministerul Justiției a invocat că, în materialele prezentate de Inspectoratul Național de Investigații și Inspectoratul de Poliție Bălți, au fost constatate acțiuni de finanțare ilegală a Partidului Politic „Moldova Mare", precum și acțiuni de asociere cu Blocul Politic „Victorie", afiliat lui Ilan ȘOR. Potrivit acestor materiale, asocierea s-ar fi manifestat prin desfășurarea unor acțiuni comune și coordonate între formațiunile politice, implicarea partidului în activități de promovare electorală, utilizarea în comun a unor resurse materiale, financiare și logistice și transmiterea unor mesaje politice convergente, de natură să creeze aparența unui bloc electoral.

S-a mai indicat că, în perioada martie–septembrie 2025, sute de persoane care activau în mediul online au fost repartizate în trei echipe regionale, corespunzătoare zonelor de sud, centru și nord ale Republicii Moldova, fiind remunerate financiar direct din Federația Rusă. Remunerațiile lunare ar fi variat între 600 și 3.000 de lei și ar fi fost achitate prin transferuri bancare în ruble rusești, prin intermediul băncii ruse „ПСБ". Potrivit datelor invocate, cei aproximativ 200 de membri ar fi fost remunerați lunar cu sume totale cuprinse între 260.000 și 600.000 de lei, iar activitatea acestora în mediul online ar fi constat exclusiv în promovarea imaginii Partidului Politic „Moldova Mare" și a liderului acestuia, Victoria FURTUNĂ.

Reclamantul a făcut referire și la informațiile oferite Comisiei Electorale Centrale de Centrul Național Anticorupție, potrivit cărora se aflau în proces de investigare circumstanțe ce indicau că anumiți factori de decizie ai partidelor politice afiliate lui Ilan ȘOR, prin intermediul reprezentanților locali, determinau persoanele cu drept de vot să-și manifeste susținerea în favoarea Partidului Politic „Moldova Mare". Audierea unor persoane în cadrul cauzelor penale aflate în gestiune ar fi indicat că partidul era susținut financiar de Ilan ȘOR, iar la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025 acesta urma să redirecționeze resurse financiare ilicite pentru coruperea persoanelor în vederea exercitării dreptului de vot în favoarea formațiunii politice. Faptele respective au fost încadrate de Centrul Național Anticorupție în componențele infracțiunilor de corupere electorală și de încălcare a modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale.

Ministerul Justiției a invocat dispozițiile art. 26 alin. (6) lit. f) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, care interzic finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială, directă sau indirectă, a partidelor politice de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt și de către persoanele juridice din străinătate.

Pornind de la aceste dispoziții și de la informațiile prezentate de organele de drept, reclamantul a susținut că Partidul Politic „Moldova Mare" a beneficiat de resurse financiare provenite dintr-o sursă externă, și anume din Federația Rusă, prin intermediul „Promsvyazbank". În opinia reclamantului, fapta nu reprezintă doar o încălcare punctuală a normelor legale privind finanțarea partidelor și a campaniilor electorale, ci relevă o amenințare sistemică la adresa ordinii constituționale și a integrității procesului democratic. Legătura dintre Partidul Politic „Moldova Mare", „Promsvyazbank" și grupul

„Șor” ar impune calificarea situației drept un act de finanțare externă ilicită, cu consecințe deosebit de grave pentru securitatea statului și legalitatea procesului electoral.

Reclamantul a preluat concluzia Comisiei Electorale Centrale potrivit căreia, drept urmare a finanțării externe ilicite de care ar fi beneficiat Partidul Politic „Moldova Mare”, s-ar fi desfășurat acțiuni de corupere a alegătorilor. S-a susținut că aceste acțiuni nu puteau fi privite drept simple abateri administrative, ci ar evidenția o practică concertată de influențare ilegală a voinței electoratului prin mijloace financiare provenite din surse externe, afectând integritatea procesului electoral, denaturând voința reală a alegătorilor și securitatea statului.

În susținerea acestor argumente, Ministerul Justiției a invocat Hotărârea Curții Constituționale nr. 18 din 19 iulie 2024, prin care s-a reținut că limitarea dreptului de a candida nu este condiționată de existența unei sentințe judecătorești definitive care să stabilească vinovăția candidatului, iar măsura anulării înregistrării unui subiect electoral poate fi aplicată inclusiv pentru încălcări constatate în cadrul unor proceduri non-penale, inclusiv prin actele administrative ale organelor electorale. A fost menționată și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Miniscalco împotriva Italiei, în care a fost acceptată aplicarea unei măsuri de descalificare în urma unei proceduri non-penale.

Referitor la sesizarea Inspectoratului de Poliție Bălți privind distribuirea publicațiilor „Credință și Faptă” în cadrul unor comunități religioase din municipiul Bălți, Ministerul Justiției a arătat că, potrivit Comisiei Electorale Centrale, datele obținute indicau că Victor DRAGNEV ar fi acționat la recomandarea unor preoți și ar fi avut legături directe cu Mitropolia Moldovei, ceea ce ar releva implicarea directă a unei instituții religioase în promovarea unui mesaj politic.

Cu referire la constatările Inspectoratului Național de Investigații privind asocierea Partidului Politic „Moldova Mare” cu autointitulatul Bloc Politic „Victorie”, afiliat lui Ilan ȘOR, reclamantul a menționat că acest bloc ar fi acționat în calitate de finanțator și organizator al activităților de promovare a partidului și a liderului său. A subliniat că Partidul Politic „Șor” a fost declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 19 iunie 2023, iar asocierea cu această structură ar constitui o încălcare gravă a principiilor statului de drept și o formă de eludare a efectelor hotărârii Curții Constituționale. Potrivit reclamantului, continuarea activității prin intermediul unor asemenea entități ar reprezenta o promovare a neconstituționalismului și ar afecta în mod negativ încrederea cetățenilor în instituțiile statului și în procesul electoral.

Ministerul Justiției a susținut că argumentele și probele anexate de Comisia Electorală Centrală demonstrează că nici declararea neconstituționalității Partidului Politic „Șor” nu ar fi determinat încetarea comportamentului exponenților acestuia și al formațiunilor politice derivate, care ar fi continuat finanțarea netransparentă și ilegală în vederea promovării propriilor politici și a eludării efectelor hotărârii Curții Constituționale.

Reclamantul a făcut referire și la informațiile Serviciului de Informații și Securitate, potrivit cărora obiectivul unui grup criminal organizat de a prelua puterea în stat prin utilizarea unor instrumente hibride, inclusiv mijloace manipulatorii și finanțare ilicită a campaniei electorale, ar crea premise pentru aplicarea, la indicația unui factor extern, respectiv Federația Rusă, a unor scenarii cu impact asupra valorilor și ordinii

constituționale. Potrivit evaluărilor de securitate, faptele descrise ar reprezenta un pericol deosebit pentru securitatea Republicii Moldova și s-ar încadra în lista amenințărilor la adresa securității statului, prevăzută de art. 4 din Legea securității statului nr. 618/1995, încălcând totodată art. 23 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.

Având în vedere cele expuse, Ministerul Justiției a susținut că interzicerea finanțării partidelor politice de către state străine, de către reprezentanții partidelor politice declarate neconstituționale și de către liderii acestora, în scopul continuării activității pentru care partidul a fost declarat neconstituțional, este necesară pentru menținerea suveranității naționale, pluralismului politic, principiilor statului de drept, valorilor democratice, securității naționale, integrității teritoriale și ordinii publice.

În drept, reclamantul a invocat dispozițiile art. 21 alin. (1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, potrivit cărora activitatea partidului politic poate fi limitată dacă prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale. De asemenea, a invocat art. 21 alin. (3^1) din aceeași lege, care permite Ministerului Justiției să se adreseze direct instanței de judecată, fără parcurgerea procedurii prealabile, solicitând limitarea activității partidului politic pe un termen de până la douăsprezece luni, în cazul unor acțiuni sau inacțiuni care amenință suveranitatea, independența, integritatea teritorială, securitatea națională, ordinea și siguranța publică și care sunt însoțite de acțiuni de subminare a proceselor electorale, campanii de dezinformare, acte de corupere pe scară largă a alegătorilor ori finanțare ilegală sau acordare ilegală de servicii ori valori materiale partidului politic sau concurenților electorali ai acestuia.

Ministerul Justiției a apreciat că, în circumstanțele cauzei, îi revine obligația de a aplica prevederile Legii nr. 294/2007 privind partidele politice și de a înainta instanței de judecată cererea de limitare a activității Partidului Politic „Moldova Mare”.

Reclamantul a mai indicat că, prin Hotărârea Curții de Apel Centru din 28 septembrie 2025, a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ electoral înaintată de Partidul Politic „Moldova Mare” împotriva Comisiei Electorale Centrale, cu participarea Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, Inspectoratului General al Poliției și Partidului Politic „Partidul Social Democrat European”, privind anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4119 din 26 septembrie 2025. Hotărârea Curții de Apel Centru a fost menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2025.

Cu referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, reclamantul a invocat cauza *Kovach împotriva Ucrainei*, susținând că obligația statului de a organiza alegeri libere și corecte implică și obligația de a preveni și sancționa practicile ilicite capabile să altereze voința electoratului, inclusiv cumpărarea voturilor sau falsificarea rezultatelor.

Ministerul Justiției a făcut referire și la practica judiciară națională din anii 2024–2025, prin care a fost limitată activitatea Partidului Politic „ȘANSĂ”, Partidului Regiunilor din Moldova, Partidului Politic „Partidul Oamenilor Muncii”, Partidului Politic „Moldova Unită – Единая Молдова”, Partidului Politic „Mișcarea Reformei Sociale” și Partidului Politic Conservator, măsurile fiind aplicate pentru perioade cuprinse între trei și șase luni.

În ceea ce privește cererea de aplicare a măsurii asigurătorii, reclamantul a invocat art. 21 alin. (3²) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și a solicitat limitarea activității Partidului Politic „Moldova Mare” pe perioada examinării cauzei, până la pronunțarea hotărârii pe fond. A susținut că aplicarea acestei măsuri este necesară pentru a evita un pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și ordinea de drept a Republicii Moldova.

Ministerul Justiției a menționat că un partid politic trebuie să aibă posibilitatea de a critica ordinea existentă și de a-și promova ideile și convingerile politice, cu condiția respectării legii, democrației și ordinii constituționale. Totuși, în opinia reclamantului, activitatea pârâtului ar ridica suspiciuni de finanțare contrară legislației naționale, denaturând procesele democratice și normele de transparență electorală. Transparența finanțării partidelor politice ar constitui un principiu de bază al proceselor democratice și ar fi strâns legată de încrederea cetățenilor în partidele politice și de caracterul echitabil al competiției electorale.

Solicită Ministerul Justiției limitarea activității Partidului Politic „Moldova Mare” pentru un termen de 12 luni.

Poziția, argumentele și solicitările intervenientului accesoriu, Comisia Electorală Centrală.

La 1 octombrie 2025, intervenientul accesoriu Comisia Electorală Centrală a depus referință pe marginea acțiunii formulate de Ministerul Justiției, prin care a susținut integral acțiunea depusă și a solicitat admiterea acesteia.

În susținerea poziției sale procesuale, intervenientul accesoriu indică că pentru constatarea elementelor care indică existența unui prejudiciu iminent asupra integrității procesului electoral, este esențială examinarea activității partidului politic care, prin conduita sa, aduce atingere gravă principiilor democratice fundamentale și pluralismului politic.

Comisia Electorală Centrală a arătat că, în baza probatoriului administrativ acumulat, prin Hotărârea nr. 4119 din 26 septembrie 2025, a constatat existența unor elemente care ridică suspiciuni rezonabile privind nerespectarea regulilor de finanțare a activității Partidului Politic „Moldova Mare” și a campaniei electorale a acestuia. Potrivit Comisiei, circumstanțele respective se referă, în special, la utilizarea unor mijloace financiare pentru activități curente și electorale fără respectarea cadrului legal, precum și la implicarea unor persoane în activități declarate drept voluntariat, dar care, în realitate, ar fi fost remunerate, fapt susceptibil să constituie o formă de finanțare ilegală.

În opinia Comisiei Electorale Centrale, aceste constatări relevă existența unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile asupra corectitudinii procesului electoral. Nerespectarea normelor privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale subminează integritatea competiției electorale, afectează încrederea cetățenilor în instituțiile democratice și compromite egalitatea de șanse dintre concurenții electorali. Totodată, asemenea practici sunt susceptibile să influențeze în mod direct formarea și exercitarea puterii în stat, prin afectarea legitimității instituțiilor publice alese.

Având în vedere gravitatea circumstanțelor constatate, principiile consacrate de Codul electoral și jurisprudența Curții Constituționale, Comisia Electorală Centrală a apreciat că aplicarea unei măsuri asigurătorii sub forma limitării activității partidului politic este justificată și necesară. Potrivit intervenientului accesoriu, măsura urmărește

prevenirea continuării acțiunilor ilegale, protejarea procesului electoral împotriva influențelor ilicite și asigurarea respectării principiilor transparenței și corectitudinii finanțării politice.

Comisia a explicat că procedura administrativă finalizată prin adoptarea Hotărârii nr. 4119 din 26 septembrie 2025 a fost inițiată, între altele, în baza sesizării formulate de Tudor ULIANOVSCHI, președintele Partidului Politic „Partidul Social Democrat European", înregistrată sub nr. CEC-7/23379 din 22 septembrie 2025. În sesizare s-a făcut referire la o investigație publicată pe portalul de știri „Nordnews", privind pretinse acțiuni de finanțare externă a campaniilor electorale, publicitate electorală sau politică nedeclarată și implicarea unor persoane din afara țării în activitatea mai multor concurenți electorali, inclusiv a Partidului Politic „Moldova Mare".

Autorul sesizării a solicitat examinarea acțiunilor concurenților electorali vizați, sesizarea organelor de drept și aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația electorală. Potrivit celor expuse în sesizare, un corespondent al portalului „Nordnews" s-ar fi infiltrat într-una dintre rețelele de influență create prin intermediul organizației neguvernamentale „Evrazia", în cadrul căreia ar fi activat timp de aproximativ cinci luni și ar fi ajuns să presteze servicii în interesul unor concurenți electorali, inclusiv al Partidului Politic „Moldova Mare".

Comisia Electorală Centrală a menționat că investigația descria modul în care membrii organizației erau instruiți în mod constant să susțină anumite formațiuni politice și în care se discutau sumele de bani ce urmau să fie achitate activiștilor. În investigație era menționată și președinta Partidului Politic „Moldova Mare", Victoria FURTUNĂ, despre care s-a susținut că ar fi cunoscut activitățile membrilor rețelei și ale persoanelor din străinătate și că ar fi participat la discuții desfășurate într-un grup comun în care se afla și corespondentul publicației.

Comisia a arătat că, în perioada 22–26 septembrie 2025, a recepționat și alte sesizări din partea Inspectoratului de Poliție Orhei, Inspectoratului Național de Investigații, Direcției de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Inspectoratului de Poliție Bălți și Centrului Național Anticorupție, precum și informații prezentate de Serviciul de Informații și Securitate. Aceste materiale aveau ca obiect constatarea unor pretinse acțiuni de finanțare ilegală a Partidului Politic „Moldova Mare" și a unor fapte de asociere a acestuia cu Blocul Politic „Victorie", afiliat lui Ilan ȘOR.

În vederea examinării multilaterale și complete a circumstanțelor de fapt și de drept, Comisia Electorală Centrală a solicitat punctele de vedere ale concurenților electorali vizați, inclusiv al Partidului Politic „Moldova Mare". Potrivit referinței prezentate în procedura administrativă, Victoria FURTUNĂ a considerat că sesizarea Partidului Social Democrat European era lipsită de substrat factologic și de argumentare juridică. Aceasta a susținut că Partidul Politic „Moldova Mare" a depus toate rapoartele financiare la autoritatea electorală, fără ca în privința lor să fi fost constatate obiecții sau inadvertențe, că partidul nu beneficiază de finanțări ori avantaje electorale din partea unor persoane străine și că investigațiile jurnalistice invocate nu demonstrează comiterea unor fapte ilegale de către membrii sau candidații formațiunii.

Comisia a reținut că, potrivit poziției partidului, niciun membru și niciun candidat la funcția de deputat din partea Partidului Politic „Moldova Mare" nu era vizat într-o investigație penală sau contravențională. Totodată, Victoria FURTUNĂ a solicitat

respingerea sesizării, susținând că aceasta ar fi fost determinată de motive de ură și răzbunare și că urma să fie tratată drept un act de persecuție față de o persoană care sesizase organele de drept cu privire la pretinse fapte comise de Tudor ULIANOVSCHI.

În continuare, Comisia Electorală Centrală a expus conținutul materialelor prezentate de Inspectoratul de Poliție Orhei. Potrivit acestora, în perioada 15–21 septembrie 2025 au fost înregistrate mai multe informații și sesizări privind activități desfășurate în cadrul unor întruniri electorale organizate de Partidul Politic „Moldova Mare" în municipiul Orhei, inclusiv pretinsa creare a unor impedimente pentru traficul rutier, desfășurarea agitației electorale în incinta unei autorități publice și implicarea unor foști membri și simpatizanți ai partidelor afiliate Partidului Politic „Șor", declarat neconstituțional.

În urma verificărilor efectuate de organul de constatare, s-ar fi stabilit că la întrunirile organizate de Partidul Politic „Moldova Mare" au fost prezenți angajați ai întreprinderilor subordonate Primăriei municipiului Orhei și foști membri sau simpatizanți activi ai formațiunilor afiliate Partidului Politic „Șor". Persoanele audiate ar fi declarat că anterior au fost membre ale Partidului Politic „Șor", iar în prezent erau membre sau simpatizante ale autointitulatului Bloc Politic „Victorie–Pobeda", participând în mod organizat la întrunirile Partidului Politic „Moldova Mare" și primind indicații directe să voteze pentru această formațiune la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025.

Inspectoratul de Poliție Orhei a mai informat că o parte semnificativă dintre participanții la întruniri fuseseră anterior sancționați contravențional pentru fapte de corupere electorală. Potrivit Comisiei, aceste circumstanțe constituiau indicii privind implicarea organizată a structurilor și simpatizanților formațiunilor afiliate fostului Partid Politic „Șor" în campania electorală a Partidului Politic „Moldova Mare".

Comisia Electorală Centrală a făcut referire și la sesizarea Inspectoratului Național de Investigații privind investigația jurnalistică intitulată „Armata digitală a Kremlinului (II). Salarii în cripto, partidul prieten și inamicul declarat". Potrivit sesizării, investigația relata despre planificarea și desfășurarea unor activități de dezinformare și manipulare în mediul online, promovarea imaginii Partidului Politic „Moldova Mare" și a liderului acestuia, Victoria FURTUNĂ, precum și denigrarea guvernării, a instituțiilor statului și a parcursului european al Republicii Moldova.

Inspectoratul Național de Investigații s-ar fi autosesizat în legătură cu informațiile respective, iar materialele acumulate ar fi indicat că activitățile erau organizate, finanțate și dirijate de persoane afiliate Federației Ruse și executate, în mare parte, de persoane aflate în Republica Moldova, în contextul alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025.

Comisia a expus declarațiile jurnalistei Maria NISTOR, care, activând sub acoperire, ar fi constatat că, în perioada martie–septembrie 2025, sute de persoane active în mediul online erau repartizate în trei echipe regionale, corespunzătoare zonelor de sud, centru și nord ale Republicii Moldova. Pentru activitățile desfășurate, acestea ar fi fost remunerate direct din Federația Rusă, prin transferuri bancare în ruble rusești efectuate prin intermediul băncii „Promsvyazbank", remunerațiile lunare variind între 600 și 3.000 de lei.

Potrivit declarațiilor invocate, la 13 septembrie 2025, așa-numiții „infolideri" ar fi fost informați că activitatea lor în mediul online urma să fie orientată exclusiv spre promovarea imaginii Partidului Politic „Moldova Mare" și a Victoriei FURTUNĂ.

Jurnalista ar fi arătat că, și anterior acestei date, coordonatorii din Federația Rusă trasaseră în mod repetat sarcini de promovare a formațiunii politice, însă, începând cu 13 septembrie 2025, această orientare ar fi fost declarată în mod expres.

Maria NISTOR ar fi concluzionat că Ilan ȘOR era, în fapt, finanțatorul și organizatorul activităților respective prin intermediul persoanelor implicate în rețea. Totodată, aceasta ar fi declarat că, în anul 2024, la solicitarea unor persoane afiliate lui Ilan ȘOR, participase la o întâlnire electorală la care fusese prezentă Victoria FURTUNĂ, iar ulterior fusese informată că aceasta era unul dintre candidații susținuți de Ilan ȘOR.

Potrivit materialelor prezentate, cei aproximativ 200 de membri ai rețelei ar fi fost remunerați lunar cu sume totale cuprinse între 260.000 și 600.000 de lei. În baza acestor date, Inspectoratul Național de Investigații ar fi constatat existența unei asocieri între Partidul Politic „Moldova Mare” și Blocul Politic „Victorie”, afiliat lui Ilan ȘOR, asociere manifestată prin desfășurarea unor acțiuni comune și coordonate, implicarea în activități de promovare electorală, utilizarea comună a resurselor materiale, financiare și logistice și transmiterea unor mesaje politice convergente, de natură să creeze aparența unui bloc electoral.

Inspectoratul Național de Investigații ar fi constatat, de asemenea, finanțarea ilegală a Partidului Politic „Moldova Mare”. Comisia a menționat că faptele de asociere și finanțare ilegală ar fi fost stabilite și în cadrul unor acțiuni procesuale efectuate în cauze penale aflate în gestiunea Procuraturii Anticorupție și a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Potrivit unei alte sesizări a Inspectoratului Național de Investigații, în cadrul unei cauze penale pornite în anul 2025 s-ar fi stabilit implicarea unei persoane în activități organizate prin intermediul organizației neguvernamentale „Eurasia”, finanțate din surse externe și constând în recrutarea, instruirea și remunerarea activiștilor, coordonatorilor și simpatizanților pentru acțiuni cu caracter electoral.

Declarațiile persoanei respective ar fi relevat existența unei structuri ierarhice de organizare a activităților, a unui sistem de remunerare a participanților prin transferuri efectuate prin intermediul aplicației „PSB Russia”, precum și desfășurarea unor întruniri la Casa de Cultură „Răut” din municipiul Bălți, la care ar fi participat peste 600 de activiști. În cadrul întrunirilor, persoanele implicate ar fi fost instruite să convingă alegătorii să voteze, la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, pentru Partidul Politic „Moldova Mare”.

Din materialele prezentate ar fi rezultat că, pentru finanțarea acestor activități, erau utilizate lunar resurse financiare în mărime de aproximativ 12–17 milioane de ruble rusești, echivalentul a circa 2.550.000 de lei, distribuite atât prin intermediul aplicației indicate, cât și în numerar.

Comisia a menționat că, potrivit Inspectoratului Național de Investigații, materialele unei cauze penale confirmau implicarea activiștilor grupării „Șor” în campania Partidului Politic „Moldova Mare”. Aceștia ar fi avut sarcina de a aduce la cunoștința fiecărui simpatizant, sub semnătură, că în ziua alegerilor parlamentare urma să voteze pentru Partidul Politic „Moldova Mare”, fiind remunerați pentru aceste activități cu mijloace financiare de proveniență ilicită.

Referitor la sesizarea Direcției de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Comisia a expus că șeful Administrației Vulcănești, indicat ca simpatizant activ al

Partidului Politic „Șor”, ar fi utilizat resurse administrative pentru a asigura participarea angajaților administrației și ai subdiviziunilor subordonate la o întrunire cu caracter electoral organizată de Victoria FURTUNĂ.

În urma verificărilor, s-ar fi stabilit că angajații subdiviziunilor subordonate Administrației Vulcănești au fost adunați în mod organizat în parcul central al orașului și informați că urmau să participe la o întrunire electorală organizată indirect de liderii partidelor interzise afiliate Partidului Politic „Șor”, împreună cu președinta Partidului Politic „Moldova Mare”.

Comisia Electorală Centrală a făcut referire și la informațiile prezentate de Centrul Național Anticorupție. Potrivit acestora, instituția documenta, sub conducerea mai multor procuraturi și în cadrul unor grupuri comune de urmărire penală, șaisprezece cauze penale inițiate pentru pretinse fapte de corupere electorală, finanțare ilegală a partidelor politice, finanțare ilegală a grupurilor de inițiativă sau a concurenților electorali și spălare de bani.

Cauzele penale ar fi indicat existența unor suspiciuni rezonabile că factori de decizie, membri și simpatizanți ai unor formațiuni politice afiliate grupării „Șor”, din regiunile de centru, sud și nord ale țării, având roluri determinate, au pus în aplicare un plan infracțional de corupere a alegătorilor la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025.

Potrivit documentărilor Centrului Național Anticorupție, după excluderea unor formațiuni afiliate grupării respective din lista partidelor cu drept de participare la alegeri, sprijinul și resursele acestora ar fi fost redirecționate către Partidul Politic „Partidul Republican Inima Moldovei” și Partidul Politic „Moldova Mare”.

În privința Partidului Politic „Moldova Mare”, Centrul Național Anticorupție ar fi obținut date potrivit cărora unii factori de decizie ai partidelor afiliate lui Ilan ȘOR, prin intermediul reprezentanților locali, determinau persoanele cu drept de vot să-și manifeste susținerea în favoarea acestui concurent electoral. Audierea unor persoane în cauzele penale ar fi indicat că partidul era susținut financiar de Ilan ȘOR și că, la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, acesta urma să redirecționeze resurse financiare ilicite pentru coruperea alegătorilor în vederea exercitării dreptului de vot în favoarea formațiunii.

Comisia a expus și datele potrivit cărora, în luna iulie 2025, o persoană audiată într-o cauză penală ar fi confirmat o întâlnire cu șefa serviciului de presă al Partidului Politic „Moldova Mare”, responsabilă de promovarea partidului în spațiul media și de organizarea unor activități de dezinformare privind ideologiile altor formațiuni politice. Promovarea partidului ar fi fost convenită în schimbul sumei de 10.000 EUR, dintre care 2.000 EUR urmau să fie achitați oficial, iar diferența de 8.000 EUR prin intermediul unor terțe persoane.

Printr-un răspuns suplimentar, Centrul Național Anticorupție ar fi informat că, în cadrul a două cauze penale, au fost constatate circumstanțe ce confirmau implicarea activă a două persoane remunerate cu mijloace financiare de proveniență dubioasă, în mărime de 47.230 de lei și, respectiv, 180 EUR, pentru promovarea imaginii Partidului Politic „Moldova Mare”.

Comisia a redat și informațiile Inspectoratului de Poliție Bălți, potrivit cărora la o întrunire organizată la 16 septembrie 2025 de un reprezentant al Partidului Politic „Moldova Mare”, la care a participat Victoria FURTUNĂ, au fost prezenți membri și

simpatizanți activi ai formațiunilor afiliate fostului Partid Politic „Șor”. Majoritatea acestora ar fi fost anterior sancționați pentru corupere electorală pasivă, constând în acceptarea unor transferuri financiare pentru votarea exponenților politici indicați de liderii formațiunilor respective la alegerile prezidențiale din anul 2024.

Potrivit Inspectoratului de Poliție Bălți, continuarea participării acestor persoane la evenimentele organizate de liderii formațiunilor afiliate Partidului Politic „Șor” ar indica menținerea organizațiilor teritoriale și a membrilor lor într-un format organizat, pregătit să reacționeze la solicitările liderilor grupării. Participarea organizată a acelorași persoane la întrunirile electorale ale Victoriei FURTUNĂ ar constitui un indiciu că electoratul respectiv, în urma unor promisiuni sau transferuri financiare, urma să fie dirijat să voteze pentru Partidul Politic „Moldova Mare”.

Comisia a menționat și pornirea unei cauze penale în baza unei plângeri privind fapte de determinare a alegătorilor să-și exercite într-un anumit mod dreptul electoral. Potrivit actului de începere a urmăririi penale, o persoană ar fi racolat și convins mai mulți locuitori ai municipiului Bălți, promițându-le sume de bani, instalându-le în telefoane aplicația „PSB” și oferindu-le o parte din mijloacele financiare promise, pentru a-i determina să voteze în favoarea Victoriei FURTUNĂ și a Partidului Politic „Moldova Mare”.

Activitatea respectivă ar fi fost confirmată prin stenograme ale interceptărilor comunicațiilor, plângeri și declarații, procese-verbale de ridicare și examinare a telefoanelor mobile, capturi de ecran privind transferurile bănești, liste ale persoanelor implicate și înscrisuri ridicate în cadrul percheziților.

Cu privire la distribuirea publicației „Credință și Faptă”, Comisia a arătat că organele de poliție au depistat un automobil și o încăpere în care erau depozitate publicații ce conțineau materiale de denigrare a persoanelor aflate la guvernare. Au fost ridicate 18.896 de exemplare care nu conțineau informații privind tirajul, comanditarul, locul tipăririi și sursa finanțării.

Potrivit datelor obținute, una dintre persoanele implicate ar fi avut legături directe cu Mitropolia Moldovei și, la recomandarea unor preoți, ar fi aderat la o pagină web, ulterior primind publicațiile din municipiul Chișinău pentru a le distribui enoriașilor din municipiul Bălți. În acest scop, ar fi fost organizată o rețea de distribuire, inclusiv prin atragerea unor tineri.

Comisia a făcut referire și la informațiile Serviciului Fiscal de Stat, potrivit cărora ar fi fost constatată promovarea, contrar legislației electorale, a imaginii Partidului Politic „Moldova Mare” și a Victoriei FURTUNĂ, prin intermediul unui canal de pe platforma YouTube administrat de o societate comercială.

În continuare, Comisia Electorală Centrală a expus informațiile prezentate de Serviciul de Informații și Securitate. Potrivit acestora, administrația prezidențială a Federației Ruse, utilizând potențialul și posibilitățile grupării criminale „Șor”, ar fi inițiat o operațiune de dezvoltare a unui curent „moldovenist, statalist și suveranist”, proiect ce urma să fie promovat în principal de Victoria FURTUNĂ.

Pentru implicarea acesteia în platforma politică respectivă, gruparea „Șor” ar fi preluat Partidul Politic „Moldova Mare”, ar fi dezvoltat infrastructura necesară și ar fi asigurat susținerea financiară prin intermediul organizației „Eurasia”, facilitând migrarea către partid a activiștilor și membrilor formațiunilor afiliate grupării.

Sub paravanul organizației „Eurasia”, ar fi fost desfășurate acțiuni orientate spre penetrarea treptată a spațiului civic și mediatic din Republica Moldova, fiind promovat în mod latent Partidul Politic „Moldova Mare” și liderul acestuia, Victoria FURTUNĂ.

Serviciul de Informații și Securitate ar fi prezentat mai multe date privind susținerea Victoriei FURTUNĂ de către Blocul Politic „Victorie” încă din perioada alegerilor prezidențiale din anul 2024. Astfel, la o ședință desfășurată la 27 septembrie 2024, Ilan ȘOR ar fi declarat, prin intermediul unei intervenții online, că blocul nu va susține public niciun candidat, dar va lucra activ pentru o anumită persoană, moment în care în sală ar fi intrat Victoria FURTUNĂ, fiind prezentată drept candidata blocului.

Ulterior, președinții organizațiilor teritoriale ale blocului ar fi primit mijloace financiare în numerar pentru remunerarea activiștilor, iar la 4 octombrie 2024 simpatizanții ar fi fost informați despre transferarea pe cardurile „PSB Bank” a câte 15.000 de ruble rusești. La alte întruniri, simpatizanții blocului ar fi fost îndemnați să voteze pentru Victoria FURTUNĂ.

Comisia a arătat că, în luna martie 2025, odată cu dobândirea de către Victoria FURTUNĂ a calității de lider al Partidului Politic „Moldova Mare”, gruparea „Șor” ar fi organizat transferul infrastructurii și al persoanelor din partidele afiliate Blocului Politic „Victorie” către alte formațiuni politice, inclusiv către Partidul Politic „Moldova Mare”.

Serviciul de Informații și Securitate ar fi constatat că Victoria FURTUNĂ și-a intensificat activitatea în special în raioanele de nord ale Republicii Moldova, unde ar fi organizat structuri teritoriale cu participarea reprezentanților grupului „Șor”. În timpul acțiunilor electorale din municipiul Bălți și orașul Sîngerei, liderii locali ai partidului s-ar fi întâlnit cu susținători și reprezentanți ai unor formațiuni afiliate lui Ilan ȘOR.

Sursele informaționale conectate mediului grupării ar fi fost orientate spre promovarea activității Partidului Politic „Moldova Mare”, iar angajații unor centre de apel din Federația Rusă ar fi coordonat activiștii din Republica Moldova în vederea participării la întrunirile electorale ale Victoriei FURTUNĂ.

Comisia a expus și informația potrivit căreia, în luna august 2025, grupuri de tineri coordonate de organizația „Eurasia”, sub paravanul organizației „Tineretul Ortodox”, ar fi primit indicații din Federația Rusă să intensifice pelerinajele la obiective religioase și să promoveze lupta pentru „valorile ortodoxe”. Beneficiarii acestor activități ar fi fost Partidul Politic „Moldova Mare” și Victoria FURTUNĂ, imaginea acesteia fiind promovată drept apărătoare a valorilor respective.

Potrivit datelor Serviciului de Informații și Securitate, 278 dintre cei 823 de membri ai Partidului Politic „Moldova Mare” ar figura în calitate de beneficiari ai unor tranzacții efectuate prin intermediul „Promsvyazbank” din Federația Rusă, provenite de la gruparea „Șor”.

Comisia a mai arătat că, potrivit informațiilor prezentate, Victoria FURTUNĂ ar fi solicitat unei persoane din anturajul lui Ilan ȘOR, responsabilă de gestionarea circuitelor financiare și de livrarea numerarului în Republica Moldova, mijloace financiare pentru achitarea serviciilor curente ale partidului. Ar fi fost solicitate sume de 50.000 EUR pentru luna iunie, 300.000 EUR pentru luna iulie și o altă sumă pentru luna august 2025, mijloacele financiare fiind transmise partidului în luna septembrie 2025, când acesta avea statut de concurent electoral.

Persoana care ar fi recepționat și transmis banii către Victoria FURTUNĂ ar fi figurat anterior în calitate de angajat al unei societăți comerciale. Totodată, la etapa întocmirii listei de candidați la funcția de deputat, Victoria FURTUNĂ ar fi coordonat componența listei cu o persoană din anturajul lui Ilan ȘOR, care i-ar fi sugerat candidații ce urmau să fie incluși.

Comisia a invocat concluzia Serviciului de Informații și Securitate potrivit căreia Partidul Politic „Moldova Mare", condus de Victoria FURTUNĂ, constituia o parte a unui plan subversiv de influențare externă a proceselor electorale, având drept scop promovarea intereselor unor state străine, ale unor entități anticonstituționale și ale unui grup criminal organizat, în detrimentul suveranității și integrității teritoriale ale Republicii Moldova.

Potrivit Serviciului de Informații și Securitate, în calitate de concurent electoral, Partidul Politic „Moldova Mare" ar fi utilizat fonduri financiare și materiale nedeclarate, de proveniență externă și gestionate de un grup criminal organizat.

Comisia Electorală Centrală a arătat că, în cadrul procedurii administrative, a examinat sesizările și materialele anexate, punctele de vedere ale participanților și informațiile prezentate de instituțiile competente. Sesizările au fost conexate, deoarece aveau la bază aceeași situație de fapt sau același temei juridic, fiind legate prin probleme comune și putând fi examinate în cadrul aceleiași proceduri administrative.

În acest sens, Comisia a invocat dispozițiile Codului administrativ care permit examinarea concomitentă a mai multor petiții aflate în conexiune și conexarea procedurilor administrative ce au la bază aceeași situație de fapt sau același temei juridic. Potrivit intervenientului accesoriu, conexarea a fost necesară pentru a asigura realizarea eficientă, completă și coerentă a procedurii administrative.

Comisia a subliniat că, potrivit Codului electoral, reprezintă o autoritate publică independentă și apolitică, instituită pentru realizarea politicii electorale, având misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor, precum și supravegherea și controlul respectării normelor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

În exercitarea acestei competențe, Comisia este obligată să examineze legalitatea finanțării concurenților electorali, sursele mijloacelor financiare și materiale utilizate, caracterul declarat sau nedeclarat al cheltuielilor și serviciilor de care beneficiază concurenții, precum și respectarea egalității de șanse și a transparenței competiției electorale.

Comisia Electorală Centrală a invocat interdicțiile prevăzute de Codul electoral privind finanțarea sau susținerea materială a campaniilor electorale de către persoane anonime, în numele unor terți, de către persoane juridice din străinătate și de către persoane juridice cu capital străin sau mixt. Totodată, a făcut referire la dispozițiile Legii nr. 294/2007 privind partidele politice, care interzic finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială, directă sau indirectă, a partidelor politice de către persoane juridice cu capital străin sau mixt și de către persoane juridice din străinătate.

Potrivit Comisiei, încălcările acestor interdicții pot atrage anularea înregistrării concurentului electoral, iar sumele primite sau utilizate contrar legii pot fi trecute la bugetul de stat în baza unei hotărâri a autorității electorale.

Analizând informațiile prezentate de organele de drept în coroborare cu dispozițiile legale incidente, Comisia Electorală Centrală a susținut că se conturează fără echivoc realitatea că Partidul Politic „Moldova Mare” a beneficiat de resurse financiare provenite dintr-o sursă externă, respectiv din Federația Rusă, prin intermediul „Promsvyazbank”.

Comisia a apreciat că această faptă nu reprezintă doar o încălcare punctuală a normelor legale privind finanțarea partidelor și a campaniilor electorale, ci relevă o amenințare sistemică la adresa ordinii constituționale și a integrității procesului democratic. În condițiile în care legea interzice categoric orice finanțare externă, directă sau indirectă, a partidelor politice și a campaniilor electorale, legătura dintre Partidul Politic „Moldova Mare”, „Promsvyazbank” și gruparea „Șor” ar demonstra existența unui mecanism de finanțare externă ilicită, cu consecințe grave pentru securitatea statului și legalitatea procesului electoral.

Comisia a reținut că, potrivit sesizărilor organelor de drept și materialelor anexate, finanțarea externă ilicită de care ar fi beneficiat partidul a fost urmată de acțiuni de corupere a alegătorilor. În opinia sa, aceste acțiuni nu pot fi reduse la simple abateri administrative, ci relevă o practică concertată de influențare ilegală a voinței electoratului prin mijloace financiare provenite din surse externe.

Prin natura, amploarea și scopul lor, acțiunile ar fi afectat integritatea procesului electoral, ar fi denaturat voința reală a alegătorilor și ar fi creat riscuri pentru securitatea statului. Potrivit Comisiei, scopul urmărit era influențarea ilegală a rezultatului alegerilor parlamentare prin resurse financiare provenite din Federația Rusă și vehiculate prin structuri controlate de o grupare cu interese contrare valorilor democratice.

Comisia a arătat că materialele acumulate relevă folosirea unor fonduri financiare și materiale nedeclarate în rapoartele privind finanțarea campaniei electorale, utilizarea unor mijloace financiare provenite din străinătate, oferirea alegătorilor de bani, bunuri, servicii sau alte foloase în scopul determinării acestora să-și exercite drepturile electorale într-un anumit mod și participarea într-un bloc electoral camuflat împreună cu reprezentanți ai unor formațiuni politice considerate succesoare ale unui partid declarat neconstituțional.

În ceea ce privește asocierea Partidului Politic „Moldova Mare” cu Blocul Politic „Victorie”, afiliat lui Ilan ȘOR, Comisia a reținut că Partidul Politic „Șor” fusese declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 19 iunie 2023. În opinia intervenientului accesoriu, asocierea unei formațiuni politice cu un partid declarat neconstituțional constituie o încălcare gravă a principiilor statului de drept și o formă de eludare a efectelor hotărârii Curții Constituționale.

Comisia a susținut că această asociere conferă partidului implicat, în mod efectiv, caracteristicile unui succesor al partidului declarat neconstituțional și atrage răspunderea politică și juridică pentru activitățile desfășurate. Continuarea activității fostului partid prin intermediul unor alte entități ar reprezenta o promovare a neconstituționalismului, ar submina ordinea democratică și ar afecta încrederea cetățenilor în instituțiile statului și în procesul electoral.

Potrivit Comisiei, chiar și declararea neconstituționalității Partidului Politic „Șor” nu a determinat încetarea conduitei exponenților acestuia și a formațiunilor politice derivate sau asociate, aceștia continuând să recurgă la finanțare netransparentă și ilegală

pentru promovarea propriilor interese și pentru eludarea efectelor hotărârii Curții Constituționale.

Comisia a apreciat că materialele examinate relevă vulnerabilități grave pentru buna funcționare a procesului democratic. Din analiza datelor prezentate de autoritățile responsabile de protejarea ordinii publice și a securității statului, precum și a informațiilor privind amploarea activităților ilegale ale unor partide derivate, asociate sau controlate de reprezentanții unui partid declarat neconstituțional, ar rezulta existența unor pericole reale pentru securitatea statului și ordinea constituțională.

În opinia Comisiei, democrația din Republica Moldova este afectată în mod grav de complexitatea fenomenului corupției politice și electorale și de finanțarea ilegală a partidelor și campaniilor electorale, provenită din surse externe, în proporții deosebit de mari și realizată prin intermediul unui grup organizat, condus și coordonat de persoane care au avut un rol activ în activitățile pentru care Partidul Politic „Șor” a fost declarat neconstituțional.

Comisia a susținut că anularea înregistrării unor concurenți electorali și interzicerea finanțării partidelor politice de către state străine, de către reprezentanții unui partid declarat neconstituțional și de către liderii acestuia, în scopul continuării activităților pentru care partidul a fost declarat neconstituțional, sunt necesare pentru menținerea suveranității naționale, pluralismului politic, principiilor statului de drept, valorilor democratice, securității naționale, integrității teritoriale și ordinii publice.

Intervenientul accesoriu a arătat că, datorită eforturilor conjugate ale organelor de drept și de securitate, au fost identificate acțiuni orientate spre influențarea proceselor electorale în scopul promovării intereselor unor state străine prin finanțarea ilegală a campaniei electorale de către un grup organizat. Aceste activități ar atenta grav și într-o manieră ireversibilă la desfășurarea neviciată a exercițiului electoral, prin alterarea masivă, la nivel național, a voinței libere a cetățenilor și prin utilizarea unor metode interzise de lege.

Comisia a invocat jurisprudența Curții Constituționale potrivit căreia finanțarea transparentă a partidelor politice și a campaniilor electorale reprezintă un principiu care stă la baza alegerilor democratice, iar combaterea finanțării netransparente a partidelor constituie o componentă a obligației statului de a proteja democrația și statul de drept.

Totodată, Comisia a făcut referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia dreptul de a candida la alegeri este inerent conceptului de democrație autentică, însă poate fi supus unor limitări. Exercitarea dreptului de a candida poate fi supusă unor exigențe mai stricte decât exercitarea dreptului de vot, iar statele dispun de o marjă de apreciere în stabilirea condițiilor de exercitare a drepturilor electorale.

Cu referire la principiul finanțării transparente a campaniilor electorale, Comisia a invocat cauza *Cumhuriyet Halk Partisi împotriva Turciei*, arătând că Curtea Europeană a recunoscut necesitatea supravegherii activităților financiare ale partidelor politice în scopul responsabilizării și transparentizării activității acestora și că statele membre beneficiază de o marjă largă de apreciere în privința modului de supraveghere a finanțării partidelor.

Comisia a făcut referire și la considerentele Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 10 din 19 iunie 2023, potrivit cărora pot exista situații în care alegerea

măsurilor aflate la dispoziția autorităților pentru a răspunde unei nevoi sociale imperioase este limitată de gravitatea consecințelor negative ale activității unei asociații.

Statul este îndreptățit să adopte măsuri preventive împotriva partidelor politice pentru protejarea democrației și nu este obligat să aștepte până când partidul va prelua puterea și va începe să întreprindă pași concreți pentru implementarea unei politici incompatibile cu standardele Convenției. Atunci când pericolul unei asemenea politici este stabilit în mod suficient și este iminent, statul poate preveni în mod rezonabil aplicarea acesteia înainte ca încercarea de implementare să prejudicieze pacea socială și regimul democratic.

În acest sens, Comisia a invocat jurisprudența Curții Europene în cauzele *Refah Partisi şi alţii împotriva Turciei şi Herri Batasuna* și *Batasuna împotriva Spaniei*, precum și considerentele formulate în cauzele *Gorzelik şi alţii împotriva Poloniei* și *Ayoub şi alţii împotriva Franţei*.

Comisia a mai făcut referire la teza Comisiei de la Veneția, acceptată de Curtea Constituțională, potrivit căreia situația generală dintr-un stat reprezintă un factor important în aprecierea utilizării de către un partid a unor mijloace necorespunzătoare sau ilegale pentru deturnarea alegătorilor de la alte partide ori pentru subminarea corectitudinii și integrității competiției politice. Finanțarea străină neautorizată, prin avantajul incorect pe care îl conferă, este susceptibilă să producă denaturări ale procesului electoral.

Comisia a subliniat că Serviciul de Informații și Securitate, în exercitarea atribuțiilor sale de prevenire a pericolelor deosebite pentru securitatea statului, a semnalat că obiectivul unui grup criminal organizat de a prelua puterea în stat prin utilizarea unor instrumente hibride, inclusiv mijloace manipulatorii și finanțare ilicită a campaniei electorale, creează premise pentru aplicarea, la indicația unui factor extern, a unor scenarii cu impact asupra valorilor și ordinii constituționale.

Potrivit evaluărilor de securitate, aceste fapte s-ar încadra în categoria pericolelor deosebite pentru securitatea statului, constând în subminarea ori lichidarea, prin orice formă, a suveranității, independenței, integrității sau unității teritoriale a statului.

Ținând cont de gravitatea încălcărilor imputate Partidului Politic „Moldova Mare” și de existența unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și ordinea de drept prin continuarea activităților ilegale, Comisia a apreciat că anularea înregistrării concurentului electoral nu constituia, în sine, o sancțiune suficient de descurajatoare, în măsura în care activitatea ilegală a partidului putea continua și după încheierea perioadei electorale.

Din acest motiv, Comisia Electorală Centrală a considerat necesară sesizarea Ministerului Justiției și transmiterea Hotărârii nr. 4119 din 26 septembrie 2025, împreună cu materialele administrative probatorii acumulate, în vederea examinării aplicabilității art. 21 alin. (1) și alin. (3^1) lit. a), c) și d) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice. Totodată, Comisia a sesizat Ministerul Justiției pentru examinarea aplicabilității art. 3, coroborat cu art. 22 alin. (2) lit. f) din aceeași lege.

În final, Comisia Electorală Centrală a susținut că faptele și materialele acumulate demonstrează existența unor acțiuni care aduc atingere gravă pluralismului politic și principiilor democratice fundamentale, prin subminarea procesului electoral, coruperea alegătorilor, finanțarea externă ilicită și asocierea cu structurile unui partid declarat neconstituțional.

În consecință, Comisia Electorală Centrală a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată formulate de Ministerul Justiției.

Argumentele participanților la proces expuse în ședința de judecată.

Reprezentanții reclamantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova Pantea Daniel și Cachița Constantin în ședința de judecată, au susținut în fapt și în drept acțiunea civilă, solicitând admiterea integrală a acțiunii în baza probelor prezentate și normelor de drept aplicabile circumstanțelor de fapt constatate.

Reprezentanții intervenientului accesoriu Comisia Electorală Centrală, Hamâc Diana și Nastas Ruslan în ședința de judecată au susținut cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al RM, solicitând admiterea acțiunii pe motivele de fapt și de drept indicate în acțiune și reținerea poziției expuse în referință.

Reprezentanții intervenientului accesoriu Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Frija Radu și Moga Dumitru au susținut acțiunea civilă depusă de Ministerul Justiției al RM, solicitând admiterea integrală a acțiunii în baza probelor pertinente și concludente prezentate și a normelor de drept aplicabile circumstanțelor de fapt constatate.

În ședința de judecată reprezentanții pârâtului Partidului Politic „Moldova Mare”, Victoria Furtună și avocatul Hlopețchi Igor au solicitat respingerea acțiunii ca fiind vădit neîntemeiată, deoarece întreaga speță este bazată pe falsuri demonstrate prin toate mijloacele neinterzise de lege, în verdea creării careva activități ilegale a Partidului Politic „Moldova Mare”.

Incidente de procedură.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 29 ianuarie 2026, s-a admis parțial cererea înaintată de reprezentantul Partidului Politic „Moldova Mare”, avocatul Igor Hlopețchi, cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate. S-a remis Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea înaintată de reprezentantul Partidului Politic „Moldova Mare”, avocatul Igor Hlopețchi, privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.21 alin.(31), lit. a) , c) și d), art. 21 alin. (32) şi alin. (8) din Legea nr. 294-XVI din 21.12.2007 privind partidele politice.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, s-a hotărît: *Se recunosc constituționale* articolele 3 alineatele (1^1) - (1^3), 21 alineatele (3^1), (3^2), (5^1) și (8) și 22 alin. (2) lit. f) și alin. (2^1) din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate în partea referitoare la articolul 21 alineatele (3^3), (3^4) și (5^2) din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, cercetând cu maximă diligență probatoriul administrat la dosarul cauzei, analizând argumentele expuse în acțiune, obiecțiile și aserțiunile din referințe, Colegiul conchide asupra temeiniciei acțiunii depuse de Ministerul Justiției, pentru următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, activitatea partidului politic poate fi limitată dacă prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale.

Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă partidul nu a depus raportul privind gestiunea financiară sau nu a prezentat informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii și a controlului finanțării partidului politic, ori dacă nu a prezentat datele din registrul membrilor de partid, în termenele și forma stabilite de Comisia Electorală Centrală sau Agenția Servicii Publice.

În cazul constatării acțiunilor sau inacțiunilor menționate la alin. (1) și (11), Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizare, solicită organului de conducere al partidului politic respectiv ca, într-un termen stabilit, de până la 30 de zile, să întreprindă măsuri pentru încetarea acestor fapte și să informeze ministerul despre măsurile luate și despre înlăturarea încălcărilor respective.

Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit solicitarea Ministerului Justiției în termenul stabilit, activitatea partidului politic poate fi limitată pe un termen de până la 12 luni prin hotărâre judecătorească, la cererea Ministerului Justiției, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor alin. (2). Examinarea cererii de limitare a activității partidului politic ține de competența Curții de Apel Centru și se realizează într-un termen care nu va depăși două luni.

Ministerul Justiției se poate adresa direct în instanța de judecată, fără a parcurge procedura prealabilă indicată la alin. (2), cerând limitarea activității partidului politic pe un termen de până la 12 luni, în cazul acțiunilor sau inacțiunilor menționate la alin. (1) și (11) care amenință suveranitatea, independența, integritatea teritorială, securitatea națională, ordinea și siguranța publică, însoțite de:

a) acțiuni de subminare a proceselor electorale;

b) campanii de dezinformare, incitare la ură, propaganda agresiunii militare, mesaje cu conținut extremist, cu conținut cu caracter terorist sau care, în alt mod, prezintă o amenințare pentru securitatea națională;

c) acte de corupere pe scară largă a alegătorilor;

d) finanțare ilegală sau acordare ilegală de servicii sau valori materiale partidului politic ori concurenților electorali ai acestuia;

e) acțiuni de spălare a banilor sau introducerea în țară, în mod sistematic și ilegal, a mijloacelor financiare pentru activități curente sau electorale ale partidului politic;

f) acțiuni de planificare, coordonare, sprijinire a acțiunilor violente.

Luând în considerare gravitatea încălcărilor admise de către partidul politic, existența unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și pentru ordinea de drept a Republicii Moldova prin continuarea desfășurării activităților ilegale ale partidului politic, Ministerul Justiției poate cere instanței de judecată să dispună, în calitate de măsură asiguratorie, limitarea activității partidului politic pe perioada examinării cauzei, până la pronunțarea în fond, prezentând, în acest sens, argumentele și probele care să ateste situațiile respective.

La examinarea cererii privind dispunerea, în calitate de măsură asiguratorie, a limitării activității partidului politic, instanța de judecată citează participanții la proces și, în termen de 3 zile de la depunerea cererii de aplicare a măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic, decide, prin încheiere executorie, cu privire la

limitarea activității partidului politic în calitate de măsură asiguratorie. Părțile în proces sunt obligate să se prezinte în fața instanței de judecată.

Încheierea cu privire la aplicarea sau respingerea aplicării măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic poate fi atacată cu recurs separat de fondul cauzei. Cererea de recurs se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în termen de 5 zile.

Înlăturarea încălcărilor admise de către partidul politic după depunerea cererii de limitare a activității acestuia nu exonerează partidul respectiv de răspundere juridică, însă poate fi luată în considerare la stabilirea termenului de limitare a activității.

Hotărârea judecătorească privind limitarea activității partidului politic este definitivă și executorie, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile. Cererea de recurs se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile. În cazul limitării activității partidului politic prin hotărâre judecătorească, Ministerul Justiției solicită Agenției Servicii Publice să noteze în Registrul de stat al persoanelor juridice faptul respectiv.

Pe perioada limitării activității partidului politic, acestuia îi este interzisă participarea individuală sau în comun la alegeri și referendumuri, producerea, furnizarea, distribuirea și difuzarea publicității politice, fondarea mijloacelor de informare în masă, organizarea întrunirilor, a mitingurilor, a demonstrațiilor, a pichetărilor și a altor acțiuni publice, folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, a taxelor și amenzilor.

La aplicarea măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic se aplică interdicțiile prevăzute la alin. (5).

Hotărârea și încheierea prin care s-a dispus limitarea activității partidului politic se expediază de instanța de judecată, în termen de cel mult 24 de ore din momentul pronunțării, în adresa părților la proces și a autorităților competente pentru punere în executare, iar acestea, la rândul lor, notifică instanța de judecată și Ministerul Justiției despre rezultatele executării.

După înlăturarea necorespunderilor pentru care activitatea partidului politic a fost limitată, partidul va informa despre aceasta Ministerul Justiţiei, care, în termen de 5 zile, va autoriza reluarea activităţii partidului.

Dacă, în perioada limitării activității partidului politic, acţiunile pentru care a fost limitată activitatea partidului se vor repeta sau dacă, pe parcursul primului an din data ultimei limitări a activității partidului, acesta comite încălcări similare, Ministerul Justiţiei cere instanței de judecată să dizolve partidul respectiv.

Activitatea partidului politic nu poate fi limitată pe parcursul campaniei electorale la care participă, cu excepția cazurilor în care limitarea activității partidului politic se cere pentru comiterea unor încălcări grave ale legii, astfel cum sunt prevăzute acestea la art. 3 și la alin. (31) din prezentul articol. Activitatea partidului politic nu poate fi limitată pentru încălcări minore.

Circumstanțele de fapt constatate de instanță la examinarea cauzei.

Probatoriul administrat la dosarul cauzei și cercetat nemijlocit în ședințele de judecată atestă că la 22 septembrie 2025, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” a depus la Comisia Electorală Centrală o sesizare, prin intermediul căreia *inter alia* a solicitat examinarea acțiunilor Partidului Politic „Moldova Mare” în temeiul investigației „www.nordnews.md”, sesizarea organelor de drept în cazul constatării acțiunilor ce contravin legislației penale și/sau contravenționale, precum și sancționarea concurenților electorali în conformitate cu legislația și Regulamentele Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit textului sesizării „*la 22 septembrie 2025, portalul de știri www.nordnews.md a publicat o investigație în care un corespondent al portalului s-a infiltrat în una dintre multiplele rețele de influență, create prin intermediul ONG-ului „EVRAZIA”. Timp de cinci luni, reporterii au lucrat cot la cot cu oamenii trimiși de Moscova, au intrat în cercul lor de încredere și au ajuns chiar să presteze servicii în interesul Partidului Politic „Moldova Mare...”.*

În temeiul acestei sesizări, Comisia Electorală Centrală a inițiat o procedură administrativă, în cadrul căreia, prin scrisoarea nr. CEC-8/9098 din 23 septembrie 2025, a solicitat Procuraturii Generale, Centrului Național Anticorupție și Inspectoratului General al Poliției prezentarea informațiilor relevante deținute în raport cu faptele relatate în sesizare.

Prin notificarea nr. CEC-8/9100 din 23 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală a solicitat Partidului Politic „Moldova Mare” prezentarea punctului de vedere pe marginea celor invocate în sesizare, până la 24 septembrie 2025, ora 17:00.

La 24 septembrie 2025, Partidul Politic „Moldova Mare” a depus referință aferent sesizării concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Social Democrat European”, prin intermediul căreia și-a manifestat dezacordul cu argumentele expuse în sesizare, invocând că sesizarea este lipsită de substrat factologic și de o argumentare juridică corespunzătoare.

La 24 septembrie 2025, Direcția generală urmărire penală a Centrului Național Anticorupție a expediat în adresa Comisiei Electorale Centrale răspunsul nr. 03/14-16879, în conținutul căreia a indicat că Centrul Național Anticorupție, sub conducerea Procuraturii municipiului Chișinău, Procuraturii municipiului Cahul și a Procuraturii municipiului Bălți, dar și în grupuri comune de urmărire penală cu Procuratura Anticorupție a inițiat și documentează un număr total de 16 cauze penale pornite pe componențele de infracțiuni prevăzute de art. 181^1, 181^2, 181^3 și art. 243 din Codul penal. În răspuns s-a indicat că, conform documentărilor Centrului Național Anticorupție s-a stabilit că anumiți factori de decizie, membri și simpatizanți ai formațiunilor politice afiliate grupării criminale ȘOR, ca urmare a excluderii din lista partidelor cu dreptul de a participa la alegerile parlamentare, și-au continuat activitățile infracționale față de alte formațiuni politice, inclusiv Partidul Politic „Moldova Mare”. S-a arătat că în cadrul cauzelor penale au fost obținute date aferent Partidului Politic „Moldova Mare”, din care rezultă că anumiți factori de decizie ai partidelor afiliate lui Ilan Șor, prin intermediul reprezentanților locali, determină persoanele cu drept de vor să-și manifeste susținerea în favoarea concurentului electoral Partidul Politic „Moldova Mare”. Prin audierea unor persoane în cadrul cauzelor penale din gestiune, se indică asupra faptului precum că Partidul Politic „Moldova Mare” ar fi susținut financiar de Ilan Șor, iar la alegerile

parlamentare din 28 septembrie 2025, Ilan Șor urmează să redirecționeze toate sursele financiare ilicite, pentru coruperea persoanelor în vederea exercitării dreptului de vot în favoarea acestui partid. Totodată, s-a menționat că prin declarațiile obținute în cadrul cauzelor penale din gestiune, s-au constatat unele circumstanțe precum că la 22 iulie 2025, unul dintre participanți procesului penal audiat în cadrul cauzei penale a confirmat o întâlnire cu șefa de presă a Partidului Politic „Moldova Mare", care este responsabilă de promovarea în spațiul media a partidului, dar și organizarea unor activități de dezinformare a cetățenilor referitor la ideologiile unor partide politice și ridicarea imaginii partidului „Moldova Mare. Modalitatea de remunerare a acestor persoane fiind documentată în cadrul urmăririi penale, acestea convenind asupra promovării în spațiul media a partidului menționat în schimbul sumei de 10.000 EUR, dintre care 2.000 EUR urmând a fi achitați oficial și diferența de 8.000 EUR prin intermediul unor terțe persoane, planând astfel anumite suspiciuni rezonabile asupra proveniențeі mijloacelor financiare pentru serviciile expuse.

Din conținutul notei informative întocmite de Inspectoratul de Poliție Orhei la 22 septembrie 2025, rezultă următoarele circumstanțe relevante speței: la 15 septembrie 2025, în Registrul de evidență a altor informații referitoare la infracțiuni al Inspectoratului de Poliție Orhei, sub nr. 8525, a fost înregistrată informația telefonică comunicată de Victor ANDRIEȘ, potrivit căreia Victoria FURTUNĂ, candidată la alegerile parlamentare, însoțită de alte persoane, ar fi creat impedimente circulației rutiere prin parcarea automobilelor cu încălcarea Regulamentului circulației rutiere, în contextul unei întruniri electorale organizate la sediul S.A. „Regia Apă-Canal Orhei", situat pe strada 31 August din municipiul Orhei. Ulterior, la 18 septembrie 2025, sub nr. 8605, a fost înregistrată informația telefonică parvenită de la reprezentantul Î.S. „Servicii Pază", prin care s-a semnalat că Victoria FURTUNĂ desfășura, în incinta Primăriei municipiului Orhei, activități de agitație electorală pretins contrare prevederilor legale. În aceeași zi, sub nr. 8610, a fost înregistrată sesizarea vicepreședintelui Oficiului Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, Victor GHERMAN, referitoare la pretinsa implicare a liderilor și a electoratului fostului Bloc „Victoria", precum și a membrilor și simpatizanților activi ai partidelor afiliate fostului Partid Politic „Șor", declarat neconstituțional, în campania electorală a Partidului Politic „Moldova Mare" și a liderei acestuia, Victoria FURTUNĂ. În sesizare s-a susținut că, beneficiind de sprijinul persoanelor asociate partidelor afiliate fostului Partid Politic „Șor", Victoria FURTUNĂ ar fi organizat, la 15 și 16 septembrie 2025, întruniri electorale cu angajații întreprinderilor aflate în subordinea Primăriei municipiului Orhei, inclusiv ai S.A. „Regia Apă-Canal Orhei" și ai Î.M. „Servicii Comunal-Locative Orhei", întâlnirile având loc în incinta sediilor acestor întreprinderi și cu participarea conducătorilor lor. Totodată, s-a afirmat că primara municipiului Orhei, Tatiana COCIU, ar fi pus la dispoziția Marinei TAUBER, aflată în urmărire penală, spații situate la primul etaj al sediului Primăriei municipiului Orhei și că angajați ai întreprinderilor municipale ar fi participat anterior la proteste și întruniri organizate de reprezentanții formațiunilor politice afiliate fostului Partid Politic „Șor".

Nota informativă consemnează și faptul că, pentru întrunirea electorală organizată la 18 septembrie 2025 în Parcul „Ivanos" din municipiul Orhei, membrii și simpatizanții activi ai partidelor afiliate fostului Partid Politic „Șor" – identificați drept activiști, „patratiști", „mahaliști" și lideri de sectoare – ar fi fost invitați telefonic și prin intermediul

aplicațiilor de mesagerie, fiindu-le comunicate locul și ora întrunirii. La 21 septembrie 2025 au fost înregistrate alte două apeluri telefonice. Prin primul s-a reclamat faptul că la întrunirea electorală organizată de Partidul Politic „Moldova Mare” în scuarul „Mihai Eminescu” din municipiul Orhei ar fi fost implicați copii, informația fiind înregistrată sub nr. 8678. Prin cel de-al doilea apel a fost semnalată, din nou, prezența activiștilor fostului Partid Politic „Șor” la întrunirile electorale organizate de Victoria FURTUNĂ în scuarul „Mihai Eminescu” și în scuarul Consiliului raional Orhei. În urma verificărilor efectuate, Inspectoratul de Poliție Orhei a constatat că, la 15 septembrie 2025, la sediul S.A. „Regia Apă-Canal Orhei” a avut loc o întrunire electorală desfășurată de Victoria FURTUNĂ, președinta Partidului Politic „Moldova Mare”. Întrunirea s-a desfășurat în incinta întreprinderii administrate de Victor PERȚU, persoană care anterior candidase la diferite scrutine, inclusiv în calitate de membru al fostului Partid Politic „Șor” și, ulterior, al unor formațiuni politice afiliate acestuia. Conform aceleiași note, angajații S.A. „Regia Apă-Canal Orhei” ar fi fost adunați în mod organizat la sediul întreprinderii, fără a fi informați în prealabil că urmau să participe la o întrunire cu caracter electoral. Autoritatea a apreciat că organizarea acestei întâlniri într-o întreprindere subordonată direct Primăriei municipiului Orhei, cu participarea administratorului întreprinderii și a angajaților acesteia, indica existența unui sprijin acordat Victoriei FURTUNĂ de persoane asociate fostului Partid Politic „Șor”. Nota menționează, de asemenea, că o parte dintre angajații întreprinderii ar fi fost sancționați contravențional pentru corupere electorală pasivă. În mod similar, la 16 septembrie 2025, la sediul Î.M. „Servicii Comunal-Locative Orhei”, întreprindere subordonată Primăriei municipiului Orhei, a avut loc o întrunire electorală desfășurată de Victoria FURTUNĂ, la care angajații întreprinderii ar fi fost convocați în mod organizat, fără a fi informați anterior despre caracterul electoral al evenimentului. La 18 septembrie 2025, Victoria FURTUNĂ a desfășurat o altă întrunire electorală în curtea Primăriei municipiului Orhei, la care ar fi fost prezenți angajații Primăriei, precum și ai Î.M. „Achiziții, Comerț și Piețe Orhei” și ai altor subdiviziuni municipale, aceștia fiind, de asemenea, adunați în mod organizat. În aceeași zi, în Parcul „Ivanos” a fost desfășurată o întrunire electorală la care, potrivit materialelor acumulate, au participat cu precădere membri și simpatizanți activi ai formațiunilor politice afiliate fostului Partid Politic „Șor”. Totodată, la 21 septembrie 2025, Victoria FURTUNĂ a organizat întruniri electorale în scuarul „Mihai Eminescu” și în scuarul Consiliului raional Orhei, la care ar fi fost prezenți membri și simpatizanți activi ai partidelor afiliate fostului Partid Politic „Șor”, aceștia fiind invitați în mod organizat, inclusiv prin apeluri telefonice efectuate de liderii de sectoare. Constatările respective au fost documentate prin procese-verbale, materiale fotografice și alte înscrisuri administrate în cadrul verificărilor efectuate de Inspectoratul de Poliție Orhei.

Prin sesizarea nr. 34/18/19-15529 din 22 septembrie 2025, Inspectoratul Național de Investigații al Inspectoratului General al Poliției a informat Comisia Electorală Centrală despre identificarea, în cadrul exercitării atribuțiilor sale funcționale, a unor pretinse activități ilegale desfășurate în scopul promovării, susținerii și finanțării unui concurent electoral în perioada electorală aferentă alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025. Inspectoratul Național de Investigații a menționat că, la 18 septembrie 2025, pe pagina instituției de presă „Ziarul de Gardă” a fost publicată investigația jurnalistică intitulată „Armata digitală a Kremlinului (II). Salarii în cripto, partidul prieten

și inamicul declarat. Investigație ZdG sub acoperire", în care au fost descrise acțiuni de planificare și desfășurare a unor activități de dezinformare și manipulare în mediul online, de promovare a imaginii Partidului Politic „Moldova Mare" și a liderei acestuia, Victoria FURTUNĂ, precum și de denigrare a imaginii Guvernului, a instituțiilor statului și a parcursului european al Republicii Moldova. În aceeași zi, Inspectoratul Național de Investigații s-a autosesizat în privința circumstanțelor relatate în investigația jurnalistică, materialul fiind înregistrat în Registrul de evidență a altor informații referitoare la infracțiuni și incidente sub nr. 805. Potrivit sesizării, materialele acumulate ar fi indicat că activitățile respective au fost organizate, finanțate și coordonate de persoane afiliate Federației Ruse și executate, în mare parte, de persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova, în cursul anului 2025 și în contextul alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025.

În cadrul verificărilor a fost audiată jurnalista Maria NISTOR, care a declarat că, în perioada martie-septembrie 2025, a participat, sub acoperire, la o investigație jurnalistică privind activitatea unor persoane antrenate în promovarea și distribuirea conținutului propagandistic în mediul online. Potrivit declarațiilor acesteia, persoanele implicate ar fi fost repartizate în trei echipe regionale, corespunzătoare zonelor de nord, centru și sud ale Republicii Moldova, și ar fi fost remunerate din Federația Rusă cu sume lunare cuprinse între 600 și 3.000 de lei, achitate în ruble rusești prin intermediul băncii ruse „Promsvyazbank", în criptomonedă sau prin transferuri pe carduri bancare moldovenești. Maria NISTOR ar fi stabilit că, începând cu 13 septembrie 2025, așa-numiții „infolideri" au fost informați că activitatea lor în mediul online urma să fie orientată exclusiv spre promovarea imaginii Partidului Politic „Moldova Mare" și a liderei acestuia, Victoria FURTUNĂ. Totodată, pe întreaga perioadă în care a investigat activitatea rețelei, curatorii aflați în Federația Rusă ar fi formulat atât sarcini de denigrare a autorităților publice, cât și indicații de promovare a Partidului Politic „Moldova Mare", această orientare fiind comunicată în mod deschis la 13 septembrie 2025. Potrivit jurnalistei, circumstanțele constatate ar fi indicat că Ilan ȘOR finanța și organiza activitățile rețelei prin intermediul persoanelor desemnate drept coordonatori și curatori. Maria NISTOR a mai declarat că, în anul 2024, în cadrul investigației jurnalistice sub acoperire „În slujba Moscovei", a participat, la solicitarea persoanelor asociate lui Ilan ȘOR, la o întrunire electorală la care a fost prezentă Victoria FURTUNĂ, pe atunci candidat independent la alegerile prezidențiale. La o altă întâlnire cu membrii rețelei, Alexandru MARTINOVICI ar fi informat-o că Victoria FURTUNĂ era unul dintre candidații susținuți de Ilan ȘOR și că existau și alți „candidați de rezervă". Conform declarațiilor acesteia, aproximativ 200 de membri ai rețelei ar fi fost remunerați lunar, suma totală alocată remunerării lor fiind cuprinsă între 260.000 și 600.000 de lei. În baza materialelor acumulate, Inspectoratul Național de Investigații a susținut existența unei asocieri între Partidul Politic „Moldova Mare" și Blocul Politic „Victorie", afiliat lui Ilan ȘOR, asociere manifestată prin desfășurarea unor acțiuni comune și coordonate, implicarea unor entități în activități de promovare electorală, utilizarea în comun a resurselor materiale, financiare ori logistice și transmiterea unor mesaje politice convergente, susceptibile să creeze aparența unui bloc electoral. Totodată, autoritatea a invocat existența unor indicii privind finanțarea ilegală a Partidului Politic „Moldova Mare". Sesizarea menționează că aspectele referitoare la asocierea Partidului Politic „Moldova Mare" cu Blocul Politic „Victorie" și la pretinsa

finanțare ilegală a partidului erau examinate și în cadrul acțiunilor procesuale desfășurate în două cauze penale aflate, respectiv, în gestiunea Procuraturii Anticorupție și a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în grupurile de urmărire penală fiind incluși și ofițeri ai Inspectoratului Național de Investigații.

Potrivit declarației date la 22 septembrie 2025, Maria NISTOR, jurnalistă în cadrul instituției de presă „Ziarul de Gardă", a relatat că, în perioada martie-septembrie 2025, a participat la o investigație jurnalistică sub acoperire privind activitatea unei rețele de persoane implicate în distribuirea conținutului propagandistic în mediul online. Aceasta a declarat că sute de persoane, pe care le-a descris drept membri ai unei „armate digitale a Kremlinului", ar fi fost repartizate în trei grupuri regionale, corespunzătoare zonelor de nord, centru și sud ale Republicii Moldova, fiind coordonate și remunerate din Federația Rusă. Remunerația lunară ar fi variat între 600 și 3.000 de lei și ar fi fost achitată în ruble prin intermediul „Promsvyazbank", în criptomonedă sau în euro, prin transferuri efectuate pe carduri bancare moldovenești. Maria NISTOR a afirmat că așa-numiții „infolideri", care anterior ar fi prestat servicii în beneficiul Blocului Politic „Victorie/Pobeda", au fost orientați, în perioada campaniei electorale, spre susținerea Partidului Politic „Moldova Mare" și a liderei acestuia, Victoria FURTUNĂ, eforturile coordonate din exterior fiind îndreptate spre susținerea unui singur concurent la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025. Jurnalista a menționat că a investigat sub pseudonimul „Ludmila" activitatea rețelei de conturi denumită „InfoLider", prin intermediul căreia era coordonată distribuirea în spațiul informațional al Republicii Moldova a unor narațiuni propagandistice. La începutul investigației, aceasta a fost inclusă într-un grup de Telegram denumit „Instruirea activiștilor responsabili de comunicare", care număra aproximativ 260 de membri și era administrat de o persoană cu pseudonimul „Adam". La 14 mai 2025, Maria NISTOR a primit, pe contul său de Telegram, o invitație de a se alătura proiectului „InfoLider", mesajul fiind transmis de un cont atribuit unei persoane denumite „Eva Sergheevna". Ulterior, aceasta ar fi fost inclusă în grup de către o persoană care utiliza numele „Mihail Alexandrovici". După includerea în proiect, jurnalista a comunicat cu o persoană prezentată drept coordonatoare regională pentru zona de nord, denumită „Magda Semionovna". Aceasta i-ar fi explicat modalitățile de achitare a remunerațiilor, indicând că plățile puteau fi efectuate prin „Promsvyazbank" sau în criptomonedă, transferurile în criptomonedă fiind limitate la aproximativ 2.300 de lei pentru fiecare operațiune. Coordonatoarea ar fi precizat că remunerarea depindea de gradul de îndeplinire a planului lunar. Pentru realizarea integrală a sarcinilor, membrii puteau primi până la 3.000 de lei, iar pentru îndeplinirea a aproximativ 60-80% din plan, echivalentul a 60-80 de postări, remunerația constituia circa 2.800 de lei. Membrii care realizau între 30% și 40% din sarcini puteau beneficia de o remunerație minimă de aproximativ 600 de lei. Totodată, fiecărui membru îi era creat un profil individual, denumit „personal", conceput astfel încât să prezinte aparența unui cont autentic. Activitatea membrilor consta în publicarea și distribuirea de conținut, participarea la discuții în mediul online și promovarea mesajelor stabilite de coordonatori. Maria NISTOR a declarat că, pe parcursul activității sale sub acoperire, membrii rețelei au primit sarcini privind denigrarea autorităților publice, a Guvernului, a Uniunii Europene și a parcursului european al Republicii Moldova, precum și sarcini privind promovarea unor formațiuni și persoane susținute de rețeaua afiliată lui Ilan ȘOR. Potrivit acesteia, la 13 septembrie 2025, membrilor proiectului „InfoLider" li s-

a comunicat în mod expres că activitatea ulterioară urma să fie orientată spre promovarea Partidului Politic „Moldova Mare” și a Victoriei FURTUNĂ. Instrucțiunile ar fi inclus distribuirea materialelor favorabile partidului, promovarea imaginii liderei acestuia și combaterea mesajelor critice la adresa formațiunii. Jurnalista a mai relatat că rețeaua era structurată pe niveluri de coordonare, în cadrul acesteia activând curatori, coordonatori regionali, administratori ai grupurilor și persoane responsabile de monitorizarea activității membrilor. Executarea sarcinilor era verificată prin capturi de ecran, rapoarte privind numărul postărilor și alte dovezi transmise în grupurile de Telegram. Aceasta a afirmat că, în contextul alegerilor prezidențiale din anul 2024, a participat, tot sub acoperire, la o întrunire electorală la care a fost prezentă Victoria FURTUNĂ. Cu acea ocazie, persoanelor participante le-ar fi fost comunicat că Victoria FURTUNĂ era unul dintre candidații susținuți de Ilan ȘOR. În cadrul unei alte întâlniri, Alexandru MARTINOVICI ar fi afirmat că existau și alți candidați care puteau fi utilizați în funcție de evoluția situației electorale. În concluzie, Maria NISTOR a apreciat că activitatea rețelei „InfoLider” era finanțată și coordonată din Federația Rusă, prin persoane asociate lui Ilan ȘOR, iar în perioada imediat anterioară alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 această infrastructură informațională a fost orientată spre promovarea Partidului Politic „Moldova Mare” și a Victoriei FURTUNĂ.

Potrivit notei informative întocmite la 22 septembrie 2025, de Direcția de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, în aceeași zi, în Registrul de evidență a altor informații referitoare la infracțiuni și incidente a fost înregistrată informația potrivit căreia angajați ai unor întreprinderi și instituții publice din orașul Vulcănești ar fi participat la o întrunire electorală organizată în susținerea Victoriei FURTUNĂ și a Partidului Politic „Moldova Mare”. Autoritatea a consemnat că, în perioada campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, Victoria FURTUNĂ ar fi beneficiat de sprijinul reprezentanților și simpatizanților unor formațiuni politice asociate fostului Partid Politic „Șor”, inclusiv prin mobilizarea organizată a persoanelor la întruniri electorale. Conform notei, la 20 septembrie 2025, în parcul din orașul Vulcănești a avut loc o întrunire electorală organizată în susținerea Partidului Politic „Moldova Mare” și a Victoriei FURTUNĂ. La eveniment ar fi participat angajați ai unor instituții și întreprinderi publice locale, inclusiv persoane cu funcții de conducere din cadrul administrației orașului Vulcănești. În urma examinării materialelor foto și video, organele de poliție ar fi identificat printre participanți conducători, funcționari și angajați ai Administrației orașului Vulcănești și ai unor întreprinderi municipale. Nota informativă cuprinde fotografii extrase din înregistrările evenimentului, în care persoanele respective sunt indicate nominal, cu menționarea funcțiilor deținute. Materialele fotografice anexate surprind atât persoanele identificate în timpul întrunirii, cât și aspectul general al evenimentului, inclusiv numărul semnificativ al participanților, amplasarea acestora în parc și intervențiile susținute de pe scena improvizată. Autoritatea a menționat că participarea angajaților instituțiilor publice și a întreprinderilor municipale ar fi avut un caracter organizat, iar prezența simultană a mai multor persoane aflate în raporturi de subordonare față de administrația locală putea indica mobilizarea acestora prin intermediul conducerii instituțiilor respective. Potrivit notei, în cadrul întrunirii au fost promovate mesaje electorale favorabile Victoriei FURTUNĂ și Partidului Politic „Moldova Mare”, iar participanților li s-ar fi solicitat susținerea concurentului electoral la

alegerile parlamentare. Din materialele examinate, autoritatea a dedus existența unor legături între persoanele implicate în organizarea și mobilizarea participanților și reprezentanți ori activiști ai formațiunilor politice asociate fostului Partid Politic „Șor”. Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia a apreciat că împrejurările constatate puteau întruni elementele unei implicări nepermise a persoanelor cu funcții publice și a angajaților instituțiilor ori întreprinderilor publice în activități de campanie electorală. În concluzie, autoritatea a dispus remiterea materialelor acumulate organelor competente, în vederea examinării circumstanțelor prin prisma legislației electorale și contravenționale și a adoptării unei soluții corespunzătoare.

Prin scrisoarea nr. 1E/10101 din 25 septembrie 2025, Serviciul de Informații și Securitate a informat Comisia Electorală Centrală despre pretinsa implicare a grupului criminal organizat asociat lui Ilan ȘOR în formarea și promovarea Partidului Politic „Moldova Mare” și a liderei acestuia, Victoria FURTUNĂ.

Serviciul a menționat că, începând cu anul 2024, gruparea asociată lui Ilan ȘOR ar fi implementat o operațiune de influențare a proceselor electorale din Republica Moldova, orientată spre susținerea unor proiecte politice controlate și spre promovarea unor persoane care urmau să reprezinte interesele grupării în cadrul alegerilor prezidențiale și parlamentare. Potrivit informației prezentate, Victoria FURTUNĂ ar fi fost identificată drept una dintre persoanele selectate și susținute de structurile afiliate lui Ilan ȘOR, iar Partidul Politic „Moldova Mare” ar fi fost conceput și utilizat ca un proiect politic de rezervă, destinat participării la alegeri în cazul în care alte formațiuni asociate grupării nu ar fi fost admise în cursa electorală. Serviciul a susținut că, în perioada campaniei pentru alegerile prezidențiale din anul 2024, persoane asociate lui Ilan ȘOR au organizat acțiuni politice și electorale în sprijinul Victoriei FURTUNĂ. În acest sens, sunt menționate mai multe întruniri și activități organizate în diferite localități ale Republicii Moldova, la care ar fi participat membri și simpatizanți ai Blocului Politic „Victorie”, persoane remunerate prin intermediul „Promsvyazbank” și reprezentanți ai rețelelor teritoriale controlate de grupare. La 27 septembrie 2024, la sediul Blocului Politic „Victorie” din municipiul Chișinău ar fi avut loc o ședință cu participarea conducerii formațiunii, în cadrul căreia Ilan ȘOR ar fi comunicat că Victoria FURTUNĂ urma să fie susținută în calitate de candidat la alegerile prezidențiale. Ulterior, în mai multe localități, inclusiv în municipiul Bălți, orașul Taraclia și raionul Telenești, ar fi fost organizate întruniri cu participarea activiștilor Blocului Politic „Victorie”, în cadrul cărora aceștia au primit indicații privind susținerea și promovarea Victoriei FURTUNĂ.

Serviciul a susținut că, în anul 2025, în contextul alegerilor parlamentare, gruparea asociată lui Ilan ȘOR a reorganizat formațiunile și proiectele politice aflate sub controlul său, urmărind crearea unor mecanisme alternative de participare la scrutin. În această strategie, Partidul Politic „Moldova Mare” și Victoria FURTUNĂ ar fi avut rolul unui proiect politic de rezervă, care urma să preia electoratul, infrastructura și resursele umane ale altor formațiuni afiliate lui Ilan ȘOR.

Potrivit Serviciului, la 26 ianuarie 2025, Victoria FURTUNĂ ar fi participat la o întrunire organizată în municipiul Bălți de persoane asociate fostului Partid Politic „Renaștere”, iar participanților le-ar fi fost prezentată drept persoana susținută pentru viitoarele activități politice și electorale. SIS a mai indicat că, în cursul anului 2025, Victoria FURTUNĂ ar fi avut întrevederi și comunicări cu persoane implicate în

coordonarea activităților politice ale grupării, inclusiv cu persoane aflate în Federația Rusă. Potrivit informației Serviciului, în luna septembrie 2025, angajații centrelor de apel ale Blocului Politic „Victorie” ar fi efectuat apeluri către persoane din diferite localități ale Republicii Moldova, în vederea mobilizării acestora la întrunirile electorale desfășurate de Victoria FURTUNĂ și Partidul Politic „Moldova Mare”. Sunt menționate, cu titlu de exemplu, convorbiri telefonice din 12 septembrie 2025, prin care interlocutorii erau invitați la o întrunire organizată la Florești, în apropierea sediului Agenției Servicii Publice, precum și la o întâlnire organizată la Soroca, în parcul din apropierea Palatului de Cultură. În cadrul apelurilor, Victoria FURTUNĂ era prezentată drept lidera Partidului Politic „Moldova Mare”. Serviciul a susținut că, în luna august 2025, grupuri de tineri coordonate de organizația „EURASIA”, sub paravanul proiectului „Tineretul ortodox”, au primit indicații de la coordonatori aflați în Federația Rusă să intensifice deplasările și pelerinajele la locașurile de cult din Republica Moldova și să promoveze mesajele referitoare la apărarea „valorilor ortodoxe”. Beneficiarul politic al acestor acțiuni ar fi fost Partidul Politic „Moldova Mare” și Victoria FURTUNĂ. Tinerii implicați ar fi distribuit materiale, ar fi organizat întâlniri cu reprezentanții partidului și ar fi mediatizat imaginea Victoriei FURTUNĂ drept apărătoare a valorilor tradiționale și ortodoxe. SIS a menționat și continuarea finanțării, prin intermediul organizației „EURASIA”, a unor proiecte precum „Hackathonul tehnologiilor electorale” și „Pentru alegeri cinstite”, inclusiv în beneficiul Partidului Politic „Moldova Mare”. În luna august 2025, participanți la proiectele respective ar fi desfășurat, în municipiul Bălți, un sondaj de opinie care cuprindea întrebări referitoare la o posibilă separare a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia de Republica Moldova și aderarea acesteia la Federația Rusă. Una dintre coordonatoarele proiectului ar fi fost Alina JUC, persoană care, potrivit Serviciului, menținea legătura cu curatorii aflați în Federația Rusă. Serviciul a indicat că, pe parcursul anului 2025, promovarea mediatică a Partidului Politic „Moldova Mare” și a Victoriei FURTUNĂ ar fi fost asigurată de Diana CEARSCAIA, originară din Federația Rusă. SIS a menționat că soțul acesteia, Alexandr SUVOROV, era fondator și administrator al S.R.L. „Aeroport Handling”, entitate inclusă în lista persoanelor juridice despre care existau informații documentate privind asocierea cu Ilan ȘOR. Conform analizei efectuate de Serviciu, 278 de persoane, reprezentând aproximativ 33,73% din cei 823 de membri ai Partidului Politic „Moldova Mare” incluși în registrul de partid actualizat la 1 septembrie 2025, figurau în evidențele beneficiarilor unor tranzacții efectuate prin intermediul „Promsvyazbank”. Serviciul a apreciat că această împrejurare indica utilizarea mecanismului financiar prin care gruparea asociată lui Ilan ȘOR remunera și finanța membrii ori activiștii proiectelor sale politice. Potrivit informației SIS, Victoria FURTUNĂ ar fi solicitat mijloace financiare pentru activitatea Partidului Politic „Moldova Mare” de la Alexandr PETROV, persoană despre care Serviciul a afirmat că făcea parte din anturajul lui Ilan ȘOR și era implicată în gestionarea circuitelor financiare clandestine și în organizarea introducerii numerarului în Republica Moldova. În cadrul comunicărilor dintre Victoria FURTUNĂ și Alexandr PETROV ar fi fost solicitate mijloace financiare pentru achitarea cheltuielilor curente ale partidului, în cuantum de: 50.000 de euro pentru luna iunie; 300.000 de euro pentru luna iulie; 370.000 de euro pentru luna august.

Serviciul a susținut că, mijloacele financiare ar fi fost transmise prin intermediul unui curier, fost angajat al unei societăți asociate persoanelor aflate sub incidența măsurilor restrictive. SIS a afirmat că, la etapa pregătirii listei candidaților Partidului Politic „Moldova Mare” pentru alegerile parlamentare din 2025, Victoria FURTUNĂ ar fi coordonat anumite candidaturi cu Anton TREGUB, prezentat drept expert în tehnologii politice din anturajul lui Ilan ȘOR și persoană implicată în coordonarea proiectelor politice ale grupării. În cadrul comunicărilor dintre aceștia, Anton TREGUB ar fi indicat persoanele care urmau să fie incluse pe lista electorală a Partidului Politic „Moldova Mare”. Printre persoanele propuse ar fi figurat Ivan JELEAPOV, inclus ulterior pe lista candidaților partidului, despre care SIS a menționat că participase, în luna iunie 2024, la congresul Blocului Politic „Victorie” organizat la Moscova și susținuse un discurs de pe scena evenimentului. Un alt document examinat de Serviciu ar fi calificat Partidul Politic „Moldova Mare” drept un „partid de rezervă” al grupării asociate lui Ilan ȘOR. SIS a arătat că activitățile atribuite Victoriei FURTUNĂ au determinat includerea acesteia în mai multe liste naționale și internaționale de măsuri restrictive. În acest sens, Serviciul a făcut referire la: Decizia Consiliului Uniunii Europene din 15 iulie 2025 privind măsurile restrictive aplicate pentru acțiuni de destabilizare a Republicii Moldova; modificările operate în august 2025 la regimul de sancțiuni al Regatului Unit referitor la Republica Moldova; decizia autorităților ucrainene din 20 septembrie 2025 privind aplicarea unor sancțiuni economice și a altor măsuri restrictive; decizia Consiliului interinstituțional de supervizare din 25 iulie 2025 privind alinierea Republicii Moldova la măsurile restrictive ale Uniunii Europene; decizia din 5 septembrie 2025 privind alinierea la măsurile restrictive internaționale instituite de Canada; ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate din 21 august 2025, prin care au fost completate listele persoanelor asociate subiecților sancțiunilor.

În concluzie, Serviciul de Informații și Securitate a apreciat că Partidul Politic „Moldova Mare”, condus de Victoria FURTUNĂ, făcea parte dintr-un plan de influențare externă a proceselor electorale, destinat promovării intereselor unui stat străin, ale unor entități anticonstituționale și ale unui grup criminal organizat, în detrimentul suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova. SIS a mai susținut că Partidul Politic „Moldova Mare”, în calitate de concurent electoral, ar fi utilizat resurse financiare și materiale nedeclarate, de proveniență externă, gestionate prin intermediul unui grup criminal organizat. Potrivit evaluării Serviciului, faptele descrise reprezentau un pericol deosebit pentru securitatea Republicii Moldova, se încadrau în categoria amenințărilor la adresa securității statului și puteau atrage aplicarea răspunderii prevăzute de legislația privind partidele politice și de Codul electoral.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4119 din 26 septembrie 2025, cu privire la sesizările nr. CEC-7/23379 din 22 septembrie 2025 a Partidului Social Democrat European, nr. CEC-7/23334 din 22 septembrie 2025 a Inspectoratului de Poliție Orhei, nr. CEC-7/23413 din 23 septembrie 2025, nr. CEC-7/23492 din 24 septembrie 2025 și nr. CEC-7/23636 din 26 septembrie 2025 a Inspectoratului național de investigații, nr. CEC-7/23420 din 23 septembrie 2025 a Direcției de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, nr. CEC-7/23454, nr. CEC-7/23487, nr. CEC-7/23514 și nr. CEC-7/23515 din 24 septembrie 2025 a Inspectoratului de Poliție Bălți, nr. CEC-7/23557 din 25 septembrie 2025 a Centrului Național Anticorupție, precum și a informației prezentate de către

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova cu adresa nr. CEC-7/23556 din 25 septembrie 2025, s-a admis parțial sesizarea nr. CEC-7/23379 din 22 septembrie 2025 a Partidului Politic Partidul Social Democrat European. S-a luat act de sesizările Inspectoratului de Poliție Orhei, Inspectoratului de Poliție Bălți, Direcției de Poliție a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Inspectoratului național de investigații, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate. Se anulat înregistrarea concurentului electoral, Partidul Politic „MOLDOVA MARE", și listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „MOLDOVA MARE". S-a dispus expedierea hotărârii și copia dosarului administrativ Ministerului Justiției și se sesizează Ministerul Justiției în vederea examinării aplicabilității art. 3 și 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic „MOLDOVA MARE".

La 28 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală a transmis Ministerului Justiției Hotărârea nr. 4119 din 26 septembrie 2025 și copia dosarului administrativ, în vederea examinării aplicabilității art. 3 și art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în privința Partidului Politic „Moldova Mare".

În temeiul acestei sesizări și al materialelor remise de autoritatea electorală, la 30 septembrie 2025, Ministerul Justiției a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând limitarea activității Partidului Politic „Moldova Mare".

Astfel, instanța de judecată este chemată să aprecieze dacă ansamblul faptelor și al probelor invocate de reclamant demonstrează, la standardul impus de natura și gravitatea măsurii solicitate, că acțiunile imputate partidului politic au adus prejudicii grave pluralismului politic ori principiilor democratice fundamentale și justifică, în consecință, limitarea temporară a activității acestuia.

Instanța subliniază că obiectul prezentei proceduri nu constă în reexaminarea legalității Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4119 din 26 septembrie 2025 și nici în confirmarea automată a concluziilor formulate de autoritatea electorală sau de organele care au furnizat informații în cadrul procedurii administrative. Hotărârea menționată și materialele care au fundamentat-o constituie elemente ale probatoriului supus aprecierii instanței, însă nu pot substitui propriul examen jurisdicțional asupra întrunirii condițiilor prevăzute de Legea nr. 294/2007.

Această delimitare este cu atât mai importantă cu cât măsura solicitată reprezintă o ingerință gravă în libertatea de asociere politică și este susceptibilă să afecteze pluralismul, competiția democratică și reprezentarea politică. Prin urmare, intensitatea controlului judecătoresc trebuie să fie proporțională cu gravitatea ingerinței: cu cât măsura urmărită produce consecințe mai profunde asupra funcționării unui partid politic, cu atât verificarea faptelor, a surselor probatorii, a legăturii dintre conduita persoanelor implicate și partid, precum și a necesității și proporționalității măsurii trebuie să fie mai riguroasă.

Într-o asemenea procedură, instanța nu poate funcționa ca un simplu mecanism de validare a aprecierilor formulate în faza administrativă. Rolul său este acela de a efectua o examinare independentă, efectivă și completă, pentru a stabili dacă ingerința solicitată este întemeiată pe fapte suficient de bine demonstrate, răspunde unei necesități sociale imperioase și păstrează un raport rezonabil de proporționalitate cu scopurile legitime urmărite.

Pornind de la aceste considerații, înainte de a examina fondul pretențiilor și de a aprecia materialul probator administrat, Colegiul civil consideră necesar să delimiteze obiectul, întinderea și standardul controlului judecătoresc exercitat în prezenta cauză.

I. Limitele controlului judecătoresc exercitat în prezenta cauză

Înainte de a examina fondul litigiului și de a aprecia materialul probator administrat, Colegiul civil consideră necesar să delimiteze obiectul și limitele controlului judecătoresc pe care este chemată să îl exercite.

Necesitatea unei asemenea delimitări rezultă din însăși natura măsurii solicitate. Limitarea activității unui partid politic reprezintă una dintre cele mai severe ingerințe pe care statul le poate aduce libertății de asociere. O asemenea măsură afectează nu numai persoana juridică vizată, ci și drepturile membrilor acesteia, ale persoanelor care îi împărtășesc programul politic și, în ultimă instanță, funcționarea pluralismului democratic. În consecință, cu cât ingerința solicitată este mai profundă, cu atât obligația instanței de a exercita un control jurisdicțional riguros devine mai exigentă.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că partidele politice ocupă un loc esențial în funcționarea unei societăți democratice, iar orice măsură care afectează existența sau activitatea acestora reclamă cea mai atentă examinare din partea instanțelor naționale. Tocmai din acest motiv, marja de apreciere de care dispun autoritățile statului este una restrânsă și este însoțită de un control european deosebit de riguros. Numai motive deosebit de convingătoare și imperioase pot justifica o ingerință într-un drept care constituie unul dintre fundamentele pluralismului politic și ale ordinii democratice.

Această exigență convențională determină și rolul instanței naționale. Curtea nu poate funcționa ca un simplu mecanism de confirmare a concluziilor formulate de autoritățile administrative și nici ca o autoritate chemată să valideze automat evaluările organelor de drept sau ale serviciilor specializate. Existența unor informații operative, a unor acte administrative, a unor investigații jurnalistice ori chiar a unor proceduri penale nu exonerează instanța de obligația de a efectua propria analiză independentă asupra faptelor care justifică ingerința.

În același timp, controlul jurisdicțional nu poate fi redus nici la verificarea formală a competenței autorităților care au emis actele aflate la baza cererii Ministerului Justiției sau a regularității procedurii administrative desfășurate în fața Comisiei Electorale Centrale. Deși legalitatea acestor acte poate prezenta relevanță pentru prezenta cauză, ea nu răspunde întrebării esențiale pe care instanța este chemată să o soluționeze: dacă limitarea activității unui partid politic este justificată în lumina exigențelor art. 11 din Convenție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că instanțele naționale trebuie să efectueze o examinare efectivă a întregii cauze, verificând dacă autoritățile au aplicat standarde compatibile cu Convenția și dacă ingerința este întemeiată pe o apreciere acceptabilă a faptelor relevante. Acestea sunt obligate să stabilească dacă motivele invocate pentru justificarea ingerinței sunt relevante și suficiente și dacă măsura răspunde unei nevoi sociale imperioase, păstrând un raport rezonabil de proporționalitate cu scopurile legitime urmărite. Examinarea jurisdicțională nu poate avea un caracter pur

formal și nici nu poate consta în preluarea concluziilor formulate anterior de autoritățile administrative.

Rezultă că prezenta procedură nu are ca obiect verificarea corectitudinii concluziilor formulate de Comisia Electorală Centrală, de Serviciul de Informații și Securitate, de Centrul Național Anticorupție, de Inspectoratul Național de Investigații ori de celelalte autorități care au furnizat informații în cadrul procedurii administrative. Aceste acte nu beneficiază de o prezumție de veridicitate care să dispenseze instanța de propria analiză și nici nu produc, prin ele însele, dovada existenței faptelor invocate de reclamant.

Tot astfel, instanța de judecată nu este învestită să stabilească răspunderea penală a Partidului Politic „MOLDOVA MARE", a conducerii acestuia sau a altor persoane și nici să anticipeze soluțiile ce urmează a fi pronunțate în cauzele penale pendinte. Existența unor investigații penale, a unor bănuieli rezonabile sau chiar a unor rechizitorii nu echivalează cu demonstrarea faptelor relevante pentru prezenta procedură, după cum lipsa unei hotărâri penale definitive nu împiedică instanța să valorifice probele administrate în măsura în care acestea sunt pertinente, credibile și se coroborează între ele.

În consecință, instanța este chemată să exercite un control jurisdicțional deplin, autonom și efectiv asupra tuturor elementelor care justifică ingerința solicitată. Acest control presupune parcurgerea succesivă a mai multor etape de analiză.

În primul rând, instanța trebuie să stabilească valoarea probatorie a fiecărui mijloc de probă administrat, verificând autenticitatea, credibilitatea, pertinența și forța sa demonstrativă.

În al doilea rând, instanța trebuie să stabilească dacă aceste probe, apreciate atât individual, cât și în ansamblul lor, demonstrează existența faptelor invocate de reclamant.

În al treilea rând, instanța trebuie să determine dacă faptele astfel stabilite sunt imputabile Partidului Politic „MOLDOVA MARE" sau reprezintă exclusiv conduita unor terțe persoane asupra cărora formațiunea nu exercita control și pentru care nu poate răspunde.

Numai după parcurgerea acestor etape poate fi examinată problema decisivă a prezentei cauze, și anume dacă faptele demonstrate justifică, prin prisma art. 11 din Convenție, limitarea activității unui partid politic într-o societate democratică.

Această succesiune logică nu reprezintă o simplă metodă de redactare a hotărârii. Ea constituie o garanție esențială împotriva arbitrariului. Într-un stat de drept, o ingerință de o asemenea gravitate nu poate fi fundamentată pe simple suspiciuni, pe evaluări generale formulate de autoritățile administrative ori pe existența unor proceduri penale pendinte, ci exclusiv pe fapte pe care instanța însăși le consideră demonstrate în urma unei aprecieri nemijlocite, independente și exhaustive a întregului material probator.

Tocmai pentru că limitarea activității unui partid politic afectează unul dintre pilonii fundamentali ai pluralismului democratic, standardul de verificare pe care instanța este obligată să îl aplice trebuie să fie pe măsura gravității ingerinței solicitate. Cu cât consecințele măsurii sunt mai severe, cu atât standardul probatoriu pe care această limitare se întemeiază, trebuie să fie mai riguros și mai convingător.

II. Principiile generale privind libertatea de asociere a partidelor politice

1. Rolul constituțional al partidelor politice într-o societate democratică

Libertatea de asociere constituie unul dintre fundamentele indispensabile ale unei societăți democratice. În privința partidelor politice, această libertate dobândește o semnificație constituțională aparte, întrucât ele reprezintă principalul instrument prin care cetățenii participă la formarea și exercitarea voinței politice a statului. Funcționarea efectivă a democrației reprezentative este de neconceput în lipsa unor partide politice libere, autonome și capabile să participe, în condiții de egalitate, la competiția electorală.

Această concepție este consacrată chiar de Constituția Republicii Moldova. Potrivit art. 41 alin. (1), cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice, iar aceste organizații contribuie la definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor și participă, în condițiile legii, la alegeri. Constituția nu tratează, așadar, partidele politice ca simple persoane juridice de drept privat, ci le recunoaște statutul de instituții constituționale indispensabile funcționării democrației pluraliste.

Această opțiune constituțională reflectă faptul că democrația nu se reduce la organizarea periodică a alegerilor. Ea presupune existența unui cadru instituțional care permite confruntarea liberă a ideilor politice, competiția dintre programe electorale și posibilitatea reală a cetățenilor de a influența direcția în care este exercitată puterea publică. Partidele politice constituie principalul vehicul prin care aceste obiective sunt realizate, reprezentând legătura instituțională dintre societate și autoritățile statului.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova a subliniat în mod constant că pluralismul politic reprezintă una dintre valorile definitorii ale ordinii constituționale și una dintre premisele esențiale ale statului de drept. Existența mai multor formațiuni politice, concurența liberă dintre acestea și posibilitatea alternativelor reale de guvernare constituie condiții fără de care principiul suveranității poporului, consacrat de art. 2 din Constituție, și-ar pierde conținutul practic.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că libertatea de asociere în partide politice nu protejează exclusiv interesul individual al persoanelor de a constitui sau de a adera la o anumită formațiune. Ea protejează, în egală măsură, interesul general al societății de a beneficia de un sistem politic pluralist, în care ideile, opțiunile și proiectele politice pot fi supuse dezbaterii publice și pot concura în mod liber pentru obținerea sprijinului electoral.

Rezultă că pluralismul politic nu constituie doar consecința existenței partidelor politice, ci una dintre valorile constituționale pe care acestea sunt chemate să o realizeze și să o protejeze. Din această perspectivă, libertatea partidelor politice nu reprezintă un privilegiu acordat unor organizații private, ci o garanție instituțională a funcționării regimului democratic.

În același timp, Curtea Constituțională a subliniat că nici pluralismul politic și nici libertatea de asociere nu au caracter absolut. Constituția însăși stabilește limitele în interiorul cărora aceste drepturi pot fi exercitate, interzicând activitatea partidelor care, prin scopurile, activitatea sau mijloacele utilizate, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept, a suveranității, independenței sau integrității teritoriale a Republicii Moldova.

Această soluție constituțională reflectă un principiu fundamental al democrației constituționale moderne: ordinea democratică este construită pe pluralism, însă nu este obligată să accepte utilizarea libertăților democratice ca instrument pentru propria sa

suprimare. Protecția acordată partidelor politice este, prin urmare, una deosebit de puternică, însă ea nu poate fi desprinsă de obligația acestora de a-și desfășura activitatea cu respectarea valorilor constituționale care justifică însăși existența acestei protecții.

Prin urmare, Curtea reține că orice ingerință în activitatea unui partid politic afectează, în mod inevitabil, funcționarea pluralismului politic și exercițiul suveranității populare. Din acest motiv, o asemenea ingerință poate fi justificată numai în împrejurări cu adevărat excepționale, iar instanța este obligată să manifeste cea mai mare rigoare în verificarea faptelor invocate și a necesității măsurii solicitate.

Această concluzie este pe deplin consonantă cu standardele europene în materie. Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) a subliniat în mod constant că partidele politice reprezintă unul dintre pilonii esențiali ai democrației pluraliste și că libertatea acestora constituie regula, în timp ce suspendarea sau dizolvarea unui partid trebuie să rămână o măsură cu caracter excepțional (ultima *ratio*), admisibilă numai atunci când existența partidului generează o amenințare reală și suficient de gravă pentru ordinea democratică și când măsuri mai puțin restrictive nu sunt apte să înlăture acest risc. Același standard este reflectat și în Ghidul comun al Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR privind reglementarea partidelor politice, care insistă asupra obligației autorităților și a instanțelor de a interpreta restrictiv orice măsură susceptibilă să limiteze activitatea unei formațiuni politice și de a aplica asemenea măsuri numai după un control jurisdicțional riguros și efectiv.

Aceste principii constituie punctul de plecare al analizei pe care Curtea urmează să o efectueze în prezenta cauză. Tocmai pentru că partidele politice beneficiază de o protecție constituțională și convențională deosebit de intensă, limitarea activității lor nu poate fi justificată prin simple încălcări ale legislației electorale sau prin existența unor suspiciuni privind conduita acestora. Instanța este chemată să verifice dacă faptele demonstrate relevă o atingere suficient de gravă adusă valorilor constituționale și democratice încât să justifice o ingerință de o asemenea amploare în exercițiul libertății de asociere.

2. Libertatea de asociere a partidelor politice în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului

Protecția constituțională a partidelor politice își găsește corespondentul în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului. Deși art. 11 din Convenție consacră, în termeni generali, libertatea de întrunire și de asociere, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat în jurisprudența sa un standard distinct de protecție pentru partidele politice, având în vedere rolul pe care acestea îl exercită în funcționarea unei societăți democratice.

Acest standard pornește de la însăși concepția Convenției asupra democrației. Convenția nu protejează democrația exclusiv ca formă de organizare a statului și nici nu reduce procesul democratic la desfășurarea periodică a alegerilor. Democrația reprezintă cadrul în care cetățenii trebuie să poată participa efectiv la viața publică, să își exprime liber opiniile politice și să concureze, în condiții de egalitate, pentru obținerea sprijinului electoral. În această arhitectură instituțională, partidele politice constituie principalul instrument prin care pluralismul politic se organizează și se manifestă în mod concret.

Din această perspectivă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că partidele politice beneficiază de o protecție deosebit de intensă în temeiul art. 11 din Convenție, tocmai deoarece ele reprezintă un element indispensabil al funcționării efective a democrației. Libertatea acestora nu protejează exclusiv interesele membrilor partidului, ci însăși posibilitatea existenței unei competiții politice reale, fără de care mecanismele democratice își pierd substanța.

În consecință, ingerințele îndreptate împotriva unui partid politic produc efecte care depășesc cu mult sfera drepturilor unei singure persoane juridice. Suspendarea sau limitarea activității unei formațiuni politice afectează drepturile membrilor săi de a se asocia în vederea promovării unor obiective politice comune, drepturile alegătorilor de a-și exprima opțiunea prin intermediul formațiunii pe care o susțin și, în cele din urmă, pluralismul politic însuși, care constituie una dintre valorile fundamentale ale unei societăți democratice.

Din acest motiv, Curtea Europeană a Drepturilor Omului examinează cu cea mai mare rigoare orice ingerință care privește existența sau activitatea unui partid politic. Marja de apreciere recunoscută autorităților naționale este considerabil mai restrânsă decât în alte domenii ale art. 11, iar controlul exercitat de Curte este unul deosebit de riguros. Autorităților naționale le revine obligația de a demonstra, prin argumente convingătoare și printr-o bază probatorie solidă, că ingerința răspunde unei nevoi sociale imperioase și că măsura adoptată este indispensabilă pentru protejarea valorilor democratice.

În același timp, Curtea Europeană a subliniat că protecția conferită partidelor politice nu depinde de popularitatea ideilor promovate de acestea și nici de compatibilitatea programului lor politic cu orientarea majorității parlamentare sau a guvernului. Esența pluralismului democratic constă tocmai în posibilitatea existenței unor opinii divergente, incomode sau profund critice față de autoritățile publice. Convenția protejează nu numai ideile acceptate favorabil sau considerate inofensive, ci și acele concepții care pot șoca, ofensa ori neliniști o parte a societății, deoarece asemenea exigențe sunt inerente pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere fără de care nu poate exista o societate democratică.

În această ordine de idei, simplul fapt că un partid politic promovează modificări profunde ale politicilor publice, contestă orientarea geopolitică a statului, formulează critici severe la adresa autorităților sau propune schimbări constituționale nu poate justifica, prin el însuși, limitarea activității sale. Într-o societate democratică, competiția dintre proiecte politice presupune posibilitatea promovării unor alternative reale la politica majorității, atât timp cât acestea urmăresc realizarea obiectivelor lor prin mijloace pașnice și cu respectarea regulilor democratice.

Jurisprudența Curții Europene consacră astfel un principiu esențial: ceea ce beneficiază de protecția Convenției nu este conținutul unei anumite doctrine politice, ci dreptul acesteia de a participa liber la dezbaterea democratică și la competiția electorală. Convenția nu stabilește care idei sunt corecte sau oportun de urmat și nici nu conferă instanțelor competența de a evalua oportunitatea unui program politic. Rolul acestora este exclusiv acela de a verifica dacă modalitatea concretă în care partidul își desfășoară activitatea rămâne compatibilă cu valorile fundamentale ale unei societăți democratice.

Această protecție deosebit de intensă explică de ce suspendarea sau limitarea activității unui partid politic constituie o măsură cu caracter cu totul excepțional. În

jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că numai motive deosebit de convingătoare și imperioase („*convincing and compelling reasons*") pot justifica o asemenea ingerință. Prin urmare, existența unor încălcări ale legislației interne nu este suficientă, în sine, pentru a fundamenta limitarea activității unei formațiuni politice. Instanța trebuie să stabilească dacă acele încălcări, prin natura, amploarea și consecințele lor, afectează în mod real valorile democratice pe care art. 11 este destinat să le protejeze.

Aceste principii, dezvoltate în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze precum *United Communist Party of Turkey și alții c. Turciei, Refah Partisi și alții c. Turciei, Partidul Socialist și alții c. Turciei, Herri Batasuna și Batasuna c. Spaniei, Republican Party of Russia c. Rusiei, Vona c. Ungariei și Christian Democratic People's Party c. Moldovei (nr. 2)*, constituie cadrul convențional în lumina căruia urmează să fie analizată prezenta cauză.

3. Standardele Comisiei de la Veneția privind limitarea activității partidelor politice

Principiile dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului sunt consolidate și detaliate în actele adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) și de Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR), care constituie repere interpretative deosebit de relevante în materia organizării și funcționării partidelor politice într-un stat democratic.

În mod constant, Comisia de la Veneția a subliniat că partidele politice reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai democrației pluraliste. Existența unei competiții politice autentice presupune posibilitatea tuturor formațiunilor politice de a participa liber la viața publică, chiar și atunci când programele sau orientările lor sunt profund criticate ori contestate de majoritatea societății sau de autoritățile publice. Tocmai de aceea, orice măsură prin care statul împiedică un partid politic să își desfășoare activitatea trebuie privită ca o ingerință de o gravitate excepțională.

Pornind de la acest rol constituțional și democratic al partidelor politice, Comisia de la Veneția afirmă că suspendarea, limitarea activității sau dizolvarea unui partid politic nu constituie instrumente obișnuite de asigurare a respectării legislației electorale sau a disciplinei financiare. Aceste măsuri reprezintă remedii de ultimă instanță (ultima *ratio*), admisibile numai atunci când mecanismele juridice obișnuite sunt insuficiente pentru protejarea ordinii democratice.

Rezultă că simpla constatare a unei încălcări a legislației nu este suficientă pentru a justifica o asemenea ingerință. Nu orice neregulă privind finanțarea unui partid, nu orice abatere de la normele electorale și nici orice încălcare a obligațiilor administrative poate conduce, prin ea însăși, la suspendarea activității unei formațiuni politice.

În aprecierea legitimității unei asemenea măsuri trebuie analizate natura încălcării, caracterul său sistematic sau accidental, amploarea fenomenului, rolul conducerii partidului, impactul asupra procesului democratic și existența unei legături reale între conduita constatată și valorile constituționale pe care statul urmărește să le protejeze.

Comisia de la Veneția insistă asupra faptului că măsurile cele mai severe împotriva unui partid politic pot fi justificate numai atunci când conduita acestuia creează un pericol

real, actual și suficient de grav pentru ordinea democratică. Acest pericol nu poate fi presupus și nici dedus exclusiv din orientarea ideologică a partidului, din popularitatea acestuia ori din apartenența unor membri la alte formațiuni politice. El trebuie demonstrat printr-o evaluare individualizată a faptelor concrete și prin probe capabile să convingă o instanță independentă că riscul invocat depășește nivelul unor simple suspiciuni sau al unor încălcări izolate ale legii.

În același timp, Comisia de la Veneția subliniază că statului îi revine obligația de a demonstra că măsura solicitată este realmente indispensabilă. Înainte de a recurge la suspendarea ori limitarea activității unui partid politic, autoritățile trebuie să examineze dacă obiectivul legitim urmărit poate fi realizat prin mijloace mai puțin restrictive, precum sancțiuni financiare, măsuri electorale, obligații de conformare, răspunderea individuală a persoanelor implicate sau alte remedii prevăzute de lege. Numai în măsura în care asemenea instrumente se dovedesc insuficiente pentru înlăturarea riscului identificat poate deveni justificată o ingerință de intensitatea limitării activității unui partid politic.

De asemenea, Comisia de la Veneția acordă o importanță deosebită garanțiilor procedurale. Având în vedere consecințele profunde ale unei asemenea măsuri asupra pluralismului politic, decizia nu poate fi fundamentată pe simple aprecieri administrative și nici pe prezumții generale privind conduita partidului. Ea trebuie să rezulte dintr-o procedură contradictorie, desfășurată în fața unei instanțe independente și imparțiale, în cadrul căreia partidul vizat beneficiază de posibilitatea efectivă de a cunoaște probele administrate împotriva sa, de a le combate și de a prezenta propriile argumente și mijloace de probă.

În aceeași logică, Comisia de la Veneția evidențiază că instanța nu trebuie să se limiteze la verificarea existenței unor acte administrative ori a unor constatări formulate de alte autorități. Rolul acesteia este acela de a efectua o apreciere proprie asupra întregului material probator și de a stabili dacă faptele demonstrate justifică, în mod excepțional, restrângerea libertății de asociere a unui partid politic. Controlul jurisdicțional trebuie să fie unul deplin, efectiv și apt să prevină orice ingerință arbitrară în competiția politică.

Prin urmare, standardele dezvoltate de Comisia de la Veneția confirmă că suspendarea sau limitarea activității unui partid politic nu reprezintă o sancțiune destinată reprimării unor idei politice ori penalizării opoziției față de autoritățile publice. Ea constituie un mecanism excepțional de protejare a democrației, justificat numai atunci când instanța stabilește, în urma unei evaluări independente și riguroase a probelor, că formațiunea politică a depășit limitele competiției democratice și că măsuri mai puțin restrictive nu mai sunt suficiente pentru protejarea valorilor constituționale și convenționale.

Aceste standarde vor constitui reperele în funcție de care Curtea va aprecia, în continuare, dacă probele administrate în prezenta cauză demonstrează existența unor împrejurări suficient de grave pentru a justifica limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

4. Democrația are dreptul să se apere împotriva acțiunilor care urmăresc subminarea valorilor democratice

Protecția deosebit de intensă acordată partidelor politice nu înseamnă că libertatea de asociere beneficiază de un caracter absolut. Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu consacră o concepție potrivit căreia democrația este obligată să rămână pasivă în fața unor acțiuni care urmăresc utilizarea mecanismelor democratice pentru distrugerea valorilor pe care acestea sunt chemate să le protejeze.

Această concluzie rezultă din însăși filosofia Convenției. Drepturile și libertățile fundamentale sunt concepute pentru a asigura funcționarea unei societăți democratice bazate pe pluralism, toleranță și respectarea statului de drept. Ele nu pot fi interpretate într-o manieră care ar obliga statul să tolereze utilizarea acestor libertăți ca instrument pentru subminarea ordinii democratice, compromiterea procesului electoral sau suprimarea drepturilor și libertăților celorlalți.

În consecință, protecția pluralismului democratic presupune nu doar obligația statului de a se abține de la ingerințe arbitrare, ci și obligația pozitivă de a apăra cadrul democratic atunci când acesta este expus unui risc real și suficient de grav. În anumite împrejurări excepționale, inacțiunea autorităților poate constitui, ea însăși, o amenințare pentru valorile pe care Convenția urmărește să le garanteze.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat aceste principii pornind de la ideea că o democrație autentică trebuie să fie suficient de puternică pentru a tolera existența unor opinii divergente, radicale ori profund critice la adresa autorităților publice. Pluralismul presupune acceptarea confruntării dintre proiecte politice incompatibile, iar libertatea de asociere protejează inclusiv formațiunile care promovează schimbări fundamentale ale ordinii juridice sau constituționale.

Totuși, această protecție încetează să mai opereze atunci când scopurile ori modalitățile concrete de acțiune ale unei formațiuni politice depășesc limitele competiției democratice și tind să afecteze însăși funcționarea sistemului democratic. Convenția nu obligă statul să aștepte până în momentul în care pericolul se materializează în mod ireversibil și nici să accepte ca instituțiile democratice să fie folosite pentru propria lor suprimare.

Pornind de la aceste considerente, Curtea Europeană a statuat că democrația are dreptul de a adopta măsuri preventive împotriva acelor formațiuni politice care reprezintă o amenințare reală pentru ordinea democratică. Caracterul preventiv al unei asemenea ingerințe nu este incompatibil cu art. 11 din Convenție, cu condiția ca existența riscului să fie demonstrată prin fapte obiective și verificabile, iar măsura adoptată să răspundă unei nevoi sociale imperioase.

În același timp, Curtea Europeană a subliniat că simpla existență a unor temeri, suspiciuni sau evaluări speculative nu este suficientă pentru a justifica limitarea activității unui partid politic. Statului îi revine obligația de a demonstra, prin probe pertinente și convingătoare, că pericolul invocat este unul real, actual și suficient de serios pentru a pune în discuție funcționarea valorilor democratice protejate de Convenție.

Rezultă că intervenția preventivă și standardul probator ridicat nu se exclud reciproc, ci se completează. Cu cât autoritățile urmăresc să intervină într-un stadiu mai timpuriu pentru prevenirea producerii unui prejudiciu adus ordinii democratice, cu atât obligația lor de a demonstra existența unei amenințări reale și serioase devine mai exigentă. În lipsa unei asemenea demonstrații, caracterul preventiv al măsurii riscă să degenereze într-o ingerință arbitrară în pluralismul politic.

Această concepție a fost dezvoltată în mod constant în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În cauza *Refah Partisi și alții c. Turciei*, Marea Cameră a arătat că un stat nu este obligat să aștepte până când un partid politic ajunge efectiv la putere și începe să pună în aplicare un proiect incompatibil cu valorile Convenției, dacă existența unui asemenea pericol este demonstrată în mod suficient.

În cauzele *Herri Batasuna și Batasuna c. Spaniei* și *Vona c. Ungariei*, Curtea a reafirmat că democrația nu trebuie să manifeste o neutralitate pasivă față de acțiuni care urmăresc subminarea propriilor sale fundamente și că statele dispun de posibilitatea de a interveni preventiv pentru protejarea ordinii democratice, cu respectarea strictă a exigențelor art. 11 din Convenție.

Comisia de la Veneția împărtășește aceeași concepție. În actele sale, aceasta subliniază că suspendarea sau limitarea activității unui partid politic poate fi justificată numai atunci când formațiunea reprezintă o amenințare reală pentru ordinea democratică și numai după ce o instanță independentă stabilește, pe baza unor probe clare și convingătoare, că măsurile mai puțin restrictive nu mai sunt suficiente pentru protejarea valorilor constituționale.

Prin urmare, Curtea reține că prezenta cauză nu ridică problema dacă statul poate interveni preventiv împotriva unui partid politic. Atât jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cât și standardele Comisiei de la Veneția recunosc posibilitatea unei asemenea intervenții în circumstanțe excepționale.

Adevărata problemă juridică pe care instanța urmează să o soluționeze este una diferită și mult mai precisă: dacă materialul probator administrat în prezenta cauză demonstrează existența unei amenințări reale și suficient de grave pentru ordinea democratică, astfel încât limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE” să poată fi considerată compatibilă cu art. 11 din Convenție.

Răspunsul la această întrebare nu poate rezulta din simple afirmații ale autorităților publice și nici din gravitatea abstractă a acuzațiilor formulate împotriva partidului. El trebuie să rezulte exclusiv din analiza independentă a probelor administrate în cauză, pe care Curtea o va efectua în continuare.

5. Standardul de examinare aplicabil în cauzele privind limitarea activității partidelor politice

Principiile expuse anterior determină standardul de control pe care instanța este obligată să îl aplice atunci când este chemată să se pronunțe asupra unei cereri de limitare a activității unui partid politic.

Având în vedere poziția centrală pe care partidele politice o ocupă în funcționarea unei societăți democratice și caracterul excepțional al ingerințelor îndreptate împotriva acestora, examinarea unei asemenea cereri nu poate fi asimilată controlului jurisdicțional exercitat în litigii administrative obișnuite și nici verificării legalității unei sancțiuni aplicate pentru încălcarea unor obligații administrative sau electorale.

Rolul instanței nu constă în a stabili dacă autoritățile publice au avut motive rezonabile să inițieze procedura prevăzută de lege și nici în a aprecia oportunitatea măsurii solicitate. Instanța este chemată să stabilească, prin propria sa analiză independentă, dacă ingerința solicitată satisface exigențele art. 11 din Convenție și dacă restrângerea unui

drept fundamental de o asemenea importanță este justificată în circumstanțele concrete ale cauzei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că, în materia libertății de asociere a partidelor politice, autoritățile naționale beneficiază de o marjă de apreciere restrânsă. Această marjă este însoțită de un control jurisdicțional riguros, care privește atât calitatea procesului decizional, cât și temeinicia concluziilor pe care ingerința se întemeiază. În consecință, instanța nu poate acorda autorităților o prezumție de justețe și nici nu poate limita controlul la verificarea caracterului arbitrar al deciziei contestate. Ea trebuie să stabilească ea însăși dacă faptele demonstrate justifică măsura solicitată.

Din această perspectivă, examinarea jurisdicțională presupune răspunsul succesiv la mai multe întrebări esențiale.

În primul rând, instanța trebuie să stabilească dacă faptele invocate de autoritățile publice au fost demonstrate prin probe pertinente, credibile și suficiente. Gravitatea acuzațiilor formulate împotriva unui partid politic nu reduce standardul de probă, ci, dimpotrivă, impune o analiză cu atât mai riguroasă a materialului probator.

În al doilea rând, instanța trebuie să determine dacă faptele astfel demonstrate sunt imputabile partidului politic ca persoană juridică. Nu orice conduită ilicită a unui membru, simpatizant, activist ori susținător poate fi atribuită automat partidului. O ingerință de asemenea amploare poate fi justificată numai în măsura în care există suficiente elemente pentru a concluziona că acțiunile respective exprimă conduita partidului însuși, au fost acceptate, tolerate, coordonate ori însușite de organele sale de conducere sau au devenit parte a modului în care acesta și-a desfășurat activitatea politică.

În al treilea rând, instanța trebuie să stabilească dacă faptele demonstrate relevă existența unei amenințări reale și actuale la adresa valorilor democratice protejate de Convenție. Nu orice încălcare a legislației privind finanțarea partidelor, nu orice abatere electorală și nici orice conduită ilegală poate justifica limitarea activității unei formațiuni politice. Exigențele art. 11 impun existența unei legături suficient de puternice între conduita demonstrată și riscul concret pentru pluralismul politic, integritatea procesului electoral ori celelalte valori fundamentale ale unei societăți democratice.

În al patrulea rând, Colegiul trebuie să verifice dacă ingerința răspunde unei nevoi sociale imperioase (*pressing social need*). Această cerință nu este îndeplinită prin simpla invocare a unor interese generale sau prin calificarea abstractă a faptelor drept grave. Autorităților le revine obligația de a demonstra că, în lipsa măsurii solicitate, valorile democratice ar fi expuse unui risc suficient de serios pentru a justifica intervenția statului.

În al cincilea rând, instanța trebuie să stabilească dacă motivele invocate pentru justificarea ingerinței sunt relevante și suficiente (*relevant and sufficient reasons*). Această analiză presupune nu numai verificarea caracterului pertinent al argumentelor prezentate de autorități, ci și aprecierea capacității lor de a justifica, în concret, restrângerea unui drept fundamental aflat în centrul sistemului democratic. Existența unor motive relevante nu este suficientă dacă acestea nu sunt susținute de o bază probatorie solidă și de un raționament capabil să demonstreze necesitatea ingerinței.

În sfârșit, chiar dacă toate aceste condiții sunt îndeplinite, Colegiul trebuie să verifice dacă măsura solicitată păstrează un raport rezonabil de proporționalitate cu scopurile legitime urmărite. În acest context, instanța trebuie să analizeze dacă limitarea activității partidului reprezintă măsura cea mai puțin restrictivă aptă să protejeze ordinea

democratică, dacă autoritățile au examinat existența unor alternative mai puțin intruzive și dacă durata și intensitatea ingerinței nu depășesc ceea ce este strict necesar într-o societate democratică.

Aceste cerințe nu constituie criterii independente, aplicate în mod izolat. Ele formează un ansamblu unitar, fiecare etapă a analizei condiționând-o pe următoarea. În lipsa unor fapte demonstrate, nu poate exista imputabilitate. În lipsa imputabilității, nu poate fi reținută existența unei amenințări reale pentru ordinea democratică. În lipsa unei asemenea amenințări, nu poate fi identificată o nevoie socială imperioasă. Iar în lipsa acesteia, ingerința nu poate fi considerată necesară într-o societate democratică.

Prin urmare, Colegiul civil reține că standardul de examinare aplicabil în prezenta cauză este unul de o exigență deosebită. Tocmai pentru că limitarea activității unui partid politic afectează unul dintre fundamentele pluralismului democratic, orice dubiu privind existența faptelor, imputabilitatea acestora sau necesitatea ingerinței trebuie înlăturat printr-o analiză probatorie completă, independentă și convingătoare. Numai în măsura în care toate elementele acestui standard sunt satisfăcute poate fi justificată o măsură de o asemenea gravitate în lumina art. 11 din Convenție.

În continuare, instanța de judecdată va examina dacă materialul probator administrat în prezenta cauză întrunește aceste exigențe și dacă, în lumina faptelor pe care le va considera demonstrate, sunt îndeplinite condițiile necesare pentru limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

III. APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE ÎN PREZENTA CAUZĂ

1. Principiile aplicabile aprecierii materialului probator

În vederea aplicării standardelor constituționale și convenționale expuse anterior, Colegiul trebuie să stabilească, mai întâi, faptele relevante pe care se întemeiază cererea de limitare a activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE”. Numai după determinarea situației de fapt și a măsurii în care conduita constatată poate fi imputată partidului devine posibilă examinarea compatibilității ingerinței solicitate cu art. 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Această ordine a analizei prezintă o importanță esențială. Gravitatea acuzațiilor formulate împotriva unei formațiuni politice nu poate substitui demonstrarea faptelor și nici nu poate conduce, prin ea însăși, la concluzia că limitarea activității partidului este necesară. Într-o cauză care privește unul dintre fundamentele pluralismului democratic, instanța nu poate porni de la prezumția că aprecierile autorităților sesizante sunt corecte, ci trebuie să verifice în mod independent dacă acestea sunt susținute de probe pertinente, credibile și suficiente.

Potrivit regulilor generale ale procesului civil, fiecare probă urmează a fi apreciată în mod liber, potrivit convingerii instanței formate în urma examinării nemijlocite, complete și obiective a întregului material administrat. Niciun mijloc de probă nu beneficiază de o forță probantă prestabilită, iar apartenența unui înscris sau a unei informații unei autorități publice nu îl transformă, prin ea însăși, într-o constatare obligatorie pentru instanță.

Prin urmare, deciziile Comisiei Electorale Centrale, informațiile furnizate de Serviciul de Informații și Securitate, materialele organelor de urmărire penală, documentele financiare, investigațiile jurnalistice, declarațiile martorilor și celelalte

înscrisuri administrate în cauză nu vor fi tratate drept adevăruri judiciare deja stabilite. Fiecărui element îi va fi atribuită valoarea care rezultă din originea, conținutul, caracterul verificabil, coroborarea sa cu alte probe și posibilitatea efectivă a partidului de a-l combate.

Colegiul va distinge, în acest context, între faptele direct demonstrate, informațiile circumstanțiale, aprecierile formulate de autorități și simplele suspiciuni. O concluzie privind existența unei conduite sistematice imputabile unui partid politic nu poate fi întemeiată pe afirmații generale, pe calificări juridice preluate din alte proceduri ori pe presupuneri care nu sunt susținute de date obiective și verificabile.

Totodată, natura faptelor examinate nu impune ca fiecare împrejurare relevantă să fie demonstrată printr-o singură probă directă. Mecanismele de finanțare clandestină, coordonare informală sau influențare ilegală a procesului electoral sunt, prin natura lor, susceptibile să fie organizate astfel încât să nu lase urme documentare complete și să presupună utilizarea unor intermediari, plăți fragmentate ori structuri aparent autonome. În asemenea situații, concluziile instanței pot rezulta și dintr-un ansamblu de elemente concordante, cu condiția ca acestea să formeze un lanț probator coerent, să se confirme reciproc și să excludă, într-o măsură rezonabilă, explicațiile alternative plauzibile.

Aprecierea cumulativă a probelor nu înseamnă însă că mai multe indicii slabe, incerte sau neverificate se transformă automat într-o demonstrație convingătoare. Forța probantă a ansamblului depinde de calitatea elementelor care îl alcătuiesc, de convergența lor reală și de existența unor legături logice clare între faptele primare și concluzia pe care instanța este chemată să o formuleze.

În aceeași ordine de idei, Colegiul va ține seama de diferența dintre standardul necesar pentru inițierea unei investigații, adoptarea unor măsuri administrative sau pornirea unei urmăriri penale și standardul care trebuie satisfăcut pentru limitarea activității unui partid politic. Existența unor motive rezonabile de suspiciune poate justifica desfășurarea unor investigații, însă nu este suficientă pentru a fundamenta o ingerință de o asemenea gravitate în libertatea de asociere. Procedurile penale pendinte, ordonanțele procesuale și învinuirile formulate împotriva unor persoane vor fi apreciate exclusiv ca elemente ale contextului probator, fără a fi asimilate unor constatări definitive de vinovăție.

Colegiul va examina, de asemenea, dacă fiecare probă privește în mod direct Partidul Politic „MOLDOVA MARE” sau dacă se referă la alte formațiuni politice, organizații, grupuri de inițiativă ori persoane. Existența unor legături politice, personale sau istorice între diferiți actori nu justifică, prin ea însăși, transferarea automată a conduitei unei persoane ori a unei structuri asupra partidului vizat în prezenta cauză.

Pentru atribuirea faptelor partidului este necesar ca probele să demonstreze existența unei legături suficient de clare între conduita constatată și organele sale statutare, conducerea partidului, reprezentanții săi autorizați ori mecanismele efective prin care acesta și-a organizat activitatea. Această legătură poate rezulta din aprobarea, coordonarea, finanțarea, tolerarea conștientă sau însușirea conduitei respective, dar nu poate fi prezumată exclusiv din apartenența formală a unei persoane la partid sau din existența unor interese politice convergente.

În aprecierea probelor, instanța va acorda importanță și conduitei procesuale a părților, inclusiv explicațiilor oferite pentru faptele și documentele prezentate, coerenței

poziţiilor exprimate şi modului în care au fost combătute elementele probatorii adverse. Lipsa unei explicaţii convingătoare poate avea relevanţă în contextul unui ansamblu probator deja solid, însă nu poate suplini obligaţia autorităţii sesizante de a demonstra faptele pe care îşi întemeiază cererea.

Având în vedere natura şi efectele măsurii solicitate, Colegiul va aplica un standard probator de o exigenţă sporită. Acesta nu presupune aplicarea standardului specific procesului penal şi nici demonstrarea faptelor dincolo de orice îndoială rezonabilă. El impune însă ca împrejurările decisive să rezulte din probe clare, concordante şi convingătoare, iar concluziile instanţei să nu se întemeieze pe simple probabilităţi, asocieri generale sau suspiciuni neconfirmate.

În final, Colegiul va aprecia materialul probator în ansamblul său, fără a izola artificial fiecare element şi fără a compensa lipsa unei legături probatorii prin gravitatea abstractă a fenomenelor invocate. Colegiul trebuie să stabilească nu doar dacă în Republica Moldova au existat fenomene de finanţare politică ilegală, corupere electorală ori influenţă externă, ci dacă probele administrate în prezenta cauză demonstrează, în mod individualizat, participarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE” la asemenea mecanisme şi natura concretă a acestei participări.

În lumina acestor principii, Colegiul va identifica, în continuare, faptele esenţiale care trebuie stabilite şi va examina mijloacele de probă prin raportare la întrebările asupra circumstanţelor de fapt cărora acestea sunt apte să le ofere un răspuns.

2. Faptele esenţiale pe care instanţa urmează să le stabilească

Aplicarea standardelor expuse anterior presupune delimitarea exactă a faptelor care prezintă relevanţă pentru soluţionarea prezentei cauze. Instanţa nu este chemată să se pronunţe, în mod general, asupra existenţei fenomenului finanţării politice ilegale în Republica Moldova, asupra activităţii unor grupări politice distincte sau asupra conduitei tuturor persoanelor asociate, într-o formă ori alta, cu acestea.

Obiectul examinării este unul individualizat. Instanţa trebuie să stabilească dacă materialul probator administrat demonstrează că Partidul Politic „MOLDOVA MARE” a fost implicat într-un mecanism de finanţare, organizare sau influenţare politică incompatibil cu exigenţele ordinii constituţionale şi democratice şi dacă această conduită poate justifica limitarea temporară a activităţii sale.

În acest scop, Colegiul urmează să determine, mai întâi, dacă în perioada relevantă a existat un mecanism organizat prin care au fost mobilizate, transferate, distribuite sau utilizate resurse financiare şi materiale în afara cadrului legal aplicabil finanţării partidelor politice şi campaniilor electorale.

Această constatare nu poate fi redusă la identificarea unor plăţi individuale sau a unor nereguli contabile izolate. Colegiul trebuie să verifice dacă elementele administrate indică existenţa unei structuri coordonate, caracterizate prin surse de finanţare, persoane responsabile de distribuirea resurselor, beneficiari, modalităţi de raportare şi obiective politice determinate.

În legătură cu aceasta, instanţa trebuie să stabilească proveniența resurselor utilizate. Prezintă relevanţă dacă fondurile au provenit din surse declarate şi verificabile, dacă au fost introduse în circuitul politic prin intermediul unor persoane interpuse ori al unor structuri distincte formal de partid şi dacă există elemente care indică proveniența lor

din afara Republicii Moldova sau din partea unor persoane și entități cărora legea le interzice finanțarea activității politice.

Colegiul trebuie să determine, de asemenea, destinația concretă a acestor resurse. În acest sens, urmează a fi verificat dacă fondurile sau avantajele materiale au fost utilizate pentru activități politice și electorale, pentru remunerarea activiștilor, mobilizarea alegătorilor, organizarea manifestațiilor, producerea și distribuirea materialelor de propagandă, transportarea persoanelor, promovarea partidului ori a reprezentanților acestuia sau pentru oferirea unor beneficii susceptibile să influențeze libertatea de formare și exprimare a voinței electorale.

O importanță distinctă prezintă caracterul izolat sau, dimpotrivă, sistematic al faptelor. Colegiul trebuie să verifice durata activităților examinate, repetitivitatea lor, numărul persoanelor implicate, aria teritorială în care s-au desfășurat și existența unor metode similare de organizare, plată, comunicare și control.

Relevanța acestor elemente rezultă din faptul că o conduită accidentală ori limitată la inițiativa individuală a unei persoane nu poate fi asimilată, fără probe suplimentare, unui mecanism al partidului. În schimb, continuitatea, amploarea și reproducerea acelorași metode pot indica existența unei structuri organizate, cu condiția ca legătura acesteia cu partidul să fie demonstrată în mod convingător.

Colegiul urmează să identifice persoanele și structurile care au conceput, coordonat sau pus în executare activitățile examinate. În mod particular, este necesar să se stabilească dacă acestea au acționat în calitate de organe statutare, conducători, reprezentanți, coordonatori teritoriali, candidați, membri, activiști ori intermediari ai Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Simpla identificare a unor persoane care au avut anterior legături cu alte formațiuni politice sau cu grupări aflate în atenția autorităților nu este suficientă. Instanța trebuie să verifice rolul efectiv exercitat de fiecare persoană în perioada relevantă, natura relației sale cu partidul și măsura în care acțiunile acesteia au fost cunoscute, acceptate, coordonate sau utilizate de conducerea formațiunii politice.

În acest context, una dintre întrebările centrale ale cauzei este dacă mecanismele și resursele descrise în materialele dosarului au fost efectiv puse în serviciul Partidului Politic „MOLDOVA MARE”. Colegiul trebuie să stabilească dacă partidul a beneficiat, în mod direct sau indirect, de activitatea rețelelor de activiști, de resursele financiare distribuite, de infrastructura logistică, de promovarea mediatică sau de celelalte forme de sprijin invocate de autoritatea sesizantă.

Beneficiul politic nu poate fi dedus numai din coincidența unor mesaje, din existența unor relații personale ori din apropierea ideologică dintre diferiți actori. El trebuie să rezulte din elemente obiective, precum coordonarea acțiunilor, repartizarea sarcinilor, direcționarea resurselor, comunicarea cu reprezentanții partidului, asumarea publică a activităților sau integrarea lor în strategia politică și electorală a formațiunii.

Totodată, instanța trebuie să verifice legătura dintre Partidul Politic „MOLDOVA MARE” și persoanele ori structurile asociate cu Ilan ȘOR și cu fostul Partid Politic „ȘOR”. Existența unor afinități politice, a unor poziții publice comune sau a transferului unor membri între partide nu conduce automat la concluzia identității organizaționale ori a continuității juridice dintre aceste formațiuni.

Pentru ca asemenea legături să dobândească relevanță probatorie, instanța trebuie să determine dacă acestea s-au manifestat prin coordonare operațională, susținere financiară, utilizarea aceleiași infrastructuri, subordonarea decizională, integrarea acelorași rețele teritoriale sau executarea unor instrucțiuni provenite dintr-un centru comun de comandă.

O altă împrejurare care urmează a fi stabilită privește cunoașterea și poziția conducerii partidului față de activitățile examinate. Colegiul trebuie să determine dacă organele de conducere au inițiat, autorizat ori coordonat aceste activități sau dacă, deși aveau cunoștință despre ele, le-au tolerat și au continuat să beneficieze de rezultatele lor.

În aceeași măsură, instanța trebuie să examineze dacă partidul a întreprins acțiuni efective pentru prevenirea, investigarea și sancționarea eventualelor conduite ilicite ale membrilor și activiștilor săi. Simpla dezavuare formală a unor acțiuni, formulată după intervenția autorităților, nu este decisivă dacă materialul probator demonstrează că acestea au fost anterior cunoscute sau integrate în activitatea partidului. În sens invers, existența unor mecanisme reale de control intern și a unor măsuri prompte de delimitare poate constitui un element relevant împotriva imputării conduitei individuale întregii formațiuni.

Colegiul trebuie să stabilească și scopul real urmărit prin activitățile examinate. Nu orice sprijin financiar nedeclarat, chiar dacă este ilicit, prezintă în mod automat aceeași gravitate din perspectiva art. 11 din Convenție. Prezintă relevanță dacă mecanismul a urmărit numai evitarea unor obligații de raportare sau dacă, prin amploarea și modalitatea sa de funcționare, a fost destinat să distorsioneze competiția politică, să creeze un avantaj electoral clandestin, să cumpere loialitatea activiștilor ori a alegătorilor sau să permită exercitarea unei influențe externe asupra procesului democratic.

În acest sens, instanța urmează să determine dacă activitățile imputate partidului au afectat sau erau apte să afecteze egalitatea șanselor între concurenții politici, transparența finanțării, libertatea alegătorilor și încrederea publicului în autenticitatea procesului electoral.

Colegiul va examina și dimensiunea temporală a faptelor. Pentru justificarea unei măsuri preventive nu este suficientă existența unor conduite exclusiv istorice, lipsite de continuitate sau de relevanță actuală. Instanța trebuie să verifice dacă mecanismele identificate erau active în perioada examinată, dacă efectele lor continuau să se producă și dacă exista un risc real de repetare ori continuare a acestora.

Împrejurarea că anumite acțiuni au fost întrerupte după inițierea investigațiilor sau după adoptarea unor măsuri de către autorități nu exclude în mod automat existența riscului. Instanța trebuie să determine dacă încetarea a fost efectivă și durabilă sau dacă activitățile au fost doar adaptate, transferate către alte persoane ori continuate prin metode mai puțin vizibile.

Totodată, Colegiul trebuie să stabilească dacă faptele invocate formează un ansamblu coerent sau dacă materialul probator reunește, în mod artificial, conduite distincte, produse în perioade diferite și imputabile unor actori fără o legătură operațională demonstrată. O ingerință în activitatea partidului nu poate fi justificată prin asocierea generală a acestuia cu un fenomen politic mai larg, ci numai prin stabilirea contribuției sale concrete și individualizate la mecanismul examinat.

Prin urmare, analiza probatorie care urmează va fi orientată spre clarificarea următoarelor aspecte esențiale: existența și modul de funcționare al mecanismului invocat;

proveniența și destinația resurselor; caracterul organizat, repetat și actual al activităților; identitatea și rolul persoanelor implicate; legătura acestora cu Partidul Politic „MOLDOVA MARE”; cunoașterea, coordonarea ori tolerarea conduitei de către organele partidului; beneficiul politic obținut; scopul urmărit și impactul asupra procesului democratic.

Aceste chestiuni vor fi analizate distinct, dar nu în mod izolat. Concluziile Colegiului civil vor rezulta din coroborarea tuturor elementelor relevante, în măsura în care acestea se confirmă reciproc și permit reconstruirea unui tablou factual coerent, individualizat și suficient de convingător pentru a fundamenta examinarea ulterioară a compatibilității ingerinței cu art. 11 din Convenție.

3. Existența și modul de funcționare al mecanismului organizat de finanțare și mobilizare politică

Colegiul urmează să stabilească, în primul rând, dacă materialul probator cercetat demonstrează existența unui mecanism organizat prin care resurse financiare, logistice și umane provenite din afara circuitului legal de finanțare politică au fost mobilizate și utilizate în vederea susținerii Partidului Politic „MOLDOVA MARE” și a președintei acestuia, Victoria FURTUNĂ.

Această chestiune nu poate fi soluționată prin simpla preluare a calificărilor formulate de Comisia Electorală Centrală, de Serviciul de Informații și Securitate, de Centrul Național Anticorupție sau de organele de poliție. În cadrul procedurilor desfășurate de aceste autorități au fost formulate concluzii privind existența unei finanțări externe, asocierea partidului cu structurile afiliate lui Ilan ȘOR, coruperea alegătorilor și participarea la un mecanism de influențare externă a procesului electoral. Aceste concluzii reprezintă poziția instituțiilor respective și nu dobândesc, prin ele însele, forță obligatorie pentru instanță.

În consecință, Colegiul va examina datele aflate la baza acestor concluzii, proveniența și caracterul lor verificabil, măsura în care se confirmă reciproc și explicațiile alternative care pot fi oferite pentru împrejurările constatate. Numai în urma acestei aprecieri proprii poate fi stabilit dacă probele relevă o structură coordonată ori numai o pluralitate de acțiuni individuale, lipsite de o legătură operațională suficientă.

În acest sens, Colegiul pornește de la premisa că organizarea voluntarilor, mobilizarea simpatizanților, comunicarea unor mesaje politice unitare și participarea unor foști membri ai altor formațiuni la activitatea Partidului Politic „MOLDOVA MARE” nu constituie, prin ele însele, fapte ilicite. Migrarea politică, susținerea publică a unui concurent electoral și participarea organizată la întruniri fac parte din exercițiul obișnuit al libertății de asociere și al libertății de exprimare.

Pentru a reține existența mecanismului invocat este necesară identificarea unor elemente suplimentare, care să indice nu doar convergența unor opțiuni politice, ci o organizare efectivă: existența unor coordonatori, transmiterea sistematică a sarcinilor, repartizarea participanților în structuri funcționale, utilizarea unor modalități uniforme de remunerare, proveniența comună a resurselor, continuitatea operațiunilor și orientarea acestora către același beneficiar politic.

Materialul cercetat de instanță nu este omogen. Acesta cuprinde investigații jurnalistice, declarații obținute de organele de investigație, informații operative ale

Serviciului de Informații și Securitate, date din cauze penale pendinte, procese-verbale de ridicare și examinare a telefoanelor mobile, capturi de ecran privind transferuri bănești, stenograme ale comunicațiilor, liste ale persoanelor implicate, informații privind componența partidului, precum și constatări rezultate din observarea întrunirilor electorale.

Fiecărei categorii de probe trebuie să îi fie atribuită valoarea corespunzătoare naturii sale.

Investigația jurnalistică și declarațiile jurnalistei Maria NISTOR nu pot fi asimilate unui act oficial de constatare și nici unei hotărâri judecătorești. Ele reprezintă însă o sursă directă de informații în măsura în care jurnalista afirmă că a activat, timp de aproximativ cinci luni, în interiorul rețelei examinate, a primit instrucțiuni, a participat la grupurile de comunicare și a observat modalitățile de remunerare și orientare a activităților.

Informațiile Serviciului de Informații și Securitate au, la rândul lor, un caracter specific. Ele sunt rezultatul activității informative a autorității competente în materia securității statului, însă nu pot fi acceptate necritic, mai ales atunci când sunt formulate sub forma unor evaluări generale privind existența unui plan subversiv sau apartenența partidului la o operațiune de influență externă. Valoarea lor probatorie depinde de existența unor date concrete care pot fi confruntate cu celelalte elemente ale dosarului.

Aceeași precauție este necesară în privința materialelor provenite din cauzele penale. Pornirea urmăririi penale, formularea unei bănuieli sau efectuarea unor percheziții nu demonstrează definitiv comiterea unei infracțiuni. Cu toate acestea, actele materiale obținute în cadrul acestor proceduri, și anume stenograme, capturi de ecran, liste, înscrisuri, date extrase din telefoane și declarații, pot fi apreciate distinct de calificarea penală provizorie a faptelor.

Colegiul va ține seama, prin urmare, nu de numărul instituțiilor care au afirmat existența unui mecanism, ci de măsura în care datele concrete prezentate de acestea descriu același model de organizare și se confirmă reciproc sub aspecte esențiale.

Un prim grup de elemente indică existența unei structuri care depășea nivelul unei mobilizări spontane a simpatizanților.

Din declarațiile atribuite Mariei NISTOR rezultă că persoanele implicate în activitățile online erau repartizate în trei echipe regionale, corespunzătoare zonelor de nord, centru și sud ale Republicii Moldova. Activitatea acestora era dirijată de persoane desemnate drept coordonatori sau „*infolideri*”, care transmiteau sarcini, stabileau direcțiile de promovare și urmăreau executarea acestora.

Aceeași logică organizațională se regăsește în materialele Inspectoratului Național de Investigații referitoare la activitățile desfășurate prin intermediul organizației „Eurasia”. Acestea descriu o structură alcătuită din activiști, coordonatori și simpatizanți, în cadrul căreia sarcinile erau transmise succesiv, iar participanții erau instruiți și remunerați în funcție de rolurile exercitate.

Relevanță prezintă și informația privind întrunirile desfășurate la Casa de Cultură „Răut” din municipiul Bălți, la care ar fi participat peste 600 de activiști. Participarea unui număr mare de persoane nu demonstrează, singură, existența unei organizări clandestine. Totuși, împrejurarea dobândește o semnificație diferită atunci când este coroborată cu datele potrivit cărora participanții erau instruiți să convingă alegătorii să voteze pentru un

concurent determinat, erau integrați într-o structură ierarhică și beneficiau de remunerații distribuite prin aceleași canale.

În plus, organele de poliție din Orhei, Bălți și UTA Găgăuzia au constatat participarea organizată, la întrunirile Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, a unor persoane provenite din structurile teritoriale ale formațiunilor afiliate fostului Partid Politic „ȘOR”. Potrivit declarațiilor consemnate în aceste materiale, o parte dintre persoanele respective primeau indicații directe privind concurentul electoral pe care urmau să îl susțină.

Privite izolat, aceste împrejurări ar putea fi explicate prin schimbarea opțiunii politice a unor membri și simpatizanți. Coroborate însă cu menținerea acelorași grupuri teritoriale, cu participarea coordonată la evenimente, cu transmiterea unor indicații unitare și cu utilizarea acelorași mecanisme de remunerare, ele indică persistența unei infrastructuri organizaționale care putea fi orientată succesiv către susținerea unui anumit beneficiar politic.

Colegiul observă, în acest sens, că probele nu descriu numai persoane care au aderat individual la Partidul Politic „MOLDOVA MARE”. Ele descriu transferul funcțional al unor grupuri deja constituite, al unor coordonatori locali și al unor mecanisme de mobilizare care existau anterior și care au fost ulterior orientate către activitatea formațiunii.

Un al doilea element relevant îl constituie caracterul uniform al instrucțiunilor transmise participanților.

Potrivit investigației jurnalistice, activitatea rețelei online nu era determinată de inițiativa individuală a fiecărui participant. Membrii primeau sarcini concrete privind conținutul mesajelor ce urmau să fie distribuite, persoanele și instituțiile care trebuiau criticate și formațiunea politică a cărei imagine urma să fie promovată.

La 13 septembrie 2025, participanții ar fi fost informați că activitatea lor trebuia orientată în mod exclusiv spre promovarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE” și a Victoriei FURTUNĂ. Potrivit aceleiași surse, sarcini similare fuseseră transmise și anterior, însă începând cu această dată orientarea politică a activității a fost formulată expres.

Această împrejurare nu este unică. Materialele organelor de investigație descriu transmiterea unor indicații asemănătoare către activiștii implicați în activitatea teritorială. Unele persoane aveau sarcina de a informa simpatizanții, inclusiv sub semnătură, că în ziua alegerilor urmau să voteze pentru Partidul Politic „MOLDOVA MARE”. Într-o altă cauză penală sunt descrise acțiuni de racolare a alegătorilor, instalarea aplicației „PSB” în telefoanele acestora și oferirea unor sume de bani în vederea determinării votului în favoarea Victoriei FURTUNĂ și a partidului.

Convergența mesajelor transmise prin rețeaua online, prin structurile teritoriale și prin contactele directe cu alegătorii indică existența unui obiectiv comun. Nu este vorba numai despre exprimarea unei simpatii generale pentru formațiune, ci despre orientarea unor categorii distincte de participanți către sarcini complementare: promovare digitală, participare la întruniri, mobilizare teritorială și determinarea comportamentului electoral.

Colegiul acordă importanță faptului că aceste date provin din surse diferite. Investigația jurnalistică se referă în principal la mediul online; materialele poliției privesc întrunirile și activitatea teritorială; actele din cauzele penale vizează racolarea și

remunerarea unor alegători. Totuși, toate descriu aceeași orientare politică și aceeași perioadă electorală.

Această concordanță nu demonstrează, în mod izolat, cine a conceput întregul mecanism. Ea demonstrează însă că activitățile nu aveau obiective autonome, diferite de la un grup la altul, ci convergeau către promovarea aceluiași concurent electoral.

Un al treilea element care distinge mecanismul examinat de o activitate politică voluntară îl reprezintă remunerarea participanților.

Potrivit declarațiilor Mariei NISTOR, persoanele active în rețeaua online primeau lunar remunerații cuprinse între 600 și 3.000 MDL, plătite în ruble rusești prin intermediul „Promsvyazbank". Pentru aproximativ 200 de membri ai rețelei, volumul total lunar al plăților ar fi fost cuprins între 260.000 și 600.000 MDL.

Materialele referitoare la structurile teritoriale descriu aceeași modalitate generală de plată. Participanții ar fi fost remunerați prin intermediul aplicației „PSB Russia", iar în anumite situații și în numerar. Resursele utilizate pentru întreaga rețea ar fi ajuns la aproximativ 12–17 milioane de ruble rusești lunar, echivalentul a circa 2.550.000 MDL.

Aceste cifre provin din surse și contexte diferite, astfel încât instanța nu le poate cumula automat și nici nu poate considera demonstrată, numai pe baza lor, existența unui buget unic. Totuși, valoarea lor probatorie constă în concordanța asupra modalității de plată, a monedei utilizate, a instituției financiare implicate și a caracterului periodic al remunerațiilor.

În aceeași direcție se înscriu datele privind persoanele cărora le-ar fi fost instalată aplicația „PSB", transferurile identificate în telefoanele mobile, capturile de ecran și listele ridicate în cadrul percheziților. Spre deosebire de simplele afirmații privind existența unor plăți, aceste elemente reprezintă date materiale susceptibile de verificare și conferă consistență informațiilor provenite din declarații și investigații.

Colegiul reține și informația potrivit căreia 278 dintre cei 823 de membri ai Partidului Politic „MOLDOVA MARE" ar figura în calitate de beneficiari ai unor tranzacții efectuate prin „Promsvyazbank". Acest raport numeric este semnificativ, întrucât privește aproximativ o treime din componența declarată a partidului. El nu permite însă, singur, concluzia că fiecare transfer a fost efectuat pentru activități politice și nici că partidul a dispus efectuarea tuturor plăților.

Valoarea probatorie a acestei informații rezultă din coroborarea sa cu celelalte date: utilizarea aceleiași bănci pentru remunerarea rețelei, apartenența beneficiarilor la partid, orientarea sarcinilor către promovarea acestuia și coincidența temporală cu desfășurarea campaniei electorale.

De asemenea, materialele Centrului Național Anticorupție descriu remunerarea unor persoane cu 47.230 MDL și, respectiv, 180 EUR pentru promovarea imaginii partidului. Într-un alt episod este menționată negocierea unei campanii de promovare în valoare de 10.000 EUR, dintre care numai 2.000 EUR urmau să fie achitați oficial, diferența de 8.000 EUR fiind destinată plății prin intermediul unor terțe persoane.

Acest din urmă element este important nu doar prin valoarea sumei, ci prin modalitatea pretins convenită de plată. Separarea unei componente oficiale de una achitată prin terți este compatibilă cu ipoteza disimulării cheltuielilor electorale și dificil de conciliat cu o relație contractuală transparentă și integral declarată.

Colegiul observă, în concluzie, că probele referitoare la finanțare nu descriu un singur transfer sau o singură persoană remunerată. Ele indică utilizarea repetată a aceleiași infrastructuri financiare, efectuarea unor plăți periodice, existența unor beneficiari multipli și folosirea unor canale alternative — bancare, electronice și în numerar — care nu apar reflectate în rapoartele financiare ale partidului.

Materialele cercetate indică în mod constant „Promsvyazbank" și aplicația „PSB" drept instrumente utilizate pentru transmiterea resurselor financiare.

Această instituție apare în declarațiile jurnalistei infiltrate în rețeaua online, în materialele privind activiștii organizați prin intermediul „Eurasia", în actele referitoare la racolarea alegătorilor și în informațiile Serviciului de Informații și Securitate privind transferurile efectuate către membrii partidului.

Repetarea aceluiași canal financiar în contexte distincte reduce plauzibilitatea explicației potrivit căreia plățile ar reprezenta relații private, independente unele de altele. În lipsa unei explicații documentate privind temeiurile economice ale transferurilor, coincidența instituției financiare, a monedei, a perioadei și a profilului beneficiarilor constituie un indiciu puternic privind existența unei surse sau infrastructuri comune.

Colegiul nu poate stabili, exclusiv din această coincidență, identitatea ultimului ordonator al fiecărei plăți. Totuși, pentru stabilirea existenței mecanismului, nu este indispensabil ca fiecare transfer să fie urmărit până la sursa sa inițială, dacă ansamblul probelor demonstrează că resursele erau distribuite printr-un sistem comun, utilizat pentru remunerarea unor activități politice coordonate.

Materialele indică și utilizarea organizației „Eurasia" ca platformă de recrutare, instruire și remunerare a activiștilor. Această împrejurare este concordantă cu investigația jurnalistică privind o rețea coordonată din Federația Rusă și cu informațiile SIS referitoare la folosirea organizației pentru dezvoltarea unor proiecte civice și mediatice în Republica Moldova.

Privite separat, activitățile unei organizații neguvernamentale, transferurile bancare și instruirea unor activiști pot avea explicații legitime. Privite însă împreună cu sarcinile politice concrete, remunerarea participanților și orientarea expresă a activității către Partidul Politic „MOLDOVA MARE", aceste elemente descriu folosirea unei infrastructuri formal distincte de partid pentru susținerea sa politică și electorală.

Existența mecanismului este susținută și de continuitatea activităților. Materialele nu se limitează la ultimele zile ale campaniei electorale din septembrie 2025. Ele descriu o succesiune de acțiuni, începând cel puțin cu alegerile prezidențiale din anul 2024, continuând cu preluarea conducerii Partidului Politic „MOLDOVA MARE" de către Victoria FURTUNĂ în martie 2025 și intensificându-se în perioada premergătoare alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025.

Potrivit informațiilor SIS, Victoria FURTUNĂ ar fi fost prezentată, încă în septembrie 2024, drept candidata susținută de structurile Blocului Politic „Victorie", iar activiștii ar fi fost ulterior îndemnați să o voteze și remunerați prin transferuri pe cardurile „PSB Bank".

În martie 2025, odată cu dobândirea calității de lider al Partidului Politic „MOLDOVA MARE", ar fi început transferul infrastructurii și al persoanelor provenite din formațiunile afiliate grupării către acest partid. În lunile următoare sunt descrise dezvoltarea structurilor teritoriale, recrutarea activiștilor, promovarea mediatică,

activitatea rețelei digitale și solicitarea unor resurse financiare pentru serviciile curente ale formațiunii.

În septembrie 2025, mecanismul ar fi intrat într-o etapă electorală intensificată: sarcinile de promovare au fost orientate exclusiv către partid și lidera sa, au fost organizate întruniri cu sute de activiști, au fost mobilizate structurile teritoriale și sunt documentate acțiuni directe de determinare a alegătorilor.

Această succesiune temporală este incompatibilă cu ipoteza unui incident singular. Ea indică o activitate progresivă, în care infrastructura, persoanele și resursele au fost menținute și adaptate în funcție de etapa politică și de statutul beneficiarului.

Colegiul constată că mecanismul descris nu se limita la o singură formă de susținere. O componentă era orientată spre mediul online, prin promovarea imaginii partidului și a Victoriei FURTUNĂ, distribuirea unor mesaje prestabilite și denigrarea adversarilor politici, a instituțiilor statului și a parcursului european al Republicii Moldova.

O altă componentă privea mobilizarea teritorială, prin utilizarea structurilor locale, organizarea întrunirilor și participarea coordonată a activiștilor proveniți din formațiuni anterior afiliate lui Ilan ȘOR.

O a treia componentă viza contactul direct cu alegătorii, prin transmiterea indicațiilor de vot, instalarea aplicației „PSB”, promisiunea și oferirea unor mijloace financiare și întocmirea unor liste ale persoanelor implicate.

O componentă distinctă privea promovarea mediatică nedeclarată, inclusiv negocierea serviciilor de presă și utilizarea unui canal YouTube administrat de o societate comercială.

În sfârșit, materialele indică folosirea unor rețele religioase și civice pentru distribuirea publicațiilor și promovarea unor mesaje compatibile cu imaginea politică construită Victoriei FURTUNĂ.

Nu toate aceste activități au aceeași valoare probatorie și nu toate pot fi atribuite, în aceeași măsură, partidului. Relevanța lor pentru existența mecanismului rezultă însă din complementaritate: ele acoperă promovarea digitală, mobilizarea fizică, finanțarea activiștilor, contactarea alegătorilor, publicitatea și distribuirea materialelor.

Această diversitate funcțională este caracteristică unei operațiuni organizate, în cadrul căreia diferitele componente urmăresc același obiectiv prin mijloace distincte.

Partidul a susținut, în procedura administrativă, că și-a îndeplinit obligațiile de raportare financiară, că nu a beneficiat de finanțare externă și că investigațiile jurnalistice nu demonstrează comiterea unor fapte ilegale de către membrii sau candidații săi.

Colegiul recunoaște că activitatea de voluntariat constituie o componentă legitimă și obișnuită a campaniilor politice. Participarea voluntară nu poate fi infirmată numai pentru că persoanele acționează organizat, primesc instrucțiuni sau promovează mesaje unitare. Orice campanie electorală presupune coordonare și disciplină organizațională.

În prezenta cauză însă, explicația voluntariatului nu răspunde elementului financiar. Materialele descriu remunerații periodice, transferuri în ruble rusești, utilizarea aplicației „PSB”, achitarea unor sume în numerar, negocierea unor servicii nedeclarate și recompensarea unor persoane pentru promovarea partidului ori determinarea alegătorilor.

Partidul nu a prezentat o explicație concretă privind temeiul acestor plăți, relația dintre beneficiari și plătitori, caracterul lor străin de activitatea electorală sau motivul

pentru care un număr semnificativ de membri figurează ca beneficiari ai tranzacțiilor provenite prin aceeași infrastructură financiară.

În aceste condiții, simpla calificare a activităților drept voluntariat nu este suficientă pentru a înlătura datele privind remunerarea. Voluntariatul și remunerarea clandestină reprezintă ipoteze incompatibile în măsura în care plata este efectuată pentru executarea sarcinilor politice și nu este declarată în evidența financiară a concurentului electoral.

O altă explicație posibilă este aceea că persoanele implicate au acționat din proprie inițiativă, fără cunoștința și fără coordonarea partidului.

Colegiul admite că o formațiune politică nu poate controla toate acțiunile persoanelor care îi exprimă susținerea. Existența unor simpatizanți remunerați de terți nu conduce automat la concluzia că partidul a organizat sau a acceptat mecanismul respectiv.

Totuși, explicația acțiunilor individuale devine mai puțin plauzibilă atunci când persoanele sunt organizate în echipe regionale, primesc sarcini identice, folosesc aceleași canale de comunicare și remunerare, participă la aceleași întruniri și își orientează activitatea, în aceeași perioadă, către același partid.

În acest context, cît privește declarațiile martorilor Sprînceana Anastasia, Sprînceana Gheorghe, Sandu Axenia și Zolotco Tatiana, audiați în ședința de judecată, instanța constată că, împrejurările pe care le-au indicat aceștia, nu sunt de natură să combată circumstanțele constatate prin probele pertinente și concludente ce au fost analizate supra.

Această explicație este slăbită și de datele privind implicarea unor persoane aflate în proximitatea conducerii partidului. Materialele fac referire la șefa serviciului de presă a formațiunii, la coordonarea listei de candidați cu o persoană din anturajul lui Ilan ȘOR și la solicitarea de resurse financiare pentru achitarea serviciilor curente ale partidului.

Aceste elemente urmează a fi examinate distinct în cadrul analizei imputabilității. Pentru existența mecanismului, ele sunt relevante deoarece indică faptul că activitățile nu se desfășurau numai la periferia formațiunii, prin acțiunea unor simpatizanți fără legătură cu structurile sale.

Colegiul a verificat și dacă asemănările dintre activitățile descrise pot fi explicate prin coincidențe.

În abstract, este posibil ca mai multe persoane să utilizeze aceeași instituție financiară, să promoveze același partid și să participe la aceleași întruniri fără să facă parte dintr-un mecanism comun. Totuși, probabilitatea unei asemenea explicații se reduce pe măsură ce elementele concordante se multiplică.

În prezenta cauză coincid: instituția financiară utilizată; moneda în care erau efectuate plățile; aplicația instalată beneficiarilor; proveniența externă a resurselor; structura regională a participanților; existența coordonatorilor; caracterul periodic al remunerațiilor; conținutul sarcinilor; beneficiarul politic; perioada electorală; participarea acelorași grupuri teritoriale; implicarea unor persoane aflate în contact cu structurile partidului.

Colegiul consideră că, o asemenea convergență nu poate fi explicată în mod rezonabil printr-o succesiune de coincidențe independente. Fiecare element, examinat izolat, ar putea avea o explicație alternativă. Privite cumulativ, ele formează însă un model coerent de organizare.

Forța principală a materialului probator nu rezultă din existența unei probe decisive, și din coroborarea unor surse diferite. Investigația jurnalistică descrie funcționarea internă a rețelei digitale și orientarea acesteia spre promovarea partidului. Materialele Inspectoratului Național de Investigații confirmă existența unor echipe, coordonatori, plăți și întruniri de instruire. Datele din cauzele penale adaugă elemente materiale privind aplicația „PSB", transferurile, telefoanele, listele și comunicările dintre participanți. Informațiile poliției teritoriale confirmă mobilizarea organizată a unor grupuri provenite din infrastructura fostelor formațiuni afiliate lui Ilan ȘOR. Datele Centrului Național Anticorupție indică redirecționarea resurselor și negocierea unor activități de promovare nedeclarată.

Informațiile SIS plasează aceste fapte într-o continuitate temporală și organizațională mai largă, începând cu susținerea Victoriei FURTUNĂ în anul 2024 și continuând cu orientarea infrastructurii către Partidul Politic „MOLDOVA MARE" în anul 2025.

Colegiul admite că unele dintre aceste surse se pot întemeia parțial pe aceleași informații și că simpla multiplicare instituțională a unei afirmații nu îi sporește automat credibilitatea. Totuși, coroborarea relevantă nu privește repetarea aceleiași concluzii, dar confirmarea unor aspecte factologice diferite prin mijloace distincte: organizarea echipelor, utilizarea aplicației, efectuarea transferurilor, participarea la întruniri, transmiterea sarcinilor și orientarea politică a activității.

În ansamblu, aceste probe se completează reciproc și descriu diferite componente ale aceluiași mecanism.

Apreciind materialul probator în ansamblul său, Colegiul consideră demonstrată existența, în perioada relevantă, a unui mecanism organizat de finanțare și mobilizare politică, care nu se limita la activitatea voluntară și autonomă a unor simpatizanți.

Mecanismul era caracterizat prin existența unor structuri regionale și teritoriale, a unor coordonatori, a unor sarcini transmise sistematic, a unui sistem comun de remunerare și a unor canale financiare provenite din afara circuitului legal de finanțare politică.

Activitățile desfășurate erau complementare și cuprindeau promovarea online, mobilizarea activiștilor, participarea organizată la întruniri, contactarea alegătorilor, oferirea unor avantaje materiale, publicitatea nedeclarată și utilizarea unor structuri civice ori mediatice formal distincte de partid.

Colegiul consideră, de asemenea, demonstrat că, în perioada premergătoare alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025, activitatea unor componente importante ale acestui mecanism a fost orientată către promovarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE" și a Victoriei FURTUNĂ.

Această concluzie nu se întemeiază pe simpla existență a unor foști membri ai Partidului Politic „ȘOR" în preajma formațiunii și nici pe coincidența unor mesaje politice. Ea rezultă din convergența datelor privind organizarea, remunerarea, transmiterea sarcinilor, utilizarea aceleiași infrastructuri financiare și orientarea coordonată a activităților către același beneficiar electoral.

În același timp, Colegiul subliniază că stabilirea existenței mecanismului nu soluționează, prin ea însăși, problema imputabilității tuturor activităților Partidului Politic „MOLDOVA MARE". Este necesar să se determine, în continuare, dacă formațiunea, prin

organele și conducerea sa, a cunoscut, solicitat, coordonat, acceptat ori utilizat în mod conștient resursele și activitățile mecanismului.

Această distincție este indispensabilă. Un partid politic nu poate fi supus unei ingerințe de asemenea gravitate numai pentru că a beneficiat obiectiv de acțiunile unor terți. Limitarea activității sale poate fi justificată numai dacă legătura dintre mecanismul stabilit și conduita partidului este suficient de directă și convingătoare pentru a permite atribuirea faptelor formațiunii politice ca atare.

Prin urmare, concluzia acestei secțiuni este limitată, dar fermă: Colegiul consideră demonstrată existența unui mecanism organizat, finanțat prin resurse nedeclarate și provenite din afara circuitului legal, ale cărui activități au fost orientate, în perioada electorală relevantă, către susținerea Partidului Politic „MOLDOVA MARE”. Natura exactă a legăturii dintre acest mecanism și organele formațiunii urmează a fi examinată distinct, în cadrul secțiunii consacrate imputabilității faptelor.

După stabilirea existenței unui mecanism organizat de finanțare și mobilizare politică, Colegiul urmează să determine proveniența resurselor utilizate, modalitățile prin care acestea au fost transferate și distribuite, precum și destinația lor efectivă.

În particular, Colegiul trebuie să stabilească dacă materialul probator demonstrează că activitățile de promovare, mobilizare și influențare electorală examinate au fost susținute prin resurse financiare provenite din afara Republicii Moldova și introduse într-un circuit paralel celui legal de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale.

Această analiză trebuie delimitată de problema imputabilității. Faptul că anumite persoane care au promovat Partidul Politic „MOLDOVA MARE” au beneficiat de transferuri provenite din străinătate nu conduce, prin el însuși, la concluzia că partidul a solicitat sau a administrat aceste fonduri. În același timp, pentru stabilirea existenței finanțării externe indirecte nu este indispensabil ca resursele să fi fost virate direct într-un cont bancar deschis pe numele formațiunii. Finanțarea politică poate fi realizată și prin suportarea de către terți a unor cheltuieli, remunerarea activiștilor, achitarea serviciilor de promovare, furnizarea infrastructurii logistice sau oferirea altor avantaje materiale de care concurentul electoral beneficiază fără a le declara.

Prin urmare, Colegiul va examina separat sursa resurselor, traseul lor, beneficiarii direcți și activitățile pentru care acestea au fost utilizate. Un element constant al materialului probator îl reprezintă utilizarea „Promsvyazbank”, denumită în unele materiale „PSB Bank”, precum și a aplicației electronice „PSB” sau „PSB Russia”.

Potrivit declarațiilor atribuite jurnalistei Maria NISTOR, persoanele implicate în activitatea rețelei digitale erau remunerate prin transferuri în ruble rusești efectuate prin intermediul acestei instituții bancare. Remunerațiile lunare individuale ar fi variat între 600 și 3.000 MDL, iar suma totală destinată celor aproximativ 200 de membri ai rețelei ar fi fost cuprinsă între 260.000 și 600.000 MDL lunar.

Aceeași infrastructură financiară este descrisă în materialele privind activiștii organizați prin intermediul „Eurasia”. Potrivit declarațiilor obținute în cadrul unei cauze penale, participanții erau remunerați prin transferuri efectuate prin aplicația „PSB Russia”, iar o parte a sumelor era distribuită în numerar.

Utilizarea aplicației este menționată și în cauza penală referitoare la determinarea alegătorilor din municipiul Bălți. Persoana investigată ar fi instalat aplicația „PSB” în telefoanele mai multor alegători și le-ar fi oferit o parte dintre mijloacele financiare

promise pentru a-i determina să voteze în favoarea Victoriei FURTUNĂ și a Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Materialele respective ar fi fost susținute prin stenograme ale comunicațiilor, procese-verbale de examinare a telefoanelor, capturi de ecran ale transferurilor, liste ale persoanelor implicate și înscrisuri ridicate în cadrul percheziților.

Colegiul observă astfel că referirea la „Promsvyazbank” nu apare într-o singură declarație și nici într-un singur context. Instituția financiară este indicată în legătură cu remunerarea rețelei digitale, plata activiștilor teritoriali, transferurile către simpatizanți și oferirea de avantaje alegătorilor.

Această circumstanță, coroborată cu existența unor date extrase din dispozitive electronice și a capturilor privind transferurile, conferă consistență concluziei că banca și aplicația sa reprezentau o componentă reală a infrastructurii financiare examinate.

Materialele indică efectuarea plăților preponderent în ruble rusești, prin intermediul unei instituții bancare din Federația Rusă.

Colegiul consideră că moneda utilizată și locul în care funcționa instituția financiară sunt relevante pentru determinarea caracterului extern al circuitului. Ele nu permit însă, în mod automat, identificarea persoanei care a ordonat transferurile și nici a sursei inițiale a fiecărei sume.

O persoană poate primi legal un transfer din străinătate, iar existența unui asemenea transfer nu dovedește, singură, finanțarea unui partid politic. De aceea, caracterul extern al plăților trebuie raportat la scopul lor.

În prezenta cauză, datele examinate nu indică numai faptul că beneficiarii au primit ruble rusești printr-o bancă străină. Ele indică și că plățile erau periodice, se realizau către persoane integrate în structuri de activiști, erau condiționate de executarea unor sarcini politice și coincideau cu orientarea activității acestora către promovarea unui concurent electoral determinat.

Prin urmare, caracterul extern al finanțării nu rezultă exclusiv din sediul băncii, dar din asocierea dintre proveniența transferurilor și destinația politică a resurselor.

Un alt aspect relevant îl reprezintă caracterul periodic al remunerațiilor. Investigația jurnalistică descrie plăți lunare acordate în funcție de activitatea desfășurată în mediul online. Materialele privind organizația „Eurasia” indică, de asemenea, remunerarea repetată a activiștilor și coordonatorilor, în cadrul unei structuri în care rolurile și sarcinile erau prestabilite.

Potrivit informațiilor prezentate, pentru întreaga activitate ar fi fost utilizate lunar între 12 și 17 milioane de ruble rusești, echivalentul a aproximativ 2.550.000 MDL. Curtea nu poate trata această estimare ca pe o sumă definitiv stabilită, în absența unei reconstrucții contabile complete și a identificării fiecărui transfer.

Cu toate acestea, estimarea este compatibilă cu datele privind numărul participanților, remunerațiile individuale și extinderea regională a activităților. Ea este relevantă pentru aprecierea amplorii mecanismului, chiar dacă valoarea exactă a fondurilor nu poate fi stabilită cu aceeași certitudine.

Caracterul periodic al plăților diferențiază aceste operațiuni de ajutoare ocazionale sau transferuri private izolate. Plata repetată, corelată cu îndeplinirea unor sarcini, reprezintă un indiciu al existenței unui raport funcțional între finanțator, coordonator și beneficiar.

O importanță particulară prezintă informația furnizată de Serviciul de Informații și Securitate potrivit căreia 278 dintre cei 823 de membri ai Partidului Politic „MOLDOVA MARE” ar figura drept beneficiari ai unor tranzacții efectuate prin intermediul „Promsvyazbank” și provenite de la structurile asociate grupării „Șor”.

Colegiul observă că această informație privește un număr considerabil de persoane și nu poate fi redusă la situația câtorva membri izolați. Raportată la numărul total indicat al membrilor partidului, proporția beneficiarilor este suficient de mare pentru a impune o explicație plauzibilă asupra naturii transferurilor.

Totuși, apartenența la partid și calitatea de beneficiar al unui transfer nu demonstrează, prin ele însele, că plata a fost efectuată în considerarea calității de membru ori pentru o activitate politică. Pentru o asemenea concluzie este necesară stabilirea unei legături între transfer și sarcinile îndeplinite.

Această legătură rezultă din coroborarea informației statistice cu celelalte materiale. În aceeași perioadă, activiștii erau instruiți să promoveze partidul, să participe la întruniri și să mobilizeze alegătorii, iar plățile erau efectuate prin aceeași instituție financiară folosită pentru remunerarea rețelelor descrise.

Partidul nu a prezentat date care să explice existența unor raporturi civile ori economice distincte între cei 278 de membri și ordonatorii transferurilor. Nu au fost identificate contracte, împrumuturi, prestații comerciale sau alte temeiuri autonome capabile să explice concentrarea plăților către o parte semnificativă a componenței formațiunii.

Colegiul nu deduce din această lipsă, în mod automat, caracterul ilicit al fiecărui transfer. Totuși, în absența unei explicații alternative concrete, convergența dintre calitatea beneficiarilor, perioada plăților, canalul financiar și activitățile politice desfășurate susține concluzia că o parte relevantă a transferurilor era legată de mobilizarea politică în beneficiul partidului.

Materialele examinate indică faptul că mecanismul nu se limita la transferuri bancare. O parte dintre resurse ar fi fost distribuită în numerar. Informațiile SIS referitoare la alegerile prezidențiale din anul 2024, descriu remiterea de bani în numerar către președinții organizațiilor teritoriale, în vederea remunerării activiștilor. Materialele privind anul 2025 indică folosirea concomitentă a aplicației „PSB” și a plăților în numerar.

Utilizarea numerarului este relevantă deoarece limitează trasabilitatea financiară și permite remunerarea activităților fără reflectarea acestora în conturile oficiale ale unui partid sau concurent electoral.

Colegiul subliniază că plata în numerar nu este, prin natura sa, ilicită. Semnificația sa rezultă din context: distribuirea către coordonatori sau activiști, lipsa evidențierii în rapoartele financiare, proveniența comună cu celelalte resurse și utilizarea pentru activități electorale.

Într-un mecanism în care o parte dintre plăți era efectuată electronic, iar alta în numerar, cele două modalități nu se exclud, ci pot reprezenta căi complementare de distribuire a acelorași resurse.

Materialul cu cea mai directă relevanță pentru legătura dintre resursele externe și necesitățile formațiunii îl constituie informația potrivit căreia Victoria FURTUNĂ ar fi solicitat unei persoane din anturajul lui Ilan ȘOR, responsabilă de gestionarea circuitelor

financiare și de livrarea numerarului în Republica Moldova, mijloace financiare pentru achitarea serviciilor curente ale partidului.

Potrivit datelor prezentate, ar fi fost solicitate 50.000 EUR pentru luna iunie 2025, 300.000 EUR pentru luna iulie și o altă sumă pentru luna august. Resursele ar fi fost transmise în luna septembrie 2025, când partidul avea statut de concurent electoral.

Colegiul tratează cu prudență acest element, deoarece informația provine din materialele informative ale SIS și nu este însoțită, în textul examinat, de reproducerea integrală a comunicărilor, de ordine de plată sau de acte contabile care să demonstreze fiecare remitere.

Totuși, această informație nu este izolată. Ea se integrează într-un ansamblu în care sunt identificate transferuri către membrii partidului, remunerarea activiștilor, achitarea serviciilor de promovare și utilizarea unor resurse nedeclarate în perioada campaniei.

În măsura în care solicitarea privea „serviciile curente ale partidului", destinația fondurilor depășea finanțarea autonomă a unor simpatizanți și viza direct susținerea funcționării formațiunii.

Relevanța sumelor solicitate este sporită de disproporția lor față de o cheltuială incidentală. Sumele indicate presupun finanțarea unei infrastructuri extinse și sunt compatibile cu amploarea activităților descrise în celelalte materiale.

O altă categorie de date privește suportarea cheltuielilor de promovare a partidului. Centrul Național Anticorupție ar fi obținut informații potrivit cărora o persoană s-a întâlnit, în luna iulie 2025, cu șefa serviciului de presă al Partidului Politic „MOLDOVA MARE", în vederea organizării promovării formațiunii în spațiul media și a unor activități de denigrare a altor actori politici. Valoarea convenită ar fi fost de 10.000 EUR. Din această sumă, 2.000 EUR urmau să fie achitați oficial, iar 8.000 EUR prin intermediul unor terțe persoane.

Colegiul consideră semnificativă această modalitate de structurare a plății. Diferențierea dintre o parte oficială și una transmisă prin terți indică intenția de a nu reflecta integral costul real al serviciilor în evidențele financiare.

Acest element este concordant cu datele Serviciului Fiscal de Stat privind promovarea imaginii partidului și a Victoriei FURTUNĂ prin intermediul unui canal YouTube administrat de o societate comercială, precum și cu informațiile privind remunerarea altor persoane cu 47.230 MDL și 180 EUR pentru promovarea formațiunii.

Sumele respective, privite individual, nu demonstrează existența întregului circuit financiar. Împreună însă, ele indică suportarea de către persoane sau structuri externe partidului a unor cheltuieli de comunicare și publicitate electorală.

În măsura în care aceste servicii nu au fost reflectate în rapoartele financiare, ele constituie avantaje materiale acordate concurentului electoral în afara circuitului legal de finanțare.

Colegiul a stabilit anterior că activitatea rețelei digitale era orientată, în perioada relevantă, către promovarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE" și a Victoriei FURTUNĂ. Remunerarea membrilor acestei rețele reprezintă, în esență, suportarea costurilor unei campanii de comunicare politică.

Faptul că banii nu au fost transferați direct partidului nu schimbă natura avantajului obținut. Dacă terți achită persoane pentru producerea și distribuirea conținutului favorabil unui concurent electoral, formațiunea beneficiază de un serviciu cu valoare economică.

Acest serviciu este cu atât mai relevant cu cât activitatea era structurată, continuă și realizată de un număr mare de persoane. Nu este vorba despre exprimarea spontană a opiniilor politice de către cetățeni, ci despre o activitate remunerată și coordonată.

Colegiul consideră că resursele utilizate pentru această rețea trebuie apreciate drept finanțare indirectă a promovării politice, în măsura în care activitatea a fost orientată către partid și nu a fost declarată ca donație, serviciu sau cheltuială electorală.

Materialele poliției descriu participarea organizată a unor persoane la întrunirile electorale ale Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, inclusiv a unor activiști proveniți din structurile afiliate fostului Partid Politic „ȘOR”.

O parte dintre persoanele respective ar fi primit anterior transferuri financiare, ar fi fost sancționate pentru corupere electorală pasivă sau ar fi continuat să participe organizat la activitățile indicate de coordonatorii locali.

Colegiul nu poate deduce numai din antecedentele contravenționale că participarea la întrunirile partidului a fost remunerată. O asemenea concluzie ar echivala cu atribuirea automată a unui comportament ilicit pe baza conduitei anterioare.

Totuși, aceste date se coroborează cu declarațiile privind remunerarea actuală a activiștilor, transferurile prin „PSB”, instrucțiunile de participare și orientarea structurilor teritoriale către susținerea partidului.

În această configurație, finanțarea nu privea numai mesajele online, ci și menținerea capacității de mobilizare fizică: transportarea participanților, organizarea întrunirilor, remunerarea coordonatorilor și contactarea alegătorilor.

Aceste activități au o valoare economică și electorală proprie, chiar dacă nu au fost achitate din contul oficial al concurentului.

O parte distinctă a fondurilor ar fi fost utilizată pentru oferirea de bani sau alte avantaje persoanelor cu drept de vot.

Materialele privind municipiul Bălți descriu racolarea alegătorilor, instalarea aplicației „PSB” în telefoanele acestora și oferirea unei părți din mijloacele financiare promise, în vederea exercitării votului în favoarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Aceste fapte ar fi fost susținute prin declarații, stenograme, examinarea telefoanelor și capturi ale transferurilor.

Centrul Național Anticorupție a indicat, de asemenea, existența unor cauze penale privind un plan de corupere a alegătorilor și redirecționarea resurselor structurilor afiliate grupării „Șor” către anumiți concurenți electorali, inclusiv Partidul Politic „MOLDOVA MARE”.

Colegiul distinge între remunerarea activiștilor și oferirea de bani alegătorilor. Prima urmărește compensarea executării unor sarcini politice, în timp ce a doua urmărește influențarea directă a exercitării dreptului de vot.

Ambele însă au fost descrise ca fiind alimentate prin aceeași infrastructură financiară și orientate către același beneficiar electoral. Această legătură susține concluzia că fondurile nu erau distribuite în scopuri private autonome, ci în cadrul unei operațiuni electorale cu funcții diferite.

Organele de poliție au ridicat 18.896 de exemplare ale publicației „Credință și Faptă”, care nu conțineau informații privind tirajul, comanditarul, locul tipăririi și sursa finanțării.

Materialele indică organizarea unei rețele de distribuire prin intermediul unor persoane conectate mediului religios și atragerea unor tineri pentru răspândirea publicațiilor.

Colegiul constată că lipsa datelor de identificare împiedică stabilirea directă a persoanei care a comandat și finanțat tipărirea. De asemenea, conținutul critic față de guvernare nu demonstrează, prin el însuși, că publicația a fost realizată în beneficiul Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Prin urmare, acest episod are o valoare probatorie mai redusă în privința traseului financiar.

El poate fi luat în considerare numai ca element contextual, în măsura în care distribuirea publicației se înscria în același tip de activități de influențare și era legată de rețelele utilizate pentru promovarea imaginii Victoriei FURTUNĂ drept apărătoare a valorilor tradiționale.

Colegiul nu va include însă costul publicațiilor în cuantumul finanțării externe și nici nu va reține că acestea au fost comandate de partid, în lipsa unor date suficiente.

Partidul a susținut că a depus toate rapoartele financiare și că autoritatea electorală nu formulase obiecții sau inadvertențe în privința acestora. Instanța observă că respectarea formală a obligației de depunere a rapoartelor nu exclude existența unor resurse nedeclarate. Rapoartele pot reflecta numai operațiunile introduse în evidența partidului și nu pot demonstra inexistența unor cheltuieli suportate direct de terți.

În prezenta cauză, activitățile examinate, precum remunerarea rețelelor digitale, plata activiștilor, publicitatea media, mobilizarea teritorială și oferirea unor avantaje alegătorilor — nu apar drept cheltuieli declarate ale concurentului.

Partidul nu a prezentat date care să demonstreze că aceste activități au fost raportate sub o altă formă, că au fost refuzate sau denunțate de conducerea formațiunii ori că persoanele implicate au acționat împotriva voinței sale.

Colegiu subliniază totuși că neindicarea unei cheltuieli în raportul financiar nu dovedește, singură, că partidul a cunoscut suportarea ei de către terți. Acest aspect privește imputabilitatea și va fi examinat separat.

Pentru prezenta secțiune este suficient să se constate că resursele identificate au circulat în afara contului oficial și a evidenței financiare declarate.

Colegiul a examinat posibilitatea ca transferurile să fi avut o natură privată, fără legătură cu activitățile politice. O asemenea explicație este posibilă în cazul unor operațiuni individuale. Ea devine însă dificil de susținut în privința unui număr mare de persoane integrate în aceleași structuri, remunerate periodic prin același canal și însărcinate cu activități convergente.

Nu au fost prezentate contracte de muncă, contracte civile, acte de împrumut, justificări familiale sau alte documente care să demonstreze o cauză independentă a plăților.

Colegiul a examinat și posibilitatea ca fondurile să fi reprezentat finanțarea autonomă a unor organizații civice, fără legătură cu partidul. Această ipoteză nu explică însă orientarea expresă a sarcinilor către promovarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, remunerarea unor membri ai formațiunii și solicitarea de resurse pentru serviciile sale curente.

În sfârșit, Colegiul a examinat dacă plățile ar putea reprezenta exclusiv activități ale structurilor afiliate lui Ilan ȘOR, fără ca Partidul Politic „MOLDOVA MARE” să fie beneficiarul lor. Această explicație nu înlătură natura finanțării politice indirecte, în măsura în care resursele au fost utilizate efectiv pentru promovarea partidului, mobilizarea alegătorilor în favoarea sa și suportarea costurilor unor servicii de care formațiunea a beneficiat.

Materialele conțin mai multe sume: remunerații individuale între 600 și 3.000 MDL, plăți lunare totale între 260.000 și 600.000 MDL pentru rețeaua digitală, resurse de 12–17 milioane de ruble rusești pentru activitățile mai largi, solicitări de 50.000 și 300.000 EUR pentru necesitățile partidului, 10.000 EUR pentru servicii de promovare și alte plăți individuale.

Colegiul consideră că aceste sume nu pot fi însumate mecanic. Unele pot descrie aceleași resurse în etape diferite, altele sunt estimări, iar unele provin din declarații care nu sunt însoțite de documente contabile complete.

Prin urmare, Colegiul nu va stabili un cuantum total exact al finanțării externe pe baza materialului disponibil.

Imposibilitatea determinării unei sume exacte nu împiedică însă constatarea existenței finanțării. Pentru aceasta este suficient ca probele să demonstreze realitatea transferurilor, caracterul lor organizat, proveniența externă și utilizarea politică.

Cuantumul poate influența aprecierea amplorii și proporționalității măsurii, dar nu constituie o condiție indispensabilă pentru stabilirea faptului că finanțarea a existat.

Colegiul constată că fiecare categorie de probe acoperă o etapă diferită a circuitului financiar. Informațiile SIS și datele privind „Eurasia” se referă la sursa și organizarea externă a resurselor. Transferurile prin „Promsvyazbank” și aplicația „PSB” descriu canalul de distribuire. Capturile de ecran, examinarea telefoanelor și listele beneficiarilor indică recepționarea concretă a unor sume. Declarațiile activiștilor și ale jurnalistei descriu condiționarea plăților de executarea unor sarcini. Materialele CNA și informațiile fiscale relevă utilizarea banilor pentru servicii de promovare. Datele poliției și actele din cauzele penale indică folosirea resurselor pentru mobilizarea și influențarea alegătorilor.

În sfârșit, informația privind solicitarea de bani pentru serviciile curente ale partidului face legătura dintre circuitul financiar extern și necesitățile operaționale ale formațiunii.

Aceste elemente nu formează un lanț documentar complet pentru fiecare unitate monetară. Ele alcătuiesc însă un circuit probator coerent: resurse provenite din afara țării, distribuite printr-o infrastructură comună, recepționate de activiști și membri, apoi utilizate pentru activități de promovare, mobilizare și influențare electorală în beneficiul Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Apreciind probele în ansamblul lor, Curtea consideră demonstrat că mecanismul examinat a fost alimentat, într-o măsură semnificativă, prin resurse financiare provenite din afara Republicii Moldova.

Resursele au fost distribuite, în principal, prin intermediul „Promsvyazbank” și al aplicației „PSB”, precum și în numerar, către activiști, coordonatori, membri ai partidului, persoane implicate în promovarea sa și, în unele situații, către alegători.

Colegiul consideră demonstrat și faptul că aceste fonduri nu au avut o destinație exclusiv privată. Ele au fost utilizate pentru remunerarea activităților de promovare

digitală, menținerea și mobilizarea structurilor teritoriale, organizarea participării la întruniri, achitarea unor servicii media, contactarea alegătorilor și oferirea unor avantaje materiale în vederea influențării comportamentului electoral.

În măsura în care terți au suportat costurile acestor activități, Partidul Politic „MOLDOVA MARE” a beneficiat de resurse și servicii cu valoare economică, chiar dacă acestea nu au fost transferate direct în contul său bancar.

Colegiul consideră, de asemenea, demonstrat că resursele nu au fost reflectate în circuitul oficial de finanțare și în rapoartele prezentate autorității electorale.

Materialul disponibil nu permite stabilirea cu precizie a cuantumului total al finanțării, identificarea ordonatorului final al fiecărui transfer sau atribuirea automată partidului a tuturor plăților efectuate prin infrastructura examinată.

Aceste limite nu infirmă însă concluzia factologică principală: în perioada relevantă a funcționat un circuit financiar extern și nedeclarat, prin care au fost suportate costurile unor activități politice și electorale orientate către susținerea Partidului Politic „MOLDOVA MARE” și a Victoriei FURTUNĂ.

Rămâne de stabilit dacă legătura dintre acest circuit și conducerea formațiunii a fost suficient de directă pentru a permite concluzia că partidul a cunoscut, solicitat, acceptat sau utilizat în mod conștient finanțarea respectivă. Această problemă privește imputabilitatea faptelor și urmează a fi examinată în secțiunea următoare.

Constatarea existenței unui mecanism organizat de finanțare și mobilizare politică, precum și stabilirea faptului că activitățile acestuia au fost orientate către susținerea Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, nu sunt suficiente, prin ele însele, pentru a atribui formațiunii întreaga conduită a persoanelor și structurilor implicate.

Un partid politic nu poate fi considerat răspunzător pentru orice acțiune întreprinsă, fără mandat, de o persoană care îi declară susținerea. Nici simplul beneficiu electoral obținut în urma activității unor terți nu permite automat concluzia că formațiunea a solicitat, cunoscut sau acceptat aceste activități.

Pentru ca faptele examinate să poată fi imputate partidului, Curtea trebuie să stabilească existența unei legături suficient de directe între mecanismul identificat și voința politică ori conduita organelor formațiunii.

Această legătură poate rezulta din probe privind solicitarea resurselor, coordonarea activităților, participarea conducerii la comunicări sau întruniri, acceptarea conștientă a serviciilor oferite, integrarea persoanelor remunerate în structurile partidului ori omisiunea deliberată de a se delimita de un mecanism cunoscut.

Imputabilitatea nu presupune neapărat existența unui ordin formal sau a unei decizii scrise a organelor statutare. În practică, mecanismele de finanțare nedeclarată sunt rareori consemnate prin acte oficiale. Cunoașterea și acceptarea pot fi deduse și dintr-un ansamblu de circumstanțe concordante, cu condiția ca acestea să depășească nivelul unei simple suspiciuni.

Colegiul distinge între două situații. Prima este cea în care terți promovează o formațiune politică fără știrea acesteia. Într-o asemenea ipoteză, partidul poate beneficia obiectiv de activitate, însă nu poate fi considerat automat autor sau participant la mecanism. A doua este cea în care partidul, prin conducerea sa, cunoaște sursa și natura susținerii, solicită ori acceptă resursele și își adaptează activitatea în coordonare cu persoanele care le furnizează.

Numai cea de-a doua situație permite atribuirea mecanismului formațiunii ca subiect colectiv.

Prin urmare, Colegiul nu va deduce imputabilitatea exclusiv din faptul că mesajele promovate erau favorabile partidului, că activiștii participau la întrunirile acestuia sau că formațiunea a obținut un avantaj electoral. Este necesară identificarea unor acte ori împrejurări care să indice implicarea organelor de conducere sau, cel puțin, acceptarea conștientă a beneficiului ilicit.

În cadrul procedurii administrative, Victoria FURTUNĂ a negat existența oricărei finanțări sau susțineri din partea unor persoane ori structuri străine. Aceasta a susținut că partidul și-a îndeplinit obligațiile de raportare financiară și că investigațiile jurnalistice nu demonstrează comiterea unor fapte ilegale de către membrii sau candidații formațiunii.

Partidul a mai arătat că niciun membru și niciun candidat nu era vizat într-o investigație penală sau contravențională și a calificat sesizarea inițială drept lipsită de substrat factologic și determinată de considerente de răzbunare politică.

Colegiul va aprecia această poziție în raport cu datele concrete ale dosarului. Negarea generală a finanțării externe constituie un element relevant al apărării, însă nu este suficientă atunci când nu oferă explicații punctuale pentru relațiile, transferurile, comunicările și activitățile atribuite persoanelor aflate în conducerea sau structurile partidului.

Totodată, lipsa calității procesuale într-o cauză penală nu este determinantă. Prezenta procedură nu urmărește stabilirea răspunderii penale, iar imputabilitatea politică și juridică față de partid poate fi examinată independent, în baza standardului probator propriu cauzei.

Materialele prezentate de SIS indică faptul că legătura dintre Victoria FURTUNĂ și structurile afiliate lui Ilan ȘOR nu a apărut pentru prima dată în campania electorală din anul 2025.

Potrivit informațiilor examinate, la o întrunire din 27 septembrie 2024, Ilan ȘOR ar fi declarat, prin intervenție online, că blocul politic pe care îl coordona nu va susține public un candidat, dar va lucra activ pentru o anumită persoană. În acel context, Victoria FURTUNĂ ar fi fost prezentată participanților drept candidata susținută de bloc.

Ulterior, activiștii teritoriali ar fi fost îndemnați să o voteze, iar președinților organizațiilor teritoriale le-ar fi fost distribuite resurse pentru remunerarea activităților desfășurate.

Colegiul observă că aceste date privesc o perioadă anterioară preluării conducerii Partidului Politic „MOLDOVA MARE”. Ele nu demonstrează, prin ele însele, implicarea partidului în mecanismul respectiv. Sunt însă relevante pentru a aprecia dacă susținerea acordată în anul 2025 reprezenta o inițiativă spontană și necunoscută liderului formațiunii sau continuarea unei relații politice anterioare.

Continuitatea beneficiarului politic, a structurilor de sprijin și a canalelor de finanțare reduce plauzibilitatea explicației potrivit căreia Victoria FURTUNĂ nu ar fi cunoscut proveniența infrastructurii mobilizate ulterior în beneficiul partidului pe care îl conducea.

Colegiul nu va deduce numai din susținerea politică anterioară existența unei înțelegeri ilicite. Totuși, acest element constituie fundalul factologic în raport cu care trebuie apreciate acțiunile ulterioare ale conducerii formațiunii.

Potrivit materialelor SIS, începând cu luna martie 2025, după dobândirea de către Victoria FURTUNĂ a calității de lider al Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, ar fi fost inițiat transferul infrastructurii și al persoanelor din formațiunile afiliate Blocului Politic „Victorie” către alte partide, inclusiv către Partidul Politic „MOLDOVA MARE”.

Acest element este confirmat, la nivel probator, de informațiile poliției din Orhei, Bălți și UTA Găgăuzia. Acestea descriu participarea organizată la întrunirile partidului a foștilor membri și simpatizanți ai formațiunilor afiliate Partidului Politic „ȘOR”, menținerea coordonatorilor teritoriali și transmiterea unor indicații unitare de susținere electorală.

Colegiul consideră că simpla aderare a unor foști membri ai altor partide este legitimă și nu poate fi sancționată. Relevanța probatorie nu rezultă din trecutul politic al persoanelor, ci din caracterul colectiv și coordonat al migrării lor, din menținerea structurilor funcționale și din activarea acestora la solicitarea acelorași coordonatori.

O asemenea integrare la scară semnificativă era dificil de realizat fără să fie observată de conducerea partidului. Participarea grupurilor organizate la întruniri, dezvoltarea structurilor teritoriale cu ajutorul acestora și orientarea lor către promovarea formațiunii erau activități vizibile și relevante pentru organizarea internă.

Colegiul consideră, prin urmare, că conducerea partidului nu putea în mod rezonabil să ignore faptul că formațiunea beneficia de infrastructura umană și teritorială anterior utilizată de structurile afiliate lui Ilan ȘOR.

Această constatare nu demonstrează încă acceptarea finanțării externe, dar infirmă apărarea potrivit căreia partidul nu ar fi cunoscut natura rețelei care îi acorda sprijin organizațional.

Investigația jurnalistică menționează că Victoria FURTUNĂ ar fi cunoscut activitățile membrilor rețelei și ale persoanelor aflate în străinătate și ar fi participat la discuții într-un grup comun în care se afla și jurnalista infiltrată.

Colegiul tratează acest element cu prudență. Participarea într-un grup de comunicare nu demonstrează, prin ea însăși, cunoașterea tuturor activităților desfășurate de membrii acestuia și nici acceptarea modalităților de finanțare.

Valoarea probatorie depinde de conținutul comunicărilor, frecvența participării și natura informațiilor accesibile persoanei respective.

În materialul examinat nu este reprodus integral conținutul mesajelor atribuite Victoriei FURTUNĂ. Instanța nu poate, prin urmare, considera demonstrat numai pe această bază că lidera partidului a transmis personal instrucțiuni privind remunerarea activiștilor.

Totuși, prezența sa într-un spațiu comun de coordonare este relevantă în coroborare cu faptul că membrii rețelei primeau sarcini de promovare a imaginii sale, că orientarea exclusivă către partid a fost comunicată expres și că activitățile se desfășurau într-o perioadă în care aceasta conducea formațiunea.

În aceste condiții, participarea la grup nu poate fi tratată ca o împrejurare neutră. Ea constituie un indiciu privind existența unui contact direct între beneficiarul politic și persoanele care coordonau activitatea rețelei.

Elementul cu cea mai mare relevanță pentru imputabilitate îl reprezintă informația potrivit căreia Victoria FURTUNĂ ar fi solicitat unei persoane din anturajul lui Ilan ȘOR,

responsabilă de gestionarea circuitelor financiare și de livrarea numerarului în Republica Moldova, mijloace financiare pentru achitarea serviciilor curente ale partidului.

Ar fi fost solicitate 50.000 EUR pentru luna iunie 2025, 300.000 EUR pentru luna iulie și o altă sumă pentru luna august, fondurile fiind transmise în luna septembrie, în perioada în care partidul avea statut de concurent electoral.

Spre deosebire de susținerea oferită independent de terți, o solicitare formulată de liderul partidului pentru acoperirea cheltuielilor curente ar demonstra inițiativa directă a conducerii și cunoașterea sursei din care urmau să provină banii.

Colegiul reiterează însă că acest element provine din informațiile SIS și că materialul expus nu conține reproducerea integrală a comunicărilor ori documente de predare a fiecărei sume. Din acest motiv, informația nu poate fi apreciată izolat ca o dovadă completă și definitivă.

Ea este totuși susținută indirect de existența unor activități costisitoare desfășurate în beneficiul partidului, de transferurile către un număr important de membri, de plățile pentru promovare și de utilizarea unor resurse care nu se regăsesc în rapoartele financiare.

În plus, sumele solicitate sunt compatibile cu amploarea infrastructurii descrise și cu necesitatea finanțării activităților curente, a structurilor teritoriale, a promovării și a mobilizării electorale.

Colegiul consideră că, în ansamblul probelor, această informație depășește nivelul unei acuzații izolate și constituie un indiciu deosebit de puternic al implicării directe a conducerii formațiunii în obținerea resurselor.

Materialele indică faptul că sumele solicitate ar fi fost recepționate de o persoană care figurase anterior drept angajat al unei societăți comerciale și ar fi fost ulterior transmise Victoriei FURTUNĂ.

Colegiul observă că utilizarea unui intermediar este compatibilă cu natura unui circuit financiar destinat evitării înregistrării sumelor în conturile oficiale.

Totuși, pentru a considera dovedită remiterea efectivă a tuturor sumelor menționate ar fi fost preferabilă existența unor acte materiale suplimentare: procese-verbale de ridicare, înscrisuri, comunicări reproduse integral sau declarații directe ale persoanelor implicate.

În lipsa prezentării detaliate a unor asemenea probe, Colegiul nu va considera demonstrat cuantumul exact al numerarului predat.

Această limită nu înlătură însă relevanța episodului. În coroborare cu celelalte date, el indică folosirea unor persoane interpuse pentru transmiterea resurselor către conducerea formațiunii și nu numai către activiști aflați la nivelul inferior al rețelei.

Potrivit informațiilor SIS, la etapa întocmirii listei de candidați la funcția de deputat, Victoria FURTUNĂ ar fi coordonat componența acesteia cu o persoană din anturajul lui Ilan ȘOR, care ar fi sugerat candidații ce urmau să fie incluși.

Întocmirea listei electorale reprezintă una dintre cele mai importante manifestări ale autonomiei unui partid politic. Intervenția unei persoane externe în selectarea candidaților, dacă este acceptată de conducere, indică o relație care depășește susținerea politică informală.

Colegiul tratează și acest element cu prudență, deoarece materialul prezentat nu reproduce comunicările concrete și nici nu identifică măsura în care sugestiile ar fi fost urmate.

Totuși, informația este relevantă pentru natura relației dintre conducerea partidului și structurile externe. Ea indică faptul că interacțiunea nu privea numai acordarea de sprijin financiar ori mobilizarea activiștilor, ci ar fi putut influența chiar deciziile interne privind reprezentarea electorală a formațiunii.

În coroborare cu solicitarea resurselor și transferul infrastructurii, coordonarea listei de candidați susține existența unei relații operaționale continue, nu a unor contacte ocazionale.

Materialele Centrului Național Anticorupție descriu o întâlnire între o persoană audiată într-o cauză penală și șefa serviciului de presă al Partidului Politic „MOLDOVA MARE".

În cadrul acestei întâlniri ar fi fost convenite activități de promovare a partidului și de denigrare a altor formațiuni politice, contra sumei de 10.000 EUR, dintre care numai 2.000 EUR urmau să fie achitați oficial, iar diferența prin terți.

Dacă acest episod este apreciat împreună cu celelalte probe, el prezintă două aspecte relevante pentru imputabilitate. În primul rând, persoana implicată nu era un simplu simpatizant, ci ocupa o funcție legată direct de comunicarea publică a partidului. Acțiunile sale intrau, prin natura lor, în sfera atribuțiilor exercitate pentru formațiune. În al doilea rând, modalitatea de plată pretins convenită indică o diferențiere conștientă între suma declarată oficial și suma reală destinată serviciilor de promovare.

Partidul nu a prezentat o explicație punctuală privind această întâlnire, poziția persoanei implicate ori eventualele măsuri de delimitare față de conduita sa.

Colegiul consideră că activitatea unui responsabil al serviciului de presă, desfășurată în legătură directă cu promovarea partidului, poate fi atribuită formațiunii dacă aceasta nu demonstrează că persoana a acționat în afara atribuțiilor și împotriva instrucțiunilor conducerii.

În prezenta cauză, caracterul serviciilor negociate și funcția exercitată susțin concluzia că episodul nu reprezenta o acțiune privată, străină activității partidului.

Informația potrivit căreia 278 dintre cei 823 de membri ai partidului figurau ca beneficiari ai unor tranzacții prin „Promsvyazbank" este relevantă și pentru imputabilitate.

Colegiul a arătat că transferul către un membru nu dovedește automat caracterul politic al plății. Totuși, proporția semnificativă a beneficiarilor indică faptul că legătura dintre rețeaua financiară și partid nu se limita la câțiva simpatizanți periferici.

Atunci când aproximativ o treime din membrii unei formațiuni figurează în cadrul aceluiași circuit financiar, iar o parte dintre aceștia participă la activități coordonate de promovare și mobilizare, devine dificil de susținut că fenomenul era complet necunoscut organelor partidului.

Conducerea unei formațiuni nu este obligată să cunoască toate operațiunile financiare private ale membrilor săi. Ea este însă în mod rezonabil în măsură să observe când o parte importantă a structurii sale este mobilizată, remunerată și coordonată printr-o infrastructură externă pentru activități desfășurate în beneficiul partidului.

Colegiul consideră, prin urmare, că amploarea integrării beneficiarilor în structura partidului constituie un indiciu suplimentar al cunoașterii și acceptării mecanismului.

Activitățile examinate nu s-au desfășurat exclusiv în spații clandestine, inaccesibile conducerii formațiunii.

Ele au inclus întruniri electorale la care participa Victoria FURTUNĂ, mobilizarea a sute de activiști, promovarea masivă în mediul online, dezvoltarea structurilor teritoriale, folosirea unor canale media și participarea organizată a unor grupuri provenite din alte formațiuni.

Amploarea și caracterul repetat al acestor activități fac improbabilă necunoașterea lor de către conducerea partidului.

Colegiul distinge însă între cunoașterea activităților și cunoașterea sursei finanțării. Un lider politic poate observa o mobilizare favorabilă fără să cunoască în mod necesar cine o finanțează.

În prezenta cauză, această distincție este depășită prin coroborarea activităților vizibile cu datele privind contactele directe, solicitarea de resurse, participarea în grupurile de coordonare și implicarea persoanelor din serviciul de presă.

În acest ansamblu, explicația potrivit căreia conducerea ar fi cunoscut promovarea, dar ar fi ignorat complet organizarea și finanțarea ei, nu este convingătoare.

Partidul a negat, în cadrul procedurii administrative, existența finanțării externe. Materialele nu indică însă că, anterior sesizării CEC, conducerea ar fi denunțat public folosirea numelui și imaginii formațiunii de către rețelele examinate, ar fi solicitat încetarea activităților sau ar fi informat autoritățile despre o susținere politică nedorită.

O asemenea omisiune nu este, prin ea însăși, suficientă pentru imputabilitate. Un partid nu poate fi obligat să reacționeze la orice mesaj favorabil publicat de terți.

Situația este diferită însă atunci când susținerea este organizată, remunerată și de mare amploare, când activiștii participă la întrunirile partidului și când persoane din conducerea ori serviciile sale comunică direct cu structurile implicate.

Într-un asemenea context, lipsa delimitării poate fi apreciată ca acceptare tacită, mai ales dacă formațiunea continuă să utilizeze beneficiile obținute.

Colegiul observă că partidul nu a identificat măsuri interne prin care ar fi verificat proveniența resurselor, statutul activiștilor ori natura serviciilor de promovare prestate în beneficiul său.

Negarea formulată după declanșarea procedurii nu substituie o delimitare efectivă în perioada în care activitățile se desfășurau.

Colegiul a examinat și ipoteza că anumite persoane din structura partidului ar fi acționat fără mandatul conducerii. Această posibilitate nu poate fi exclusă în abstract. O formațiune politică poate fi afectată de conduita individuală a unor membri sau angajați care își depășesc atribuțiile.

Pentru a înlătura imputabilitatea, partidul ar fi trebuit însă să prezinte date privind lipsa mandatului, delimitarea de persoanele implicate, inițierea unor verificări interne sau aplicarea unor măsuri disciplinare.

Materialele examinate nu relevă asemenea acțiuni. În plus, persoanele vizate nu apar numai la un singur nivel al structurii. Datele se referă la lidera partidului, la serviciul de presă, la coordonatori teritoriali, la membri și la candidați. Această distribuire pe mai multe niveluri reduce plauzibilitatea explicației că întreaga activitate ar fi fost rezultatul unor inițiative individuale neautorizate.

Colegiul a examinat dacă Partidul Politic „MOLDOVA MARE” putea fi considerat un beneficiar pasiv al unor activități concepute și executate integral de structuri externe.

Această teză ar fi fost plauzibilă dacă probele s-ar fi limitat la postări favorabile, participarea spontană a unor simpatizanți și oferirea nesolicitată a unui sprijin electoral.

Materialele descriu însă o relație mai profundă: susținerea anterioară a liderului partidului, transferul infrastructurii către formațiune, solicitarea de fonduri pentru activitatea curentă, contacte în grupuri comune, implicarea serviciului de presă și posibila coordonare a listei de candidați.

Aceste împrejurări indică interacțiune, nu simplă receptare pasivă. Curtea consideră că partidul nu a fost numai obiectul unei campanii de promovare desfășurate fără participarea sa, ci a integrat resursele umane, logistice și mediatice furnizate de mecanism în propria activitate politică și electorală.

Victoria FURTUNĂ exercita funcția de președintă a Partidului Politic „MOLDOVA MARE" și reprezenta public formațiunea în campania electorală.

Actele săvârșite de liderul unui partid în legătură cu finanțarea, organizarea campaniei, selectarea candidaților și coordonarea activității politice sunt, în principiu, atribuibile partidului, deoarece privesc funcțiile centrale ale formațiunii.

Nu orice conduită privată a liderului poate fi imputată partidului. Este necesară o legătură funcțională între faptă și activitatea politică.

În prezenta cauză, faptele atribuite Victoriei FURTUNĂ priveau obținerea resurselor pentru serviciile curente ale partidului, promovarea electorală, coordonarea activiștilor și componența listei de candidați. Ele se situau, așadar, în centrul activității sale de conducere.

În măsura în care aceste fapte sunt demonstrate prin ansamblul probelor, ele trebuie considerate conduită a formațiunii politice, nu simple acte personale ale președintei sale.

Colegiul nu identifică o singură probă care, izolată, să demonstreze toate componentele imputabilității.

Concluzia rezultă din coroborarea mai multor elemente: susținerea Victoriei FURTUNĂ de către structurile afiliate lui Ilan ȘOR încă din anul 2024; transferul infrastructurii și al activiștilor către partid după preluarea conducerii de către aceasta; participarea sa în spații comune de comunicare cu persoanele implicate în rețea; solicitarea de fonduri pentru serviciile curente ale partidului; remiterea resurselor prin persoane din anturajul gestionarilor circuitelor financiare coordonarea pretinsă a listei de candidați cu o persoană afiliată grupării; implicarea șefei serviciului de presă în negocierea unor servicii achitate parțial prin terți; integrarea unui număr considerabil de beneficiari ai transferurilor în componența partidului; caracterul vizibil și repetat al activităților desfășurate în beneficiul formațiunii; lipsa unei delimitări efective față de rețeaua care îi acorda sprijin.

Fiecare element are anumite limite. Unele provin din informații operative, altele din declarații ori materiale ale unor cauze penale pendinte. Totuși, ele sunt concordante în privința naturii relației dintre conducerea partidului și mecanismul extern de susținere.

Colegiul acordă o importanță deosebită faptului că probele nu indică numai cunoașterea existenței unor activiști favorabili, ci implicarea conducerii în solicitarea, coordonarea și utilizarea resurselor.

Având în vedere gravitatea măsurii solicitate, instanța nu poate fundamenta imputabilitatea pe simple bănuieli, asocieri politice sau pe reputația persoanelor implicate.

Este necesar ca materialul probator să formeze un ansamblu suficient de precis, coerent și convingător, care să excludă explicația rezonabilă potrivit căreia partidul nu a cunoscut și nu a acceptat mecanismul.

Colegiul nu consideră necesar să fie demonstrat că fiecare membru al conducerii cunoștea fiecare transfer sau fiecare activitate. Partidul acționează prin organele și persoanele care îi formează și exprimă voința, iar cunoașterea liderului și a persoanelor responsabile de campanie, finanțare ori comunicare poate fi atribuită formațiunii.

De asemenea, nu este necesară demonstrarea unui control direct asupra tuturor activiștilor. Este suficient să se stabilească faptul că partidul a cunoscut natura mecanismului, a solicitat sau acceptat resursele sale și le-a utilizat în vederea realizării obiectivelor electorale.

Apreciind probele în mod individual și în ansamblul lor, Colegiul consideră demonstrat că Partidul Politic „MOLDOVA MARE” nu a fost numai beneficiarul accidental al unor activități desfășurate autonom de terți.

Legătura dintre conducerea formațiunii și mecanismul de finanțare și mobilizare era directă, continuă și funcțională.

Victoria FURTUNĂ beneficiase de susținerea structurilor afiliate lui Ilan ȘOR anterior preluării conducerii partidului. După această preluare, infrastructura umană și teritorială a structurilor respective a fost orientată către Partidul Politic „MOLDOVA MARE”, iar activitățile de promovare, mobilizare și finanțare au fost intensificate în perioada electorală.

Datele privind solicitarea de mijloace financiare pentru serviciile curente ale partidului, contactele cu persoanele implicate în gestionarea mecanismului, negocierea unor servicii de promovare prin intermediul responsabililor formațiunii și posibila coordonare a listei de candidați demonstrează că relația depășea sprijinul politic extern oferit fără știrea beneficiarului.

Colegiul consideră demonstrat că organele de conducere ale partidului cunoșteau proveniența și natura organizată a sprijinului, au acceptat utilizarea infrastructurii și au beneficiat în mod conștient de resursele financiare, logistice și umane furnizate în afara circuitului legal.

Nu este demonstrat cuantumul exact al tuturor sumelor primite de conducerea partidului și nici faptul că aceasta a controlat fiecare transfer efectuat către activiști ori alegători. Aceste limite nu afectează însă concluzia asupra imputabilității mecanismului în elementele sale esențiale.

În consecință, Colegiul consideră că finanțarea nedeclarată, remunerarea activiștilor, promovarea mediatică și mobilizarea structurilor teritoriale nu pot fi atribuite exclusiv unor terți independenți. Ele au fost cunoscute, acceptate și utilizate de conducerea Partidului Politic „MOLDOVA MARE” în realizarea obiectivelor sale politice și electorale.

Prin urmare, conduita examinată este imputabilă formațiunii politice ca atare.

Această constatare nu conduce automat la concluzia că limitarea activității partidului este justificată. Colegiul urmează să stabilească, în continuare, dacă faptele imputabile formațiunii, prin natura, amploarea și finalitatea lor, au creat o amenințare reală și suficient de gravă pentru integritatea procesului democratic și dacă intervenția solicitată răspunde unei nevoi sociale imperioase.

După ce a stabilit existența unui mecanism organizat de finanțare și mobilizare politică, proveniența externă și nedeclarată a resurselor utilizate, precum și imputabilitatea acestui mecanism Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, Colegiul urmează să determine semnificația acestor fapte pentru funcționarea ordinii democratice.

Nu orice încălcare a normelor privind finanțarea partidelor politice justifică limitarea activității unei formațiuni. Regimul juridic al finanțării politice cuprinde obligații de raportare, plafoane, termene și reguli tehnice a căror nerespectare poate atrage sancțiuni administrative ori electorale, fără ca existența partidului sau libertatea sa de asociere să fie pusă în discuție.

O măsură care afectează însăși capacitatea unui partid de a-și desfășura activitatea poate fi justificată numai dacă faptele constatate relevă un pericol care depășește interesul obișnuit de asigurare a disciplinei financiare și afectează valorile pe care procesul electoral este destinat să le protejeze: libertatea formării voinței alegătorilor, egalitatea de șanse dintre concurenți, transparența surselor de influență politică, independența instituțiilor statului și autenticitatea reprezentării democratice.

Prin urmare, Colegiul trebuie să stabilească dacă mecanismul imputabil partidului constituia o abatere punctuală și remediabilă sau dacă, prin natura, amploarea, continuitatea și scopul său, era apt să denatureze în mod sistemic competiția electorală și formarea liberă a voinței politice.

Pluralismul politic nu presupune numai existența formală a mai multor partide și libertatea acestora de a participa la alegeri. El presupune ca formațiunile să concureze în condiții juridice comparabile, iar alegătorii să poată identifica interesele și resursele care susțin mesajele politice prezentate.

Normele privind finanțarea partidelor nu constituie, așadar, simple reguli contabile. Ele urmăresc să împiedice transformarea resurselor economice ascunse în putere politică netransparentă și să prevină situațiile în care un concurent beneficiază de avantaje materiale care nu sunt accesibile celorlalți și nu pot fi supuse controlului public.

Atunci când cheltuielile sunt suportate în afara conturilor oficiale, prin persoane interpuse, organizații formal independente, rețele de activiști remunerați sau canale financiare externe, alegătorul nu mai cunoaște identitatea reală a celor care susțin și influențează oferta politică.

Într-o asemenea situație, competiția rămâne pluralistă numai în aparență. În realitate, unul dintre concurenți beneficiază de o capacitate de organizare, promovare și mobilizare care nu rezultă din susținerea transparentă a membrilor și alegătorilor săi, ci din resurse ascunse și inaccesibile controlului democratic.

Colegiul consideră, prin urmare, că transparența finanțării reprezintă o condiție materială a pluralismului, iar nu o formalitate exterioară acestuia.

Faptele stabilite în prezenta cauză nu privesc omisiunea declarării unei donații izolate, depășirea accidentală a unui plafon sau întârzierea prezentării unui raport financiar.

Materialul probator relevă un ansamblu de activități interdependente: recrutarea și organizarea activiștilor; împărțirea acestora în structuri regionale și teritoriale; transmiterea periodică a sarcinilor; remunerarea prin canale financiare din afara Republicii Moldova; utilizarea plăților în numerar și prin persoane interpuse; promovarea coordonată în mediul online; suportarea unor cheltuieli de presă și publicitate nedeclarate; mobilizarea

participanților la întruniri; contactarea și remunerarea alegătorilor; integrarea infrastructurii unor structuri politice anterioare în activitatea partidului.

Această pluralitate de mijloace demonstrează că nerespectarea regulilor de finanțare nu era incidentală, ci constituia modul de funcționare al mecanismului.

Resursele nedeclarate nu au fost utilizate pentru o activitate periferică, fără influență asupra campaniei. Ele au susținut funcții esențiale ale competiției electorale: comunicarea politică, mobilizarea electoratului, organizarea teritorială și influențarea comportamentului de vot.

Colegiul consideră că o asemenea structură prezintă un caracter sistemic deoarece este aptă să se reproducă, să se adapteze și să opereze independent de circuitul legal de control.

Gravitatea amenințării este determinată și de amploarea mecanismului.

Probele descriu participarea a sute de activiști, organizarea acestora pe regiuni, întruniri cu peste 600 de persoane, rețele digitale alcătuite din aproximativ 200 de membri și existența unui număr semnificativ de membri ai partidului care figurau drept beneficiari ai unor transferuri efectuate prin aceeași infrastructură financiară.

Materialele conțin estimări privind utilizarea lunară a unor resurse de ordinul milioanelor de lei. Colegiul a arătat că aceste valori nu pot fi însumate mecanic și nu permit stabilirea unui cuantum total exact.

Totuși, imposibilitatea determinării sumei exacte nu înlătură dimensiunea fenomenului. Numărul participanților, periodicitatea remunerațiilor, extinderea regională și diversitatea activităților demonstrează că mecanismul dispunea de resurse considerabil superioare celor asociate unor inițiative locale sau spontane.

Un asemenea avantaj financiar este apt să modifice condițiile reale ale competiției. Partidele care își desfășoară activitatea exclusiv prin mijloace declarate și supuse plafoanelor legale nu pot concura în condiții egale cu o formațiune susținută concomitent printr-o infrastructură financiară paralelă.

Colegiul subliniază că egalitatea de șanse nu presupune egalitatea absolută a resurselor. Partidele pot avea niveluri diferite de susținere și capacitate organizațională. Ceea ce ordinea democratică nu poate admite este dobândirea unui avantaj determinant prin resurse interzise, ascunse controlului public și provenite din surse care nu sunt autorizate să finanțeze viața politică națională.

Caracterul extern al finanțării conferă faptelor o gravitate suplimentară. Interdicția finanțării partidelor de către surse străine urmărește să protejeze autonomia procesului politic național. Alegerile trebuie să exprime opțiunile cetățenilor și confruntarea legitimă dintre proiectele politice existente în societate, nu capacitatea unor actori externi de a transforma resursele economice și infrastructura de influență în putere electorală.

Colegiul nu consideră că orice contact cu persoane, organizații ori instituții din străinătate este incompatibil cu activitatea democratică. Partidele pot coopera internațional, pot participa la familii politice europene și pot beneficia de schimburi de experiență, în limitele legii.

Problema apare atunci când actorii externi furnizează în mod ocult resurse financiare, coordonează activiști, stabilesc direcțiile de comunicare și susțin un concurent electoral în afara cadrului legal.

În asemenea condiții, finanțarea externă nu mai reprezintă solidaritate politică ori cooperare internațională, ci un mijloc de intervenție în formarea voinței politice interne.

Colegiul reține că în prezenta cauză resursele externe nu au fost folosite pentru o activitate transparentă și declarată. Ele au fost distribuite printr-o bancă străină, prin aplicații, numerar și intermediari, fiind orientate către activiști, membri, promotori și alegători.

Caracterul disimulat al circuitului demonstrează că sursa reală a sprijinului trebuia să rămână necunoscută publicului și autorității electorale.

Colegiul acordă relevanță și împrejurării că o parte importantă a infrastructurii utilizate provenea din structurile afiliate fostului Partid Politic „ȘOR”, declarat neconstituțional.

Această constatare trebuie abordată cu o precauție deosebită. Foștii membri și simpatizanți ai unui partid declarat neconstituțional nu sunt privați de drepturile lor politice și pot adera la alte formațiuni, participa la campanii și exprima opinii politice.

De asemenea, simpla similitudine ideologică sau apropierea politică de foștii reprezentanți ai unei formațiuni interzise nu poate justifica sancționarea unui alt partid.

Relevanța prezentei cauze nu rezultă însă din identitatea politică anterioară a unor persoane, ci din menținerea funcțională a structurilor: aceiași coordonatori, aceleași grupuri teritoriale, aceleași metode de remunerare, aceleași canale financiare și capacitatea de a orienta organizat activiștii către susținerea unui nou beneficiar electoral.

În aceste condiții, nu este vorba despre exercitarea individuală a libertății de asociere de către foști membri, ci despre transferul unei infrastructuri organizate care continua să funcționeze potrivit unui sistem de coordonare și finanțare externă.

Colegiul consideră că utilizarea unui partid legal înregistrat pentru a integra și activa o asemenea infrastructură este aptă să golească de efecte mecanismele constituționale de apărare a democrației.

Aceasta nu înseamnă că Partidul Politic „MOLDOVA MARE” trebuie calificat automat drept succesor juridic al formațiunii declarate neconstituționale. Ceea ce prezintă relevanță este continuitatea operațională a mecanismului și acceptarea sa de către conducerea partidului.

Un proces electoral democratic presupune ca alegătorul să își formeze și să își exprime opțiunea în mod liber.

Persuasiunea politică, promisiunile electorale, campaniile persuasive și criticile adresate adversarilor sunt inerente alegerilor. Partidele urmăresc în mod legitim să influențeze alegătorii prin idei, programe și argumente.

Limita este depășită atunci când opțiunea electorală este determinată prin bani, bunuri, servicii sau alte avantaje materiale.

Materialele examinate indică instalarea aplicației „PSB” în telefoanele unor alegători, promisiunea și transmiterea unor sume și solicitarea exercitării votului în favoarea Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Colegiul a arătat că existența unor cauze penale pendinte nu demonstrează automat săvârșirea infracțiunilor imputate. Totuși, actele materiale prezentate — declarații, capturi de ecran, examinarea telefoanelor, liste și stenograme — oferă o bază suficientă pentru a constata, în cadrul prezentei proceduri, că resursele mecanismului au fost utilizate și pentru determinarea comportamentului electoral.

Această conduită afectează direct libertatea votului. Alegătorul nu mai este tratat ca participant autonom la procesul democratic, ci ca destinatar al unei prestații materiale în schimbul unei conduite electorale determinate.

Instanța consideră că influențarea prin avantaje materiale este incompatibilă cu noțiunea alegerilor libere, deoarece substituie confruntării de idei o relație de dependență economică și tranzacționează exercițiul unui drept fundamental.

Mecanismul a cuprins și o componentă extinsă de comunicare digitală.

Probele descriu remunerarea persoanelor pentru distribuirea unor mesaje stabilite de coordonatori, promovarea imaginii partidului și a liderului său, precum și denigrarea instituțiilor statului, a guvernării și a orientării europene a Republicii Moldova.

Colegiul subliniază că exprimarea unor opinii critice la adresa autorităților și contestarea orientării geopolitice a statului beneficiază de protecția cea mai largă. Un partid nu poate fi sancționat pentru că promovează suveranismul, contestă integrarea europeană sau susține relații mai apropiate cu un alt stat.

Problema prezentei cauze nu privește conținutul ideologic al mesajelor, ci modalitatea ocultă de producere și amplificare a acestora.

Atunci când sute de conturi și persoane sunt remunerate, coordonate și prezentate publicului drept manifestări spontane ale opiniei cetățenești, spațiul informațional este denaturat. Alegătorul este expus unei aparente pluralități de voci care, în realitate, provin dintr-un centru comun de comandă și finanțare.

Această tehnică afectează posibilitatea publicului de a aprecia autenticitatea susținerii de care se bucură un mesaj politic și creează artificial impresia unui curent social mai amplu decât cel existent în mod real.

Colegiul nu sancționează mesajul politic, ci caracterul disimulat și finanțat al mecanismului de amplificare.

Egalitatea de șanse este încălcată atunci când un partid beneficiază de servicii, resurse umane și cheltuieli care nu sunt declarate și nu sunt incluse în limitele aplicabile celorlalți concurenți.

Partidul Politic „MOLDOVA MARE” a depus rapoarte financiare și a susținut că acestea nu conțineau inadvertențe. Totuși, corectitudinea formală a rapoartelor nu reflecta ansamblul resurselor utilizate în beneficiul său.

Campania reală nu se limita la activitățile achitate din contul electoral. Ea includea și rețeaua digitală remunerată, activiștii teritoriali, serviciile media, infrastructura logistică și activitățile de influențare suportate de terți.

Această disociere dintre campania declarată și campania efectivă împiedică autoritatea electorală, concurenții și societatea să compare în mod real resursele utilizate.

În același timp, ea permite partidului să beneficieze de avantajele plafonării și controlului formal, continuând să utilizeze resurse suplimentare în afara sistemului.

Colegiul consideră că un asemenea mecanism afectează substanța egalității de șanse, nu numai respectarea formală a unor obligații contabile.

Încrederea publicului reprezintă o condiție a legitimității alegerilor.

Cetățenii trebuie să poată considera că rezultatul electoral reflectă voturile exprimate liber și că formațiunile au concurat în limitele unui cadru juridic comun.

Existența unor rețele de remunerare clandestină, a transferurilor externe și a coruperii alegătorilor este aptă să creeze percepția că succesul electoral nu depinde de susținerea politică autentică, ci de capacitatea de a mobiliza resurse ascunse.

Această percepție nu afectează numai imaginea partidului implicat. Ea se extinde asupra întregului proces și asupra instituțiilor rezultate din alegeri.

Colegiul nu poate fundamenta limitarea libertății de asociere numai pe riscul reputațional sau pe reacția negativă a publicului. Totuși, atunci când neîncrederea rezultă din fapte obiective care afectează libertatea votului și egalitatea competiției, protejarea încrederii devine un interes democratic legitim.

Gravitatea faptelor este amplificată de modalitățile prin care circuitul financiar și activitățile au fost ascunse.

Materialele indică utilizarea unei bănci străine și a unei aplicații aferente, plăți în numerar, persoane interpuse, diferențierea dintre componenta oficială și cea neoficială a unor servicii, precum și folosirea unor organizații civice, rețele digitale și entități comerciale distincte formal de partid.

Aceste modalități nu sunt compatibile cu o eroare de raportare ori cu interpretarea greșită a unei obligații tehnice.

Ele indică o separare deliberată între beneficiul politic real și evidența financiară oficială.

Colegiul reține că tocmai caracterul disimulat a permis mecanismului să funcționeze pe o perioadă îndelungată și să combine finanțarea activiștilor, promovarea, mobilizarea și influențarea alegătorilor fără ca aceste costuri să fie reflectate în conturile partidului.

Colegiul trebuie să stabilească nu doar gravitatea faptelor trecute, ci și dacă mecanismul prezenta un risc actual la data examinării cauzei.

O măsură preventivă nu poate fi justificată numai ca reacție punitivă la încălcări consumate. Ea trebuie să răspundă unui pericol de continuare sau repetare.

Materialele descriu o infrastructură stabilă: coordonatori, grupuri regionale, canale de comunicare, mecanisme de plată și persoane integrate în structurile partidului.

Această infrastructură nu era dependentă de un singur eveniment și putea fi reorientată rapid către alte activități politice.

Faptul că mecanismul fusese activ cel puțin din anul 2024, fusese adaptat după preluarea conducerii partidului în martie 2025 și intensificat în campania din septembrie 2025 demonstrează capacitatea sa de continuitate.

Partidul nu a prezentat date privind dezafilierea activiștilor, încetarea contactelor, returnarea resurselor, înlăturarea persoanelor implicate ori instituirea unor mecanisme interne care să împiedice repetarea faptelor.

În aceste condiții, Colegiul consideră că riscul nu era ipotetic sau exclusiv retrospectiv. Structura și resursele necesare continuării activităților existau și puteau fi reactivate în lipsa unei intervenții.

Actualitatea amenințării este confirmată și de proximitatea faptelor față de alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025.

O parte importantă a sesizărilor și constatărilor privea perioada 15–26 septembrie 2025. La 13 septembrie, rețeaua digitală ar fi primit instrucțiunea expresă de a orienta

activitatea exclusiv către promovarea partidului. În aceeași perioadă au fost organizate întruniri, mobilizate structuri și documentate acte de determinare a alegătorilor.

Colegiul observă că apropierea scrutinului amplifică efectul activităților. În ultimele zile ale campaniei, concurenții au posibilități limitate de a contracara avantajele ilicite, iar autoritățile au un interval restrâns pentru restabilirea condițiilor egale.

În plus, consecințele unui vot influențat prin resurse nedeclarate nu pot fi integral reparate după desfășurarea alegerilor. Odată exprimate voturile și atribuite mandatele, reconstituirea voinței electorale nealterate devine dificilă sau imposibilă.

Prin urmare, riscul producerii unor consecințe greu reversibile era real și imediat.

Colegiul consideră indispensabil să delimiteze pericolul identificat de dezacordul autorităților față de programul sau discursul Partidului Politic „MOLDOVA MARE”.

Formațiunea nu poate fi limitată pentru că promovează mesaje suveraniste, conservatoare, eurosceptice ori favorabile consolidării relațiilor cu Federația Rusă.

Într-o societate democratică, asemenea poziții trebuie confruntate prin dezbatere politică, chiar dacă sunt contestate de majoritatea parlamentară sau de alte instituții.

Pericolul constatat în prezenta cauză nu rezultă din ideologia partidului. El rezultă din mijloacele utilizate: finanțare externă ocultă, remunerarea clandestină a activiștilor, suportarea cheltuielilor prin terți, mobilizarea unei infrastructuri coordonate din exterior și influențarea materială a alegătorilor.

Colegiul ar fi ajuns la aceeași concluzie indiferent de orientarea ideologică a beneficiarului, dacă aceleași metode ar fi fost utilizate de un partid proeuropean, liberal, socialist, conservator sau de altă orientare.

Această distincție este esențială pentru a exclude orice aparență că măsura urmărește suprimarea unei opinii politice.

Partidul ar putea susține că faptele constatate reprezintă nereguli electorale ce puteau fi sancționate prin amenzi, confiscări, avertismente sau corectarea rapoartelor.

Colegiul admite că sancțiunile ordinare trebuie să constituie răspunsul obișnuit la încălcările legislației privind finanțarea politică.

În prezenta cauză însă, faptele nu pot fi fragmentate artificial în transferuri, postări, întruniri și plăți individuale.

Apreciate cumulativ, ele relevă un sistem paralel de susținere politică, organizat în afara conturilor oficiale și destinat să opereze tocmai prin evitarea mecanismelor obișnuite de control.

Aplicarea unei amenzi pentru un episod izolat nu ar înlătura rețeaua, coordonatorii, canalele financiare și capacitatea de mobilizare care generau încălcările.

De aceea, gravitatea nu rezultă numai din suma unei anumite plăți sau din numărul unei anumite postări, ci din caracterul structural al mecanismului.

O democrație nu poate restrânge activitatea unui partid numai în baza unei temeri generale că acesta ar putea încălca legea în viitor.

Pericolul trebuie să fie susținut de fapte concrete și suficient de apropiat pentru a justifica intervenția.

În prezenta cauză, amenințarea nu rezultă din declarații programatice despre acțiuni viitoare. Materialele indică activități deja desfășurate: transferuri efectuate, activiști remunerați, sarcini transmise, servicii contractate, întruniri organizate și alegători contactați.

Riscul de continuare se întemeiază pe funcționarea efectivă a mecanismului și pe menținerea elementelor sale structurale.

Instanța consideră, prin urmare, că pericolul era real, deoarece se materializase deja prin acțiuni concrete, și actual, deoarece operațiunile continuau în proximitatea imediată a scrutinului.

Colegiul nu reține că existența Partidului Politic „MOLDOVA MARE”, ca atare, constituia o amenințare pentru democrație și nici că programul formațiunii urmărea abolirea ordinii constituționale.

Amenințarea identificată avea o natură instrumentală: utilizarea unui partid politic legal pentru canalizarea unor resurse externe și pentru integrarea unei infrastructuri de influență care opera în afara regulilor democratice.

Această amenințare era gravă deoarece afecta simultan mai multe garanții ale procesului electoral: autonomia față de influențe financiare externe; transparența finanțării; egalitatea de șanse; libertatea de formare a opiniei; libertatea votului; autenticitatea susținerii politice; încrederea în rezultatul alegerilor.

Colegiul consideră că afectarea cumulativă a acestor garanții era aptă să altereze rezultatul competiției și legitimitatea instituțiilor formate în urma scrutinului.

Apreciind natura, amploarea, continuitatea, caracterul disimulat și finalitatea faptelor constatate, Colegiul consideră că mecanismul imputabil Partidului Politic „MOLDOVA MARE” a creat o amenințare reală, actuală și gravă pentru integritatea procesului democratic.

Această concluzie nu se întemeiază pe orientarea ideologică a formațiunii, pe criticile sale față de autorități ori pe apropierea politică de anumite state sau grupuri.

Ea rezultă din utilizarea unor resurse externe și nedeclarate pentru finanțarea unei infrastructuri organizate de promovare și mobilizare electorală, din implicarea unor persoane integrate în structurile partidului, din suportarea clandestină a cheltuielilor politice și din utilizarea mijloacelor financiare pentru influențarea directă a alegătorilor.

Mecanismul era sistemic, deoarece nu reprezenta o succesiune întâmplătoare de abateri, ci combina într-o structură funcțională finanțarea, coordonarea, comunicarea, mobilizarea și influențarea votului.

El era real, deoarece activitățile fuseseră deja puse în executare și erau susținute prin probe concrete.

El era actual, deoarece funcționa în proximitatea imediată a alegerilor parlamentare, iar structurile și canalele sale de finanțare rămâneau disponibile.

El era grav, deoarece era apt să denatureze egalitatea competiției, să ascundă identitatea intereselor care susțineau partidul, să influențeze libertatea alegătorului și să afecteze legitimitatea rezultatului electoral.

Colegiul consideră, în consecință, că faptele depășeau nivelul unor încălcări administrative ordinare și activau dreptul și obligația statului de a proteja procesul democratic împotriva unei forme organizate de finanțare și influență politică ocultă.

Stabilirea existenței unei amenințări grave nu este însă suficientă pentru a justifica automat măsura solicitată. Colegiul urmează să examineze dacă intervenția răspundea unei nevoi sociale imperioase, dacă motivele invocate de autorități erau relevante și suficiente și dacă limitarea activității partidului era proporțională cu scopurile legitime urmărite.

IV. COMPATIBILITATEA LIMITĂRII ACTIVITĂȚII PARTIDULUI POLITIC CU ARTICOLUL 11 DIN CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

1. Existența unei ingerințe în exercitarea libertății de asociere

Colegiul reține, de la bun început, că limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE" constituie o ingerință în exercitarea dreptului la libertatea de asociere, garantat de articolul 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Deși măsura nu determină dizolvarea formațiunii, nu îi stinge personalitatea juridică și nu conduce la lichidarea patrimoniului său, aceasta restrânge temporar posibilitatea partidului de a-și desfășura activitatea politică în condițiile stabilite de lege. Prin efectele sale, măsura afectează nu numai partidul ca persoană juridică, ci și capacitatea membrilor și simpatizanților săi de a urmări în mod colectiv obiective politice și de a participa, prin intermediul formațiunii, la formarea voinței politice.

Partidele politice reprezintă forme asociative indispensabile pluralismului și funcționării democrației. Prin intermediul lor, cetățenii elaborează și promovează proiecte politice, participă la competiția electorală și contribuie la formarea instituțiilor reprezentative. Din acest motiv, orice măsură care afectează capacitatea unui partid de a acționa trebuie supusă unui control riguros.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului subliniază că nu poate exista democrație fără pluralism și că partidele politice beneficiază de protecția conjugată a articolelor 10 și 11 din Convenție. Protecția se extinde inclusiv asupra ideilor care contestă politica guvernării, ordinea economică sau orientarea geopolitică a statului, atât timp cât mijloacele utilizate sunt legale și democratice.

Prin urmare, faptul că Partidul Politic „MOLDOVA MARE" continuă să existe formal nu înlătură existența ingerinței. Intensitatea acesteia urmează a fi apreciată la etapa examinării proporționalității.

Potrivit articolului 11 alin. (2) din Convenție, ingerința poate fi compatibilă cu libertatea de asociere numai dacă îndeplinește cumulativ trei condiții: este prevăzută de lege, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime și este necesară într-o societate democratică.

2. Dacă ingerința era prevăzută de lege

a) Existența unui temei în dreptul intern

Măsura solicitată de Ministerul Justiției își are temeiul în articolul 21 alin. (3^1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.

Norma îi permite Ministerului Justiției să se adreseze direct Curții, fără parcurgerea procedurii prealabile de avertizare, și să solicite limitarea activității unui partid politic pentru un termen de până la douăsprezece luni, dacă acțiunile sau inacțiunile formațiunii amenință valorile protejate de lege și sunt însoțite, între altele, de: acțiuni de subminare a proceselor electorale; acte de corupere pe scară largă a alegătorilor; finanțare ilegală sau acordare ilegală de servicii ori valori materiale partidului sau concurentului electoral; introducerea sistematică și ilegală în țară a mijloacelor financiare destinate activităților curente ori electorale ale partidului.

Articolul 21 alin. (8) stabilește, ca regulă, că activitatea unui partid nu poate fi limitată în timpul campaniei electorale la care acesta participă și nu poate fi limitată pentru încălcări minore. Legea admite derogarea numai în cazul încălcărilor grave prevăzute în mod expres de articolele 3 și 21 alin. (3¹).

Colegiul constată că ingerința are, așadar, un temei expres în dreptul intern.

Existența formală a unei norme nu este însă suficientă. Expresia „prevăzută de lege" presupune ca norma să fie accesibilă, suficient de previzibilă și însoțită de garanții împotriva arbitrariului.

b) Accesibilitatea normei

Legea nr. 294/2007 este publicată și accesibilă destinatarilor săi. Partidele politice, în calitate de participanți profesioniști la viața publică și electorală, trebuie să cunoască atât regulile referitoare la sursele permise de finanțare, cât și consecințele utilizării unor fonduri externe, nedeclarate sau provenite din surse interzise.

Interdicțiile privind finanțarea străină, suportarea cheltuielilor electorale de către terți și coruperea alegătorilor nu au un caracter nou, ocult ori dificil de identificat. Ele se înscriu în cadrul normativ general aplicabil tuturor concurenților electorali.

Partidul putea, așadar, să cunoască existența normelor relevante și consecințele juridice ale încălcării lor.

c) Previzibilitatea aplicării normei

Previzibilitatea nu presupune ca o lege să enumere fiecare modalitate concretă prin care poate fi realizată finanțarea ilegală. Mecanismele de disimulare a resurselor pot îmbrăca forme variate și se pot adapta practicilor de control.

Este suficient ca norma să permită persoanei interesate, beneficiind la nevoie de consiliere juridică, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele conduitei sale.

În prezenta cauză, articolul 21 alin. (3¹) identifică atât valorile amenințate, cât și categoriile de fapte care permit recurgerea la procedura urgentă. Norma precizează autoritatea abilitată să inițieze procedura, instanța competentă să aplice măsura și durata maximă a limitării.

De asemenea, articolul 21 alin. (8) exclude aplicarea măsurii pentru încălcări minore și stabilește caracterul excepțional al intervenției în timpul campaniei electorale.

Prin urmare, un partid politic putea prevedea că solicitarea și acceptarea unor fonduri externe nedeclarate, remunerarea clandestină a activiștilor, suportarea cheltuielilor electorale prin persoane interpuse și utilizarea banilor pentru influențarea alegătorilor puteau determina limitarea temporară a activității sale.

Partidul nu putea pretinde în mod rezonabil că asemenea fapte ar fi atras numai obligația corectării raportului financiar sau o sancțiune pecuniară, indiferent de amploarea și finalitatea lor.

d) Garanțiile împotriva arbitrariului

Aplicarea măsurii nu este lăsată la discreția exclusivă a unei autorități administrative.

Ministerul Justiției poate numai să sesizeze Curtea. Existența faptelor, imputabilitatea lor partidului, gravitatea amenințării și durata măsurii sunt stabilite printr-o procedură judiciară contradictorie.

Partidul a avut posibilitatea să cunoască acuzațiile formulate, să prezinte explicații și probe, să conteste materialele autorităților și să solicite aprecierea individuală a fiecărei categorii de informații.

Instanța a exercitat un control propriu asupra probelor și nu a considerat hotărârea Comisiei Electorale Centrale, informațiile Serviciului de Informații și Securitate ori materialele cauzelor penale drept acte care ar predetermina soluția.

Totodată, hotărârea poate fi contestată cu recurs, iar controlul exercitat de Curtea Supremă de Justiție reprezintă o garanție suplimentară împotriva unei aplicări arbitrare.

În plus, măsura are o durată legal determinată, iar reluarea activității poate interveni înaintea expirării termenului dacă sunt înlăturate neconformitățile și sunt îndeplinite condițiile prevăzute de articolul 21 alin. (6) din Legea privind partidele politice.

Aceste garanții delimitează suficient marja de apreciere a autorităților.

e) Incidența concretă a articolului 21 alin. (3¹)

Colegiul a stabilit că faptele imputabile Partidului Politic „MOLDOVA MARE" nu constituiau încălcări minore.

Acestea au inclus finanțarea externă și nedeclarată, acordarea de servicii și avantaje materiale în beneficiul partidului, introducerea și distribuirea sistematică a resurselor printr-o infrastructură financiară paralelă, precum și utilizarea acestora pentru promovare, mobilizare electorală și influențarea directă a alegătorilor.

Conduita se încadrează în categoriile prevăzute de articolul 21 alin. (3¹) lit. a), c), d) și e) din Legea nr. 294/2007.

Caracterul repetat, organizat și sistemic al activităților justifică aplicarea procedurii speciale, fără parcurgerea avertizării prealabile prevăzute pentru neregulile susceptibile de remediere prin conduita voluntară a partidului.

În consecință, Colegiul conchide că ingerința era prevăzută de o lege accesibilă și suficient de previzibilă, care oferea garanții adecvate împotriva arbitrariului.

3. Dacă ingerința urmărea un scop legitim

Ministerul Justiției a invocat necesitatea protejării suveranității și independenței statului, a securității naționale, a ordinii publice și a integrității procesului electoral.

Scopurile prevăzute de articolul 11 alin. (2) din Convenție includ protejarea securității naționale, a siguranței publice, prevenirea dezordinii sau a infracțiunilor și protejarea drepturilor și libertăților altora.

Colegiul consideră că prevenirea finanțării politice externe și clandestine poate fi raportată la protecția securității naționale și a ordinii publice atunci când resursele sunt utilizate în cadrul unei operațiuni organizate de influențare a proceselor politice interne.

În același timp, prevenirea coruperii alegătorilor, protejarea libertății votului și menținerea egalității de șanse dintre concurenții electorali urmăresc protejarea drepturilor și libertăților altora.

Alegătorii au dreptul ca voința lor politică să fie formată și exprimată fără cumpărarea votului, fără manipularea provenită din campanii disimulate și fără ca rezultatul scrutinului să fie alterat prin resurse nedeclarate. Și ceilalți concurenți electorali

au dreptul să participe la o competiție în care regulile privind finanțarea și plafoanele de cheltuieli sunt aplicate în mod egal.

Colegiul subliniază că scopul ingerinței nu constă în reprimarea ideilor promovate de partid. Măsura nu este determinată de discursul suveranist, conservator, eurosceptic ori favorabil unor relații mai apropiate cu Federația Rusă.

Într-o societate democratică, asemenea poziții beneficiază de protecția articolelor 10 și 11 din Convenție și trebuie combătute, dacă este cazul, prin dezbatere politică, nu prin interdicții.

Intervenția statului privește mijloacele utilizate de partid: finanțarea externă ocultă, remunerarea clandestină a activiștilor, suportarea cheltuielilor electorale prin terți și folosirea resurselor materiale pentru influențarea alegătorilor.

Colegiul conchide că ingerința urmărea scopurile legitime ale protejării securității naționale, prevenirii dezordinii și a infracțiunilor și protejării drepturilor și libertăților altora.

4. Dacă ingerința era necesară într-o societate democratică

a) Principiile generale

Noțiunea de „necesitate” presupune existența unei nevoi sociale imperioase. Termenul nu este sinonim cu „util”, „rezonabil” sau „oportun”.

Instanța trebuie să verifice dacă motivele invocate pentru justificarea măsurii sunt relevante și suficiente și dacă ingerința este proporțională cu scopurile legitime urmărite.

În cazul partidelor politice, controlul trebuie să fie deosebit de riguros. Limitarea activității unei formațiuni afectează pluralismul și poate influența structura competiției politice. Numai motive convingătoare și imperative pot justifica o asemenea ingerință.

Marja de apreciere a statului nu este nelimitată. Instanța trebuie să examineze în mod independent circumstanțele cauzei, să verifice existența unui pericol real și suficient de grav și să se asigure că sancțiunea nu a fost utilizată pentru eliminarea unui concurent incomod sau pentru reprimarea unei orientări politice.

Totodată, Convenția nu obligă statul să rămână pasiv până când mecanismele antidemocratice produc efecte ireversibile. Un stat poate adopta măsuri preventive dacă pericolul este demonstrat prin fapte concrete, este suficient de iminent și nu poate fi înlăturat în mod efectiv prin intervenții mai puțin restrictive.

b) Existența unei nevoi sociale imperioase

Colegiul a stabilit că, în perioada relevantă, Partidul Politic „MOLDOVA MARE” a beneficiat în mod conștient de un mecanism organizat de finanțare și mobilizare alimentat prin resurse externe și nedeclarate.

Mecanismul nu s-a limitat la suportarea unui serviciu izolat. El a cuprins structuri regionale, coordonatori, activiști remunerați, promovare online, mobilizare teritorială, servicii media și acțiuni de influențare materială a alegătorilor.

Faptele s-au desfășurat pe o perioadă extinsă și au fost intensificate în apropierea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025.

Prin urmare, la momentul sesizării Curții, riscul nu era ipotetic. Activitățile fuseseră deja puse în executare, resursele erau distribuite, iar infrastructura necesară continuării mecanismului rămânea funcțională.

Necesitatea intervenției era amplificată de faptul că efectele asupra procesului electoral nu puteau fi reparate integral ulterior. Odată ce alegătorii sunt influențați prin avantaje materiale, iar competiția este denaturată prin resurse clandestine, simpla aplicare ulterioară a unei amenzi nu poate reconstitui condițiile în care votul ar fi fost exprimat în lipsa acestor intervenții.

Colegiul consideră că protejarea autenticității procesului electoral și prevenirea continuării unei infrastructuri externe de influență politică răspundeau unei nevoi sociale imperioase.

c) Relevanța și suficiența motivelor care justifică ingerința

Motivele care fundamentează intervenția sunt relevante, deoarece privesc valori aflate în centrul unei societăți democratice: transparența finanțării politice, libertatea votului, egalitatea de șanse și autonomia procesului electoral.

Ele sunt și suficiente, deoarece nu se întemeiază exclusiv pe rapoarte informative, suspiciuni generale ori pe asocierea ideologică a partidului cu persoane controversate.

Colegiul a identificat un ansamblu de elemente concordante privind existența unei structuri organizate; utilizarea unor canale financiare comune; efectuarea de plăți periodice; orientarea activităților către partid; implicarea persoanelor din conducerea și structurile formațiunii; solicitarea unor resurse pentru activitățile partidului; suportarea clandestină a serviciilor de promovare; utilizarea mijloacelor financiare pentru influențarea votului.

Colegiul a examinat și explicațiile alternative referitoare la voluntariat, acțiunile independente ale simpatizanților, natura privată a transferurilor și necunoașterea activităților de către conducere. Aceste explicații nu au fost apte să ofere o justificare coerentă pentru convergența probelor.

Sancțiunea nu se întemeiază, așadar, pe culpa prin asociere și nici pe simpla prezență a foștilor membri ai altor formațiuni în activitatea partidului. Ea se întemeiază pe conduita imputabilă partidului și pe integrarea conștientă a resurselor ilegale în activitatea sa politică.

d) Severitatea ingerinței

Curtea recunoaște că limitarea activității pentru douăsprezece luni reprezintă o ingerință severă.

Durata aplicată coincide cu limita maximă permisă de lege. Măsura restrânge capacitatea partidului de a desfășura activitățile prevăzute de lege și produce efecte asupra membrilor, simpatizanților și alegătorilor care se identifică cu programul său.

Aplicarea maximului legal nu poate fi justificată numai prin repetarea formulelor referitoare la gravitatea faptelor. Instanța trebuie să explice de ce un termen mai scurt nu ar fi fost suficient pentru atingerea scopului urmărit.

În același timp, intensitatea ingerinței trebuie comparată cu dizolvarea partidului. Spre deosebire de aceasta din urmă, limitarea: nu stinge existența juridică a formațiunii; nu conduce la lichidarea sa; nu presupune confiscarea patrimoniului ca efect al încetării

existenței; nu interzice definitiv membrilor să urmărească în comun obiectivele politice; permite reluarea activității după expirarea termenului sau, în condițiile legii, după înlăturarea neconformităților.

Măsura este, prin urmare, severă, dar reversibilă. Ea urmărește întreruperea mecanismului ilegal și crearea condițiilor pentru reluarea ulterioară a activității în limitele legii, nu eliminarea definitivă a partidului din viața politică.

e) Dacă sancțiunile mai puțin intruzive erau suficiente

Principiul proporționalității impune instanței să examineze dacă scopurile urmărite puteau fi realizate prin măsuri care afectau într-o măsură mai redusă libertatea de asociere.

Printre alternativele teoretic disponibile se numără avertismentul, obligarea la corectarea rapoartelor financiare, confiscarea sumelor, aplicarea unei amenzi, restrângerea finanțării publice, sancționarea persoanelor fizice implicate sau limitarea pentru o perioadă mai scurtă.

Colegiul consideră că avertismentul și obligația de remediere sunt adecvate atunci când încălcarea este punctuală, transparent identificabilă și poate fi înlăturată prin corectarea voluntară a conduitei.

În prezenta cauză, mecanismul era conceput și organizat tocmai pentru a funcționa în afara evidenței oficiale. El cuprindea mai multe niveluri, intermediari, plăți electronice și în numerar, structuri formal distincte și un număr considerabil de participanți.

O simplă solicitare de corectare a raportului financiar nu ar fi eliminat coordonatorii, canalele de plată, rețelele digitale și capacitatea de mobilizare teritorială.

Aplicarea unei amenzi ar fi sancționat partidul retrospectiv, dar nu ar fi împiedicat continuarea mecanismului. În raport cu amploarea resurselor externe identificate, o sancțiune pecuniară risca să fie absorbită ca un simplu cost al desfășurării operațiunii.

Confiscarea sumelor ar fi fost insuficientă, deoarece nu a putut fi stabilit și localizat întregul cuantum al resurselor, iar o parte importantă a avantajelor fusese furnizată sub forma serviciilor, activității umane și infrastructurii logistice.

Sancționarea exclusivă a persoanelor fizice nu ar fi răspuns implicării formațiunii ca subiect colectiv. Colegiul a constatat că mecanismul fusese cunoscut și acceptat la nivelul conducerii și integrat în activitatea partidului.

De asemenea, intervenția exclusivă împotriva activiștilor de nivel inferior ar fi permis menținerea coordonatorilor și reconstituirea rapidă a rețelei prin alte persoane.

Colegiul consideră, prin urmare, că sancțiunile administrative și financiare ordinare, aplicate separat, nu erau apte să întrerupă mecanismul și să prevină repetarea lui.

f) Necesitatea limitării activității pentru termenul maxim de douăsprezece luni

Rămâne de stabilit dacă era necesară aplicarea termenului maxim prevăzut de lege.

Durata sancțiunii trebuie individualizată în raport cu natura și amploarea încălcărilor, gradul de implicare al conducerii, persistența mecanismului, capacitatea sa de reactivare și conduita partidului după descoperirea faptelor.

În prezenta cauză, Colegiul acordă importanță următoarelor circumstanțe.

În primul rând, mecanismul nu a fost creat pentru o acțiune singulară. Materialele indică o continuitate care începe cel puțin în anul 2024, se dezvoltă după preluarea conducerii partidului în martie 2025 și se intensifică în campania parlamentară.

În al doilea rând, activitatea a avut o extindere națională, prin structuri regionale de nord, centru și sud și prin rețele teritoriale capabile să mobilizeze sute de persoane.

În al treilea rând, finanțarea a vizat mai multe componente ale activității politice: organizarea internă, promovarea, mobilizarea, serviciile media și influențarea alegătorilor.

În al patrulea rând, implicarea nu s-a limitat la simpatizanți periferici. Datele privesc conducerea partidului, serviciul său de presă, coordonatori teritoriali, membri și persoane implicate în campanie.

În al cincilea rând, mecanismul era disimulat și dificil de dezactivat printr-o singură măsură financiară. El putea continua prin schimbarea intermediarilor, a conturilor, a aplicațiilor sau a persoanelor remunerate.

În al șaselea rând, partidul nu a demonstrat că, după descoperirea faptelor, a întreprins măsuri reale de delimitare și remediere. Nu au fost prezentate date privind investigarea internă, excluderea persoanelor implicate, încetarea contactelor, returnarea resurselor, denunțarea finanțatorilor sau instituirea unui mecanism credibil de conformitate financiară.

În aceste condiții, un termen redus nu ar fi oferit o perioadă suficientă pentru dezafectarea infrastructurii, întreruperea relațiilor financiare, reorganizarea structurilor teritoriale și instituirea unor garanții interne apte să prevină repetarea încălcărilor.

Durata de douăsprezece luni urmărește să acopere un ciclu suficient pentru verificarea reală a desprinderii partidului de mecanismul extern și pentru reconstruirea activității sale pe baze financiare transparente.

Colegiul subliniază că termenul maxim nu este aplicat ca pedeapsă pentru orientarea politică a partidului și nici ca mijloc de excludere permanentă din competiția democratică. El este justificat de durata, complexitatea și capacitatea de regenerare a mecanismului constatat.

g) Posibilitatea reluării anticipate a activității

Proporționalitatea măsurii este consolidată de faptul că termenul de douăsprezece luni nu operează în mod necesar ca o perioadă rigidă, insensibilă la conduita ulterioară a partidului.

Articolul 21 alin. (6) din Legea privind partidele politice permite reluarea activității după înlăturarea necorespunderilor care au justificat limitarea și informarea Ministerului Justiției, în condițiile stabilite de lege.

Această posibilitate conferă măsurii o dimensiune remedială. Partidul păstrează capacitatea de a influența durata efectivă a ingerinței prin: încetarea relațiilor cu structurile externe de finanțare; înlăturarea persoanelor implicate în gestionarea circuitelor ilegale; instituirea unor proceduri interne de control financiar; documentarea provenienței resurselor; delimitarea efectivă de rețelele de activiști remunerați; cooperarea cu autoritățile competente; demonstrarea faptului că activitatea poate fi reluată fără riscul repetării încălcărilor.

Prin urmare, deși Colegiul stabilește termenul de douăsprezece luni, menținerea efectivă a restricției pe întreaga perioadă depinde și de capacitatea partidului de a elimina cauzele care au determinat intervenția.

h) Impactul măsurii asupra membrilor și alegătorilor

Colegiul ia în considerare faptul că sancțiunea produce consecințe și asupra persoanelor care nu au fost implicate în faptele constatate.

Membrii de bună-credință nu pot fi prezumați participanți la mecanism numai în temeiul apartenenței lor la partid. De asemenea, alegătorii formațiunii au dreptul să își păstreze convingerile politice, să le exprime public și să susțină ideile promovate de aceasta.

Măsura nu urmărește sancționarea acestor persoane și nu le interzice exprimarea individuală, participarea la dezbaterea publică ori aderarea la alte forme asociative legale.

Impactul asupra lor este totuși inevitabil, deoarece libertatea de asociere politică are o dimensiune colectivă.

Acest impact nu poate prevala însă în mod absolut asupra necesității de a proteja drepturile celorlalți alegători și integritatea procesului electoral. Menținerea activității nestingherite a partidului, în condițiile persistenței mecanismului stabilit, ar fi permis continuarea avantajului ilegal și ar fi afectat drepturile întregului corp electoral.

Caracterul temporar și posibilitatea reluării activității după remediere reduc, fără a elimina, consecințele asupra membrilor neimplicați.

i) Riscul unui efect inhibitor asupra pluralismului

Colegiul a examinat și riscul ca aplicarea sancțiunii să producă un efect inhibitor asupra altor partide, determinându-le să evite contacte internaționale legitime, cooperarea cu organizații civice sau exprimarea unor poziții critice.

Pentru a evita un asemenea efect, motivele prezentei hotărâri trebuie înțelese în limitele faptelor constatate.

Măsura nu este justificată de: criticarea guvernării; contestarea integrării europene; promovarea unor idei suveraniste; cooperarea politică internațională transparentă; primirea sprijinului voluntar și neremunerat al cetățenilor; aderarea individuală a foștilor membri ai altor formațiuni.

Factorul determinant îl reprezintă combinarea finanțării externe clandestine cu organizarea sistematică, disimularea cheltuielilor, implicarea conducerii și influențarea materială a alegătorilor.

Delimitarea strictă a acestor împrejurări împiedică extinderea sancțiunii asupra activităților politice legitime.

j) Caracterul nepunitiv și preventiv al măsurii

Deși limitarea este prevăzută de lege ca răspuns la încălcări comise, finalitatea sa nu este exclusiv represivă.

Măsura urmărește să oprească funcționarea mecanismului, să împiedice utilizarea în continuare a resurselor externe și să creeze condițiile unei eventuale reluări a activității pe baze conforme legii.

Aceasta nu substituie răspunderea penală, contravențională sau patrimonială a persoanelor implicate și nu presupune constatarea vinovăției penale a partidului ori a membrilor săi.

Colegiul nu aplică sancțiunea pentru a exprima dezaprobarea morală față de partid, ci pentru a înlătura un risc concret și persistent pentru procesul democratic.

Caracterul preventiv este confirmat de natura temporară a măsurii și de posibilitatea reluării activității după remedierea neconformităților.

k) Echilibrul dintre apărarea democrației și menținerea pluralismului

Democrația are obligația de a tolera contestarea, opoziția și proiectele politice alternative. Ea nu poate invoca propria protecție pentru a înlătura arbitrar concurenți ori pentru a conserva poziția forțelor aflate la guvernare.

În același timp, pluralismul nu presupune obligația statului de a accepta utilizarea clandestină a resurselor externe, cumpărarea voturilor și simularea unei susțineri politice spontane.

Tolerarea unor asemenea mecanisme nu ar proteja democrația, ci ar permite transformarea libertăților democratice în instrumente pentru denaturarea procesului prin care se formează puterea publică.

Echilibrul nu se realizează prin alegerea abstractă între libertatea partidului și securitatea statului. El presupune protejarea simultană a dreptului formațiunii de a exista și a dreptului societății la un proces politic autentic.

În prezenta cauză, dizolvarea partidului nu a fost solicitată și nici dispusă. Curtea aplică o măsură temporară, susceptibilă de încetare anticipată după remedierea încălcărilor.

Această soluție păstrează posibilitatea revenirii formațiunii în viața politică, dar condiționează reluarea activității de desprinderea efectivă de mecanismul ilegal.

Colegiul consideră că limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE” răspunde unei nevoi sociale imperioase.

Motivele care justifică măsura sunt relevante și suficiente, fiind întemeiate pe existența unui mecanism organizat, extern, nedeclarat și imputabil conducerii formațiunii, utilizat pentru promovare, mobilizare și influențarea alegătorilor.

Sancțiunile mai puțin intruzive nu erau apte, luate separat sau împreună, să dezactiveze infrastructura, să întrerupă relațiile financiare și să prevină reconstituirea imediată a mecanismului.

Aplicarea termenului de douăsprezece luni este justificată de durata și amploarea activităților, extinderea teritorială, implicarea mai multor niveluri ale partidului, caracterul deliberat al disimulării, absența măsurilor de remediere și capacitatea rețelei de a se adapta și reactiva.

În același timp, sancțiunea nu determină încetarea existenței partidului, nu are un caracter definitiv și permite reluarea activității după înlăturarea neconformităților, în condițiile legii.

Colegiul a acordat o pondere adecvată rolului esențial al partidelor politice, impactului măsurii asupra membrilor și alegătorilor și riscului producerii unui efect inhibitor asupra pluralismului.

Aceste interese nu pot însă prevala asupra necesității de a proteja libertatea votului, egalitatea concurenților și autonomia procesului politic împotriva unei infrastructuri externe de finanțare și influență clandestină.

Prin urmare, Colegiul consideră că între severitatea ingerinței și gravitatea amenințării există un raport rezonabil de proporționalitate.

Colegiul constată că limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE” pentru un termen de douăsprezece luni constituie o ingerință în exercitarea libertății de asociere garantate de articolul 11 din Convenție.

Ingerința este prevăzută de articolul 21 alin. (3^1) și (8) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, norme care sunt accesibile, suficient de previzibile și însoțite de garanții jurisdicționale împotriva arbitrariului.

Măsura urmărește scopurile legitime ale protejării securității naționale, prevenirii dezordinii și a infracțiunilor și protejării drepturilor și libertăților altora, în particular a libertății alegătorilor și a dreptului concurenților electorali la o competiție desfășurată în condiții echitabile.

În sfârșit, ingerința răspunde unei nevoi sociale imperioase, se întemeiază pe motive relevante și suficiente și este proporțională cu gravitatea, amploarea, continuitatea și caracterul actual al amenințării stabilite.

Instanța subliniază că sancțiunea nu este aplicată din cauza programului politic, a opiniilor exprimate sau a orientării geopolitice a formațiunii. Ea este determinată exclusiv de mijloacele ilegale utilizate și de integrarea conștientă a unei infrastructuri externe și clandestine de finanțare și influență în activitatea partidului.

Prin caracterul său temporar, reversibil și orientat spre remediere, limitarea activității păstrează un echilibru just între imperativul apărării procesului democratic și obligația statului de a proteja pluralismul politic.

În consecință, Colegiul conchide că limitarea activității Partidului Politic „MOLDOVA MARE” pentru un termen de douăsprezece luni este necesară într-o societate democratică și compatibilă cu exigențele articolului 11 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, instanța urmează să delimiteze regimul juridic aplicabil măsurilor de asigurare stabilite prin încheierea Curții de Apel Centru din 2 octombrie 2025, în conformitate cu prevederile art.21 alin.(3^2) al Legii nr.294/2007 privind partidele politice, art.174 alin.(1) Cod de procedură civilă, stabilite până la pronunțarea în fond, cu titlu de măsuri provizorii, de regimul juridic privind limitarea activității Partidului Politic Moldova Mare, prevăzut de art.21 alin.(5) al Legii nr.294/2007 privind partidele politice.

În raport cu circumstanțele de fapt constatate, probele administrate și dispozițiile legale incidente, Colegiul concluzionează că sunt întrunite condițiile prevăzute de Legea nr. 294/2007 privind partidele politice pentru limitarea activității Partidului Politic „Moldova Mare”, motiv pentru care cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției urmează a fi admisă integral.

În conformitate cu prevederile art. art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, -

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic „Moldova Mare”, intervenienți accesorii

Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, cu privire la limitarea activității partidului politic.

Se limitează activitatea Partidului Politic „Moldova Mare” pentru un termen de 12(douăsprezece) luni.

Se încasează din contul Partidului Politic „Moldova Mare” la bugetul de stat al Republicii Moldova, suma de 250 (două sute cincizeci) lei, cu titlu de taxă de stat, de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

Se încasează din contul Partidului Politic „Moldova Mare” în contul Curții de Apel Centru, suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru, de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

Hotărârea judecătorească privind limitarea activității partidului politic este definitivă și executorie, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile la Curtea Supremă de Justiţie.

Preşedintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Elena Bolocan

Svetlana Vîșcu